

ร้อย เรื่องเล่า

กระทรวงการคลัง

ร้อย เรื่องเล่า กระทรวงการคลัง

มุ่งมั่นขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

คำนำ

นับตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ออกนโยบาย มาตรการ และโครงการต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายด้านเศรษฐกิจที่ดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง นับแล้วมีมากกว่า 100 มาตรการ หลายมาตรการและโครงการมีส่วนสำคัญที่ทำให้ เศรษฐกิจไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ

จากมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมาย สามารถหยิบยกเรื่องเด่นมาร้อยเรียง เป็นเรื่องราวในหนังสือชื่อ “ร้อยเรื่องเล่า” ของกระทรวงการคลัง ได้จำนวน 54 เรื่อง ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การฟื้นฟูและกระตุ้นเศรษฐกิจ การสนับสนุนธุรกิจ เอกชนทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และธุรกิจเริ่มต้นให้มีความเข้มแข็ง การดูแลประชาชนในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ สตรี เด็ก และเกษตรกร การส่งเสริม การออมและลดภาระหนี้สิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีที่ทันสมัย การปรับปรุงการจัดเก็บรายได้และการดูแลทรัพย์สินของรัฐ การปฏิรูปกฎหมาย และการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ

นอกจากจะเป็นการเผยแพร่ผลงานเด่นของกระทรวงการคลังแล้ว หนังสือ เล่มนี้ยังมุ่งหวังถ่ายทอดเรื่องราวที่เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และโครงการต่าง ๆ ร้อยเรียงผ่านตัวละครสมมติในภาษาที่อ่านง่าย เข้าใจง่าย สนุก เพลิดเพลิน และได้สาระ เหมาะสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัย

กระทรวงการคลัง

ตุลาคม 2561

สารบัญ

กระทรวงการคลัง...ของประชาชน	9
-----------------------------	---

ส่วนที่ 1. หน้าทีด้านการฟื้นฟูและกระตุ้นเศรษฐกิจ

1. การดูแลภาวะเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาคของไทย	14
2. เศรษฐกิจฐานราก สร้างชุมชน มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	16
3. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ชีบช่วยชาติ เทียวช่วยไทย	18
4. มาตรการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยและกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์	20

ส่วนที่ 2. หน้าทีสนับสนุนภาคธุรกิจเอกชน

5. มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ พ.ศ. 2559 - 2560	24
6. การส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็ก (SME) ผ่านมาตรการด้านการเงิน	26
7. มาตรการบัญชีชุดเดียว	28
8. มาตรการสนับสนุนธุรกิจเริ่มต้น (Start-up)	30

ส่วนที่ 3. หน้าทีดูแลผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ และเกษตรกร

9. โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560	34
10. ประชาธิปไตยสวัสดิการ การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	36
11. มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	38
12. การจ่ายเงินผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม	40
13. บัตรสวัสดิการรักษายาบาล	42
14. ภาพรวมผู้สูงอายุ กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ บริจาคเบี้ย ภาษีบุตร	43
15. โครงการพัฒนาชุมชนริมคลองสู่ความมั่นคงที่ยั่งยืน	45
16. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผ่านมาตรการด้านการเงิน	47
17. โครงการประกันภัยข้าวนาปี	49

ส่วนที่ 4. หน้าที่ด้านการส่งเสริมการออมและลดหนี้สินครัวเรือน

18. กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	52
19. พันธบัตรออมทรัพย์ มั่นคงทั่วไทย กระจายทั่วถึง	54
20. การแก้ไขปัญหาหนี้้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน	56
21. สินเชื่อพิโกไฟแนนซ์... ทางออกของเจ้าหนี้ และลูกหนี้้นอกระบบ	58
22. พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558	60
23. แชร้ออนไลน์กับแชร์ลูกโซ่	62
24. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และ พระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินฝาก ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2559	64
25. พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558	66
26. การขยายบทบาทของกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัย	68
27. พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	70

ส่วนที่ 5. หน้าที่ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีสมัยใหม่

28. การร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ PPP (Public Private Partnership)	74
29. กองทุนรวมเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไทย ยกกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน Thailand Future Fund	76
30. ระบบรับและโอนเงินพร้อมเพย์	77
31. โครงสร้างระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์	79
32. การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล และข้อมูลขนาดใหญ่ Digital Transformation and Big data	81
33. ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation)	83
34. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561	84
35. การสืบค้นข้อมูลสินค้านำเข้า (HS Check)	86
36. โครงการการตรวจสอบปล่อยสินค้าล่วงหน้า (Pre-arrival Processing)	88
37. ระบบการตัดบัญชีใบกำกับภาษีสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Matching) ผ่านระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว (National Single Window : NSW)	90

ส่วนที่ 6. หน้าที่ปรับปรุงการจัดเก็บรายได้และทรัพย์สินของรัฐ

38. กรมธนารักษ์ประกาศใช้ราคาประเมินที่ดินรายแปลงทั่วประเทศ	94
39. การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	96
40. ร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.	98
41. ภาษีความหวาน	100
42. มาตรการภาษีสรรพสามิตรถยนต์ตามการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (ภาษีรถยนต์ตาม CO ₂)	102
43. โรงกษาปณ์สุฟิอรัณท์เหรียญกษาปณ์ารักษ์	103
44. เหรียญกษาปณ์หมุนเวียนในหลวง รัชกาลที่ 10	105

ส่วนที่ 7. หน้าที่ด้านการปฏิรูปกฎหมาย

45. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561	108
46. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	110
47. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560	112
48. มาตรการกำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา	114
49. บทบัญญัติสำคัญแห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560	116

ส่วนที่ 8. หน้าที่ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

50. การเป็นเจ้าภาพการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน	120
51. แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ (National Strategic Action Plan: NSAP) ด้านการเงินการคลัง ภายใต้แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2025	122
52. ร่างพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน รอบที่ 8 ภายใต้กรอบความตกลงการค้าบริการของอาเซียน	124
53. บทบาทของกระทรวงการคลังในองค์การระหว่างประเทศ	126
54. กระทรวงการคลังร่วมขับเคลื่อนประเทศไทย ภายใต้วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ของสหประชาชาติ พ.ศ. 2573	128
ฝั่งตัวละคร	130

กระทรวงการคลัง...ของประชาชน

ณ ลานกว้างใต้ต้นไม้ใหญ่หน้าบ้านลุงวา กลุ่มเด็ก ๆ ซึ่งประกอบด้วย เด็กหญิงฟ้าใส หลานสาวลุงวา บ๊วยและพลอยใส สองเพื่อนซี้ร่วมชั้นเรียนเดียวกันกับฟ้าใส กำลังจับกลุ่มกันทำอะไรบางอย่าง

“#?@!!...”

“ไม่ใช่บ๊วย...ต้องผลิตเงินเท่านั้นซิ” พลอยใสเถียงหน้าตาแดงก่ำ หลังพยายามโน้มน้าวให้บ๊วยเชื่อในสิ่งที่ตนเองพูด

“ผิด ๆ ไม่ใช่ ๆ ทำหน้าที่จัดเก็บเงินซิ” บ๊วยเถียงกลับทันควัน ในขณะที่ฟ้าใสซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างเพื่อนทั้ง 2 คน มองสลับซ้ายที ขวาที พร้อมกับนึกในใจว่างานกลุ่มครั้งนี้จะสำเร็จไหมหนอ?

ขณะนั้น ลุงวาชำราชาการวัยเกษียณและลุงแดงเกษตรกรเพื่อนซี้ ปันจักรยานกลับเข้ามาหลังจากไปช่วยงานวัดประจำหมู่บ้านมาด้วยกัน ฟ้าใสถึงกับยิ้มออกทันที แววตาดูมีความหวังขึ้นมา ฟ้าใสยกมือไหว้พร้อมกล่าวสวัสดิทักทายคุณลุงทั้งสอง ทำให้ทั้งบ๊วยและพลอยใสหยุดเถียงกันแล้วยกมือไหว้ตาม “สองคนนี้หยุดเถียงกันได้แล้ว ให้ลุงของเราเล่าให้ฟังดีกว่าว่าจริง ๆ แล้วเป็นยังไงกันแน่” ฟ้าใสกล่าว

เมื่อรู้ว่าหลานหมายถึงตน ลุงวาจึงถามหลานกลับ “มีอะไรหรือ เด็ก ๆ”

“วันนี้ คุณครูพิมพ์ให้การบ้านกลุ่มมาค่า ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันลองคิดว่ากระทรวงที่กลุ่มตนเองจับฉลากได้ ควรทำหน้าที่อะไรกันบ้าง ซึ่งกลุ่มของเราได้ กระทรวงการคลัง ค่ะลุงวา” บ๊วยซึ่งเป็นเด็กมีความมั่นใจในตัวเองสูง ตอบลุงวาอย่างฉะฉานก่อนใครเพื่อน

“อ้อ...อย่างนี้เอง” ลุงวาชำราชาการเก่าแห่งกระทรวงการคลังเข้าใจในทันที พร้อมกับนั่งลงข้างเด็ก ๆ ด้วยท่าที่อ่อนโยน ลุงแดงซึ่งสนใจฟังมาตั้งแต่ต้นนั่งลงตามด้วยความอยากรู้เช่นกัน “เออ เด็กสมัยนี้เรียนเยอะแยะจริงแฮะ ลุงอยากรู้เหมือนกันของฟังด้วยคนนะหลาน” ลุงแดงกล่าว

ลุงวาเริ่มเล่า “กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐ ทำหน้าที่ดูแลระบบเศรษฐกิจให้มีความเจริญเติบโต จัดเก็บภาษีเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ และใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศ โดยมีเป้าหมายคือ เศรษฐกิจโตต่อเนื่อง มั่นคง เท่าเทียม และจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

ทุกคนเงียบ ลุงวาจึงยกตัวอย่างเสริม

“เด็ก ๆ เห็นถนนหน้าบ้านเราไหม” “นั่นคือ เงินภาษีหนึ่งที่รัฐกระจายมาสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างเรา ซึ่งกว่าจะเป็นถนนเส้นนี้ มันก็ก่อให้เกิดงาน เกิดรายได้ให้แก่คนละแวกนี้ให้นำไปบริโภคและลงทุนต่อได้พอสมควรเลยนะเด็ก ๆ”

“เอาเงินมาสร้างถนนแค่นั้นหรือ?” ลุงแดงสงสัย

“ไม่ใช่แค่นั้นซิ ฉันแค่ยกตัวอย่างนะ นอกจากถนนแล้ว ก็ยังมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่าง ๆ อีกมากมาย” ลุงวากล่าวต่อ “เรียกได้ว่า เป็นการบริหารรายได้ และรายจ่ายของรัฐเพื่อการสนับสนุนด้านเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผ่านนโยบายการคลัง นโยบายภาษี นโยบายการเงิน นโยบายระหว่างประเทศ และปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ อย่างที่เราเห็นผ่านข่าวในทีวีและหน้าหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ นะ” ลุงแดงพยักหน้าตอบ เริ่มเข้าใจในสิ่งที่ลุงวาพูด

“อ้อ อีกอย่างนึงต้องมีบริหารเงินอย่างมีวินัยด้วยนะ” ลุงวากล่าวเพิ่มเติม พร้อมกับหันหน้าไปทางเด็ก ๆ แล้วพูดว่า “ลงหมายถึง การจะนำเงินของประเทศมาใช้จ่ายอะไรต้องมีหลักการบริหารและทำอย่างมีวินัยด้วย จะมาใช้แบบมั่วซั่วไม่ได้”

“เด็ก ๆ รู้มั๊ยว่าจะนำเงินคลังมาใช้จ่ายโครงการในแต่ละโครงการได้ต้องผ่านขั้นตอนและการตรวจสอบที่มากมายเลยทีเดียว” เด็ก ๆ พยักหน้ารับพร้อมเพรียงกัน

ลุงแดงจึงกล่าวสรุปทิ้งท้ายให้ว่า “ก็เหมือนเวลาหนูได้เงินไปโรงเรียน เวลาจะซื้อหรือจ่ายอะไรก็ต้องคิดว่า สิ่งนี้จำเป็นหรือไม่? ควรซื้อหรือไม่? คุ้มมั๊ยล่ะ” ลุงวาพยักหน้าและยิ้มรับเห็นด้วยกับคำพูดของลุงแดง

หลังจากฟังลุงวามาได้ชักพักหนึ่ง

บ๊วยซึ่งมั่นใจว่าตนเองมาถูกทางกว่าพลอยใส จึงกล่าวว่า “เห็นไหมเล่า...ฉันบอกแล้วว่าทำหน้าที่เก็บเงิน ๆ เข้ากระเป๋ประเทศ ใช่มั้ยคะ ลุงวาทา” บ๊วยพูดแบบยิ้ม ๆ ขณะที่ท่าทีของพลอยใสคงเดาออกไม่ยากว่าตรงข้ามกัน

“มันก็ส่วนหนึ่งแค่นั้นจะบ๊วย จริงอยู่ว่าหารายได้เข้ากระเป๋ารัฐ แต่ก็ยังมีการกิจที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายการบริหารประเทศของแต่ละรัฐบาลด้วยนะ” ลุงวาทากล่าว “อย่างชุดรัฐบาลปัจจุบันก็มี 5 การกิจหลัก

ที่กระทรวงการคลังจะต้องดำเนินการนะ” เด็กน้อยทั้ง 3 ฟังอย่างตั้งใจในเรื่องที่ลุงวาทากล่าวต่อไป

“การกิจแรก คือ การปฐมพยาบาลเศรษฐกิจในช่วงการทรุดหรือชะงักตัว”

“การกิจที่ 2 คือ สร้างภูมิคุ้มกันแก่คนในระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย และผู้สูงอายุ เพื่อให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม”

“การกิจที่ 3 คือ เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถการแข่งขันมุ่งสู่เศรษฐกิจในอนาคต”

“การกิจที่ 4 อันนี้สำคัญเลย คือ ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม”

“การกิจสุดท้าย คือ ปฏิรูปกฎหมายการคลังให้ทันต่อยุคสมัย เพื่อให้คนในระบบเศรษฐกิจได้มั่นใจและไม่ถูกเอาเปรียบจากกลุ่มคนบางกลุ่ม” ลุงวาทักจิบน้ำ แล้วกล่าวต่อว่า “คงพอได้ความรู้ไปเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังแล้วนะเด็ก ๆ” ทั้งสามยิ้มรับ พร้อมไหว้ขอบคุณทั้งลุงวาทาและลุงแดงสำหรับความรู้นอกห้องเรียนในวันนี้

ส่วนที่ 1

หน้าที่ด้านการฟื้นฟูและกระตุ้นเศรษฐกิจ

1. การดูแลภาวะเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาคของไทย

“กลุ่มสุดท้ายค่ะ ฟ้าใส” คุณครูพิมพ์กล่าวแล้วหันมายิ้มให้ฟ้าใส วิชาสังคมวันนี้ คุณครูพิมพ์ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่ม ออกมาเล่าประวัติและหน้าที่ของกระทรวงต่าง ๆ ที่มี การจัดตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ฟ้าใสเป็นตัวแทนของกลุ่มที่ 12 ออกมาเล่าเรื่องของ “กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ”

“.....กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงการคลัง ในช่วงหลัง การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ปัจจุบัน กระทรวงการคลังไม่ได้มีหน้าที่แค่ รับ จ่าย และรักษาเงินแผ่นดินเหมือนในอดีต แต่ยังคงดูแลภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เป็นไปอย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกสาขาอาชีพเพื่อที่จะได้ดูแลทุกข์สุขของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องปากท้องเงินทองได้อย่างถ้วนหน้า” เมื่อกล่าวข้อมูลประวัติศาสตร์ที่ค้นหา มาจากอินเทอร์เน็ตจบ ฟ้าใสมองหน้าเพื่อน ๆ แล้วถามว่า

“เพื่อน ๆ ทราบไหมคะว่า กระทรวงการคลังติดตามเศรษฐกิจของชาวบ้านอย่างไร” ฟ้าใสพูดแล้วยิ้มกริ่ม เพราะข้อมูลในส่วนนี้ ฟ้าใสได้มาจากการพูดคุยกับลุงว่า แม้ว่าจะเกษียณ ออกมาแล้ว แต่ความภูมิใจในอาชีพรับราชการที่กระทรวงการคลังไม่เคยจางหาย ลุงว่า ยังติดตามข่าวสารของกระทรวงการคลังอยู่เสมอ

เมื่อเห็นเพื่อน ๆ เจียบ ฟ้าใสจึงกล่าวต่อว่า “กระทรวงการคลังติดตามข้อมูลทาง เศรษฐกิจที่หลากหลาย เช่น การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ยอดรถยนต์จดทะเบียนประเภท ต่าง ๆ เงินลงทุนของโรงงาน จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงาน เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในพื้นที่และ สามารถสัมผัสถึงบรรยากาศเศรษฐกิจในแต่ละจังหวัดได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์”

นอกจากตัวอย่างข้อมูลเศรษฐกิจที่ฟ้าใสยกตัวอย่างมา กระทรวงการคลังยังได้ จัดทำการสำรวจความเห็นด้านเศรษฐกิจโดยอาศัยความร่วมมือจากสำนักงานคลังจังหวัด ทั่วประเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยในการ สำรวจความเห็น ซึ่งทำการสำรวจทั้งในเชิงมูลค่าผลผลิตทางเศรษฐกิจ รายได้ของแรงงาน ต้นทุนผู้ประกอบการ และแนวโน้มของภาคส่วนเศรษฐกิจต่าง ๆ ในอนาคตไม่ว่าจะเป็น

ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ การจ้างงาน และการลงทุน โดยสามารถจำแนกได้เป็นรายภูมิภาคครบทุกภูมิภาคของไทย

“ยกตัวอย่างได้ไหมจะฟ้าใส ว่าติดตามข้อมูลแล้วได้อะไร” คุณครูพิมพ์ถาม เพราะเห็นว่า เด็ก ๆ อาจจะไม่เข้าใจคำศัพท์เศรษฐกิจบางตัว และไม่เห็นภาพว่ากระทรวงการคลังดูแลปากท้องชาวบ้านอย่างไร

“อืม...ตัวอย่างเช่น เมื่อราคาสินค้าเกษตรบางชนิดตกต่ำ กระทรวงการคลังสามารถทราบได้ทันทีว่าพืชแต่ละชนิดที่มีปัญหานั้นมีปลูกมากอยู่ในจังหวัดใดบ้าง ณ ขณะเวลานั้น หรือเมื่อเกิดปัญหาน้ำท่วม ก็ทราบอีกว่าเกิดความเดือดร้อนขึ้นกับประชาชนในกลุ่มสาขาอาชีพใดในจังหวัดใดบ้าง” ฟ้าใสตอบ

คุณครูพิมพ์ยิ้ม ช่วยเสริมฟ้าใสอีกหนึ่งตัวอย่างว่า “หรืออย่างในกรณีเรือล่มที่จังหวัดภูเก็ต สำนักงานคลังจังหวัดภูเก็ตก็สามารถทำหน้าที่ในการประเมินสถานการณ์และรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังทราบได้อย่างครบถ้วนและทันเหตุการณ์ เพื่อที่กระทรวงการคลังจะได้เข้าไปช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างทั่วถึง...ถูกต้องไหมจะฟ้าใส”

“ใช่ค่ะ กระทรวงการคลังช่วยเหลือโดยใช้นโยบายการคลัง และใช้มาตรการการเงินผ่าน...อืม...” ฟ้าใสก้มมองกระดาษเล็ก ๆ ในมือ แล้วพูดว่า “มาตรการการเงินดำเนินการผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐค่ะ”

ดินะที่จดมา...ฟ้าใสนึกในใจ เมื่อวานคุยเรื่องราวของกระทรวงการคลังกับลุงวายุเยอะมาก เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง เพราะศัพท์บางอย่าง เด็กอย่างฟ้าใสก็ไม่เข้าใจ แต่ที่รู้ ๆ คือ ลุงวามีความสุขทุกครั้งที่ได้ทำงานเก่า

2. เศรษฐกิจฐานราก สร้างชุมชน มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

“เขาว่าเศรษฐกิจเริ่มดี จีดีพีเริ่มสูง แต่...ทำไมบ้านฉันยังยากจน”

“รู้สึกไปเองหรือเปล่าจ๊ะ” ลุงวาเดินจงมือมากับฟ้าใส แสงแดดขึ้นขณะได้ยินเสียงคุยกันของกลุ่มจิ๊กโก๋หนุ่มที่ศาลาร้างหน้าหมู่บ้าน หัวข้อสนทนาของกลุ่มจิ๊กโก๋หนุ่มเป็นเรื่องปากท้องของผู้คนในหมู่บ้าน ด้วยความหวังดีของลุงวาที่ต้องการจะทำความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับกลุ่มจิ๊กโก๋หนุ่ม และต้องการให้ความรู้กับฟ้าใสไปพร้อมกัน และแล้วห้องเรียนเศรษฐศาสตร์ก็เปิดลงทะเบียนที่ศาลาร้างแห่งนี้...

ในช่วงที่ผ่านมามาประเทศไทยประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ซึ่มลึกลงไปสู่ฐานราก ทำให้เศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนอ่อนแอ เกิดความยากจนและเพิ่มความเหลื่อมล้ำ ดังนั้น รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่น หรือ “เศรษฐกิจฐานราก” และมุ่งเน้นให้เศรษฐกิจฐานรากเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน

รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังได้ออกมาตรการชุดแรก ชื่อว่าชุดมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กทั่วประเทศ ด้วยการอัดฉีดเม็ดเงินลงสู่ชุมชนฐานรากกว่าแสนสามหมื่นล้านบาท สนับสนุนเงินตำบลละ 5 ล้านบาท เพื่อช่วยให้เกิดการจ้างงานชาวบ้านในพื้นที่ในการทำโครงการที่มีประโยชน์กับชุมชนท้องถิ่น ให้เงินทุนในการประกอบอาชีพ

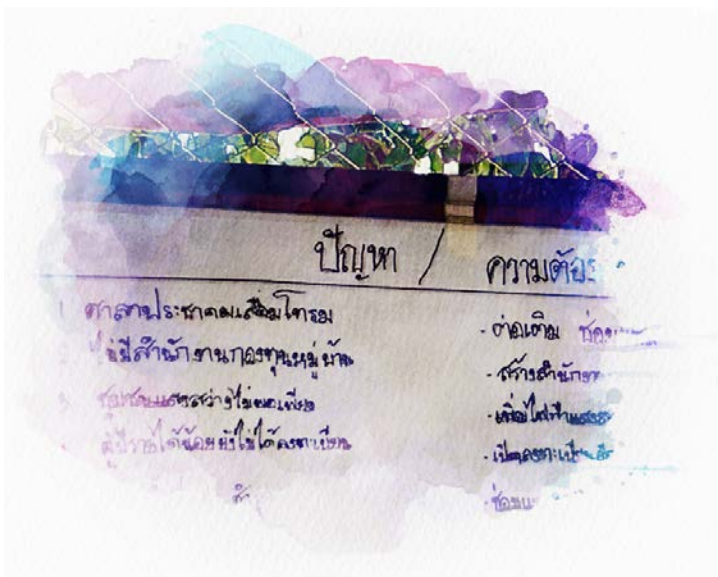
“รัฐบาลมองชุมชนชาวบ้านเป็นรากไม้ มองเงินเป็นน้ำ และมองต้นไม้คงเป็นประเทศสินะ” หนึ่งในกลุ่มจิ๊กโก๋ตอบขึ้น ช่างเป็นการเปรียบเปรยได้ตืออะไรเช่นนี้ ลุงวาคิด ก่อนจะอธิบายเสริมต่อไปว่า...

“เมื่อรากได้น้ำ มันก็เติบโต ต้นไม้ก็โตไปพร้อมราก รากได้น้ำเยอะก็โตเร็ว” ฟ้าใสด้วยความเป็นเด็กดีก็รีบเสริมไปว่า “เงินมันต้องมีที่ไป ยิ่งเป็นเงินก้อนใหญ่ มันยิ่งไปแรงๆ ไม่งั้นนะ” ฟ้าใสตอบแล้วยิ้มเข้าไปให้กับกลุ่มจิ๊กโก๋

ดูเหมือนว่าสมาชิกส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับสิ่งที่ลุงวาและฟ้าใสอธิบาย แต่ก็อดไม่ได้ที่จะโഴยพล้งความฉลาดในแบบฉบับของตัวเอง “แล้วถ้าน้ำหมด รากก็ตาย ต้นไม้ก็ดับ” คำตอบของหนึ่งในสมาชิกจิ๊กโก๋หนุ่ม ซึ่งตอนนี้ลุงวาเริ่มแยกไม่ออกแล้วว่าเป็นการเปรียบได้ดี หรือ เป็นการกวนประสาทกันแน่

“งั้นเราก็ต้องทำให้มีน้ำไปรดรากไม้ได้ตลอด รัฐบาลจึงพยายามให้หมู่บ้านมีการสร้างงานเป็นของตัวเอง รัฐบาลได้ออกมาตรการชดเชยที่สองและชุดที่สาม ด้วยการอัดฉีดเม็ดเงินลงสู่ท้องถิ่นและชุมชนอีกกว่าแสนล้านบาท เพื่อให้เกิดการจ้างงาน และคิดโครงการการลงทุนต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการชุมชนเองซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และจะทำให้เม็ดเงินออกเงยอย่างสม่ำเสมอ รวากับตาน้ำที่ไหลเอื่อย ๆ แต่ไหลเรื่อย ๆ ยาว ๆ” สำหรับลุงวาแล้วนี่กำลังเป็นบทส่งท้ายที่สุภาพที่สุดก่อนจะเสริมไปอีกว่า

“เป็นไงหละ รัฐเขาก็ช่วยเต็มที่เท่าที่เขาช่วยได้ แต่พวกเอ็งก็ต้องช่วยตัวเองด้วย ต้องคิดหางาน หาธุรกิจทำ จะได้มีเงิน ร่ำรวยกันไปยาว ๆ ในอนาคต ข้าว่าพวกเอ็งไปหางานทำกันก่อนเถอะ ศาลาร้างนี้ก็เห็นมีแต่พวกเอ็งนี่แหละ คนอื่นเขาไปหางานทำกันหมดแล้ว” ลุงวาพูดพร้อมกับจูงมือฟ้าใสเดินหนีไปอย่างรวดเร็ว...

3. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ชีบช่วยชาติ เทียวช่วยชาติ

“ชีบ ช่วยชาติ ชี้อินค้าหักลดหย่อนภาษีได้ 15,000 บาท ตั้งแต่วันที่ 11 พ.ย. ถึง 3 ธ.ค. 2560” เมื่อวานร้านจัดจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าหน้าหมู่บ้านกำลังเอาป้าย ชีบ ช่วยชาติ ปี 60 ที่แขวนหน้าร้านออก

“ปีนี้ผมได้ยินว่ากระทรวงการคลังมีมาตรการลดหย่อนภาษีกระตุ้นเศรษฐกิจให้คนไทยท่องเที่ยวกัน ลุงวาพอทราบรายละเอียดไหมครับ” ประกอบเจ้าของร้านกาแฟ นำกาแฟมาให้ลุงวา และนั่งคุยกับลุงวาที่โต๊ะ

“ปี 61 นี้ กระทรวงการคลังมีมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและจัดอบรมสัมมนาในจังหวัดท่องเที่ยวรอง โดยนักท่องเที่ยวสามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองรองทั้ง 55 จังหวัด มาหักลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท” ลุงวาดอบ

“ครับ ลุงวา มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่เรียกรวม ๆ ว่า ชีบ ช่วยชาติ ผมคุ้น ๆ เหมือนว่ามีมาตั้งแต่ปี 58 ใช่ไหมครับ” ประกอบถามลุงวาถึงมาตรการ ชีบ ช่วยชาติ ต่อ

ชีบ ช่วยชาติ เป็นมาตรการของกระทรวงการคลัง

ที่ต้องการกระตุ้นให้เกิดการบริโภค ค่าขาย การบริการ

การลงทุนภายในประเทศ อันจะส่งผลดีต่อการ

ขยายตัวของระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

และช่วยลดภาระภาษีของประชาชน รวมถึง

ส่งเสริมผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

จะได้ขยายฐานภาษีและเป็นผลดีต่อการจัดเก็บ

รายได้ของรัฐในระยะยาว โดยในแต่ละปีมี

มาตรการต่าง ๆ ดังนี้

ปี 2558 ผู้เสียหายเงินได้บุคคลธรรมดาจ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการ ในช่วงวันที่ 25 - 31 ธันวาคม 2558 มาหักลดหย่อน ตามจำนวนเงินที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท และค่าใช้จ่ายท่องเที่ยวในช่วงวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2558 มาหักลดหย่อนสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท

ปี 2559 ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ 9 วัน ตั้งแต่วันที่ 9 - 17 เมษายน 2559 ผู้มีเงินได้สามารถหักรายจ่ายจากการ “กิน-เที่ยว” หรือค่าอาหารและเครื่องดื่มในร้านอาหาร รวมถึงค่าที่พักโรงแรม มาหักลดหย่อนภาษีตามที่จ่ายจริงแต่ต้องไม่เกิน 15,000 บาท มีมาตรการเพื่อส่งเสริมสินค้าท้องถิ่นไทยที่ผู้มีเงินได้นำเงินค่าซื้อสินค้าโอท็อป (OTOP) ช่วงวันที่ 1 - 31 สิงหาคม 2559 มาหักลดหย่อนภาษีได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท รวมถึงมาตรการซื้อสินค้าหรือบริการช่วงวันที่ 14 - 31 ธันวาคม 2559 และ มาตรการเที่ยวช่วยชาติ ช่วงวันที่ 1 - 31 ธันวาคม 2559 ที่นำมาหักเป็นค่าลดหย่อนภาษีได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท

4. มาตรการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และกระตุณภาคอสังหาริมทรัพย์

ทำให้คนไทยมี “บ้าน” โดน เงยหน้ามองอักษรตัวโตติดอยู่หน้าอาคารธนาคาร อาคารสงเคราะห์ (ออส.)

ในที่สุดก็มีวันนี้ โดน ชายหนุ่มวัย 30 ต้น ๆ ตัดสินใจจะมีบ้านหลังแรก เป็นของตัวเองสักที หลังจากที่ทำงานเก็บหอมรอมริบมานาน โดนเดินทางมาที่ ออส. พร้อมกระเป๋าเอกสารในมือ ตั้งใจว่า จะมาขอสินเชื่อตามโครงการบ้านประชารัฐ โดนเล็ง ดึกแถวราคาล้านต้น ๆ เอาไว้ คิดไว้ว่าจะทำเป็นร้านขายของแล้วก็เป็นที่อยู่อาศัยไปด้วย

“ขอทะเบียนบ้านครับ” เจ้าหน้าที่ ออส. ขอทะเบียนบ้านของโดนเพื่อตรวจสอบว่าเขาไม่เคยเป็น “เจ้าบ้าน” ในทะเบียนบ้านที่นำมาแสดงเป็นหลักฐานการยื่นกู้กับธนาคาร และต้องมีชื่อเป็น “ผู้อยู่อาศัย” ในทะเบียนบ้านไม่น้อยกว่า 3 ปี เจ้าหน้าที่ ออส. ตรวจสอบว่า ที่ดินรวมอาคารที่โดนมาขอกู้ราคาไม่เกิน 1.5 ล้านบาท เตรียมเอกสาร และพูดคุยเรื่อง ข้อสัญญา กับโดน

เสร็จจากธุระที่ ออส. โดนแวะซื้อของกินเล็ก ๆ น้อย ๆ ตั้งใจว่าจะเอาไปฝากและขอบคุณลุงว่าสำหรับคำแนะนำเรื่องซื้อบ้าน

“ขอบคุณลุงมากครับ ถ้าไม่ได้มาคุยกับลุง ผมก็ไม่รู้เลยว่า จะเริ่มต้นเรื่อง ซื้อบ้านยังไง ไม่เคยติดต่อเรื่องใหญ่แบบนี้กับธนาคารมาก่อนเลยครับ” โดนกล่าวขอบคุณ ลุงว่าพร้อมยกมือไหว้

“ไม่เป็นไร ๆ ช่วยกัน อันที่จริง ยังมีอีกหลายมาตรการเลย ที่ภาครัฐช่วยประชาชน ให้มีโอกาสเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย โครงการบ้านประชารัฐที่โดนขอสินเชื่อ ก็มี ออส. กับธนาคารออมสินให้บริการ นอกจากนี้ ก็ยังมี ชุดมาตรการการเงินการคลังเพื่อกระตุ้น เศรษฐกิจภาคอสังหาริมทรัพย์ ที่สนับสนุนสินเชื่อที่อยู่อาศัยดอกเบี้ยต่ำ ลดค่าธรรมเนียม การโอน ลดค่าธรรมเนียมค่าจดจำนอง แล้วค่าซื้อบ้านเอาไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาได้ด้วยนะ”

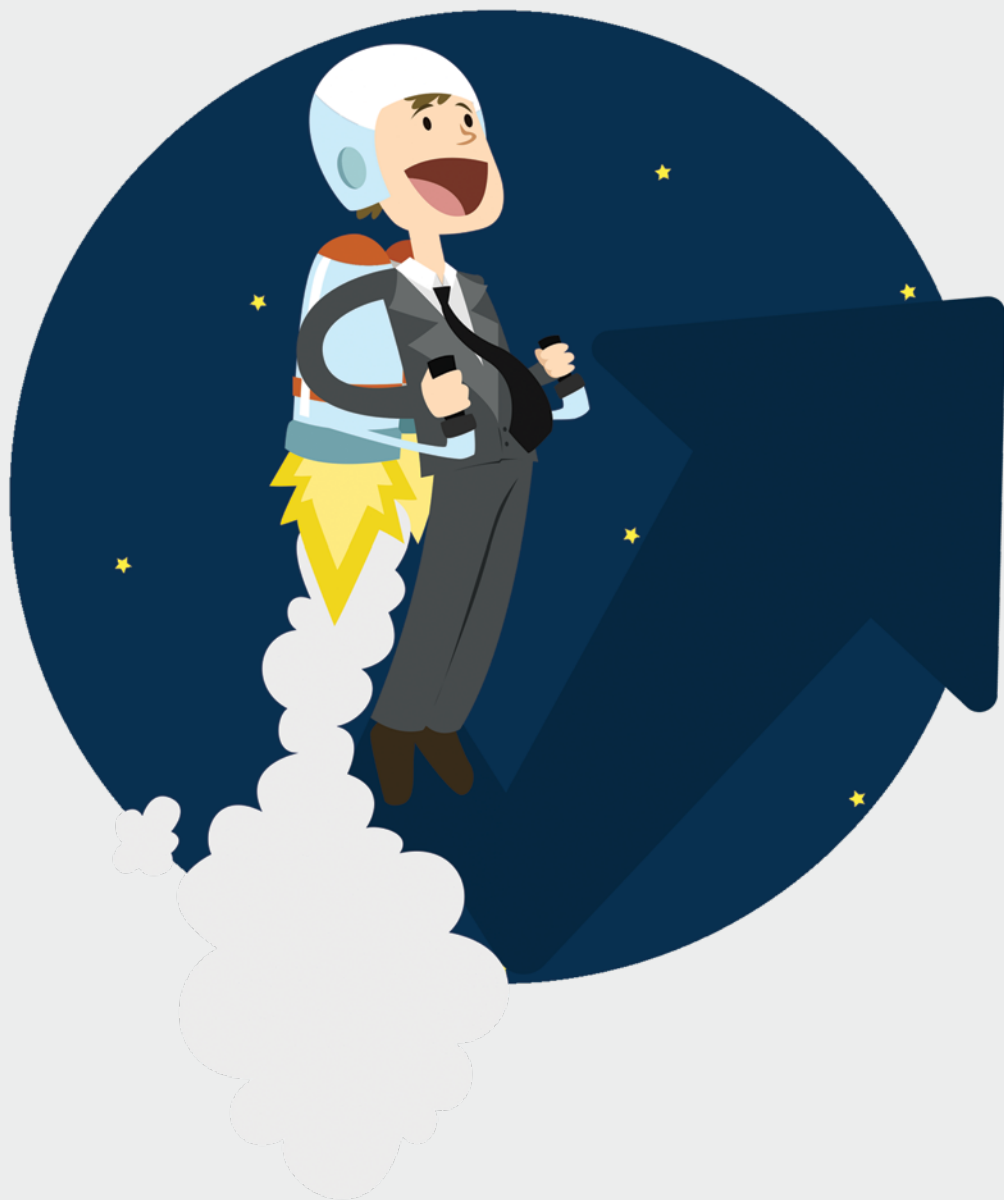
นอกจากมาตรการด้านที่อยู่อาศัยที่โดนกับลุงวาคุยกันแล้ว กระทรวงการคลังยังสนับสนุนนโยบายรัฐบาลที่มุ่งหมายให้ประชาชนคนไทยทุกครัวเรือนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองและมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี จึงได้ออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยได้ รวมถึงสนับสนุนให้ภาคเอกชนหันมาพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้มากขึ้น สำหรับผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถติดต่อขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยกับ ธอส. ได้เช่นกัน โครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ที่ได้ดำเนินการมาในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2561 มีผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้รับสินเชื่อดังกล่าวไปแล้วกว่า 80 ราย นอกจากนี้ กระทรวงการคลังมีมาตรการด้านที่อยู่อาศัยเพื่อตอบสนองต่อสังคมผู้สูงอายุที่เรียกว่า สินเชื่อเพื่อผู้สูงอายุ โดยมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักประกัน ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการเงิน เพื่อช่วยเหลือการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในวัยหลังเกษียณซึ่งมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง โดยตั้งแต่ปี 2561 ธนาคารออมสินได้ริเริ่มผลิตภันท์สินเชื่อนี้เป็นครั้งแรกในประเทศไทย เปิดช่องทางให้ผู้สูงอายุสามารถนำบ้านที่ดินมีกรรมสิทธิ์อยู่มาเป็นหลักประกันในการขอรับสินเชื่อ โดยเบิกจ่ายเป็นรายเดือนและผู้กู้ยังคงสามารถอาศัยอยู่ในบ้านดังกล่าวได้

เพราะ “บ้าน” คือ ปัจจัยสี่ของประชาชน กระทรวงการคลังมุ่งมั่นให้ประชาชนคนไทยทุกครัวเรือนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง เพื่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

ส่วนที่ 2

หน้าที่สนับสนุนภาคธุรกิจเอกชน

5. มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ พ.ศ. 2559-2560

“กาแฟอะมันชม แต่ถ้ามีผม...ชีวิตคุณจะหวาน” บ้ายติดหน้าร้านกาแฟที่พึ่งดู้วยรุ่น แต่ที่ร้านกาแฟแห่งนี้ขายกาแฟโบราณที่เปิดขายมาเป็นเวลานาน ตอนที่ “ประกอบ” เป็นเจ้าของร้าน กิจการนี้เขารับช่วงต่อมาจากพ่อของเขาที่ปลดระวางตัวเองแล้ว ในวัย 60 กว่า

เขานี้ ลงวาแะมาที่ร้านกาแฟแห่งนี้ นาน ๆ ที เพื่อน ๆ ของลงวาก็จะนัดมาเจอกัน ถามไถ่กัน ไม่ว่าจะเป็นสารทุกข์สุกดิบ หรือเรื่องข่าวสารบ้านเมืองทั่วไป

“ลูกชายฉันเขาบอกว่า เศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวก็มีส่วนนะ ที่ทำให้คนไทยลงทุนน้อยลง คนอาจจะยังไม่มั่นใจ ลงเงินไปจะขายของได้ไหม จะมีคนซื้อไหม ออร์เดอร์จากต่างประเทศก็ดูไม่คึกคักเหมือนก่อน” เพื่อนลงวาคคนหนึ่งพูดตามที่ได้ยินลูกชายแก่น ๆ ให้ฟังบ่อย ๆ

“ว่าไง ลงวามีอะไรแนะนำไหม” พ่อของประกอบถือขนมปังปิ้งเข้ามาเสิร์ฟให้กับ วงสกากาแฟในร้านของแก พร้อมกับร่วมวงสนทนาด้วย ขนมปังปิ้งที่ร้านของแกมีเคล็ดลั้อยู่ที่การใช้เตาถ่าน กรอบนอกนุ่มใน เข้ากันได้ดีกับกาแฟโบราณของที่ร้าน

“กระทรวงการคลังมีมาตรการภาษีนะ เขาให้หักรายจ่ายลงทุนได้เกือบ 2 เท่า สำหรับรายจ่ายลงทุนอย่างซื้อเครื่องจักรใหม่ รถขนของ อาคารสำนักงาน ก็น่าจะทำให้ภาคเอกชนลงทุนเพิ่มมากขึ้นได้นะ” ลงवादอบ

มาตรการภาษีที่ลงวาพูดถึง คือ มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ พ.ศ. 2559 - 2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุนของภาคเอกชน โดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหักรายจ่ายลงทุนสำหรับรายจ่ายลงทุน ต่อเติมเปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือทำให้ดีขึ้น ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับกิจการ แต่ไม่ใช่เป็นการซ่อมแซม ให้คงสภาพเดิม และต้องเป็นทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

1. เครื่องจักร ส่วนประกอบ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้เครื่องตกแต่ง และเฟอร์นิเจอร์
2. โปรแกรมคอมพิวเตอร์
3. ยานพาหนะที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร
4. อาคารถาวร

โดยให้หักรายจ่ายลงทุนได้ 2 เท่า สำหรับการลงทุนตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 และหักรายจ่ายได้ 1.5 เท่า สำหรับการลงทุนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

ทั้งนี้ การลงทุนของภาคเอกชนจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดการจ้างงาน และการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ อันจะทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวได้ตามเป้าหมาย รวมทั้งช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนไทยในระยะยาว โดยในปี 2560 มาตรการภาษีดังกล่าวได้รับการตอบรับอย่างดีจากผู้ประกอบการ

6. การส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็ก (SME) ผ่านมาตรการด้านการเงิน

คุณอภิญา...เจ้าของธุรกิจ อภิญาการทอ แวะมาซื้อกาแฟที่ร้านของประกอบ ได้นั่งลงวกกำลังคุยกับเพื่อน ๆ เรื่องการลงทุน จึงเข้ามาทักทายลุงวา

“คุณอภิญา นั่งทานอาหารเข้าด้วยกันก่อนซิ” ลุงวาชวน

“เมื่อก็ได้ยินลุงวาแนะนำมาตรการส่งเสริมการลงทุน ฉันเองก็อยากซื้อเครื่องจักรใหม่ แต่ว่าไม่อยากจะเงินที่มีอยู่มาหมุน ลุงวามีอะไรแนะนำฉันไหมคะ” คุณอภิญาพูดพลางลากเก้าอี้มาร่วมวงสภากาแฟกับลุงวา

“จริง ๆ ก็มีสินเชื่อน่าสนใจหลายตัวเลยนะ เหมาะกับธุรกิจขนาดเล็กหรือที่เรียกว่า SME ของคุณอภิญา ถ้าจะให้แน่ใจฉันว่าลองเข้าไปคุยกับธนาคารดูเลย อย่างธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) หรือไมก็ธนาคารออมสิน เขามีสินเชื่อเพื่อช่วยเสริมสภาพคล่องให้ SME มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ โครงการสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต” ลุงวาแนะนำ

กระทรวงการคลังมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือและขยายโอกาสให้ SME ได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้อย่างเพียงพอ สะดวก และรวดเร็วมากขึ้น ด้วยการออกมาตรการด้านการเงิน โดยใช้กลไกของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ในการออกผลิตภัณฑ์หรือสินเชื่อพิเศษสำหรับ SME ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1) มาตรการด้านสินเชื่อ เช่น โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักร และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสำหรับผู้ประกอบการ SME โดยธนาคารออมสิน โครงการสินเชื่อ SME Transformation Loan เป็นต้น

2) มาตรการด้านค้ำประกันสินเชื่อ โดยการช่วยเหลือ SME ที่มีหลักประกันไม่เพียงพอในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยการช่วยค้ำประกันสินเชื่อของบริษัท

ประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เพื่อให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและ
ได้วงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นตามที่ต้องการ

3) มาตรการร่วมลงทุน ซึ่งเป็นการขยายช่องทางให้ SME มีแหล่งทุนทางเลือก
เช่น กองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital)

SME เป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจไทยและเป็นอนาคตของการขับเคลื่อน
เศรษฐกิจไทยให้เจริญเติบโตอย่างทั่วถึง ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการช่วยเหลือ
และสนับสนุน SME ในหลายด้านดังที่กล่าวมา

7. มาตรการบัญชีเดียว

“สวัสดิ์ค่ะ ลุงวา” คุณอภิญญาเจ้าของธุรกิจอภิญญาการทอดก๊วยลวงที่กำลังนั่งทานโจ๊กหน้าทางเข้าหมู่บ้าน

“สวัสดิ์ครับ คุณอภิญญา ทานโจ๊กด้วยกันไหมครับ” ลุงวาทักคุณอภิญญากลับ

“ค่ะ ขอนั่งด้วยคนนะคะ ลุงวา” คุณอภิญญาดึงเก้าอี้นั่งโต๊ะเดียวกับลุงวาและหันไปสั่งโจ๊ก

“ลุงวาทขอทราบเรื่องมาตรการบัญชีเดียวที่กระทรวงการคลังให้ผู้ประกอบการ SME ทำไหมคะ เห็นว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ไม่เกิน 500 ล้านบาทในรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ต้องจัดแจ้งการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงต่อกรมสรรพากรและตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 ใช้บัญชีและงบการเงินดังกล่าวเป็นหลักฐานในการทำธุรกรรมทางการเงินและขออนุมัติสินเชื่อกับสถาบันการเงิน หรือที่เรียกว่า บัญชีชุดเดียว และจะไม่มี การตรวจสอบภาษีอากรย้อนหลังจริงไหมคะ” คุณอภิญญามีมาตรการที่กระทรวงการคลังออกมาใหม่ถามลุงวา

“ครับ นอกจากที่คุณอภิญญากล่าว กระทรวงการคลังยังให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 30 ล้านบาท ได้รับสิทธิยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 รอบระยะเวลาบัญชี โดยการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีปี 2559 และในรอบระยะเวลาบัญชีปี 2560 ได้รับการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับกำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิสำหรับกำไรสุทธิส่วนที่เกิน 300,000 บาท ด้วยครับ” ลุงวาเสริม

“โชคดีมาก ๆ ค่ะ วันนี้ได้เจอลุงว่า ทำให้ได้รู้ว่ามีมาตรการยกเว้นและลดอัตราภาษีจากมาตรการบัญชีชุดเดียวด้วย แต่การทำบัญชีนั่นไม่ใช่เรื่องง่ายเลยนะคะ ลุงว่า” คุณอภิญญากล่าว

“ครับ กระทรวงการคลังจัดทำโปรแกรมบัญชีอย่างง่ายเพื่อช่วยผู้ประกอบการ SME สามารถทำบัญชีด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานบัญชีและกฎหมายภาษีด้วยครับ คุณอภิญญาสามารถโหลดโปรแกรมได้ที่เว็บไซต์ของกรมสรรพากรได้เลยครับ” ลุงว่าให้ข้อมูลเพิ่มเติม

8. มาตรการสนับสนุนธุรกิจเริ่มต้น (Start-up)

“พี่โจ้ทำอะไรคะ ให้ฟ้าใสช่วยไหมคะ” ฟ้าใสทักทายพี่โจ้ เพราะเห็นยุ่งวุ่นวาย มาตั้งแต่เช้า

“อาทิตย์หน้าจะมีพิธีเปิดชมรมสตาร์ทอัพคลับ (Startup Club) ที่โรงเรียน ที่เป็นสมาชิกด้วย เลยลองคิดเล่น ๆ ดูว่า ถ้าจะทำธุรกิจที่ไม่เหมือนใคร พี่จะทำอะไรดี” โจ้ตอบ ตายังจ้องอยู่ที่เครื่องคอมพิวเตอร์ตรงหน้า

“แล้วทำไมจะต้องไม่เหมือนคนอื่นด้วยคะ แล้ว Startup คืออะไร” ฟ้าใสงงสงสัย
โจ้เลยสายตาจากคอมพิวเตอร์ แล้วหันมาตั้งใจตอบฟ้าใสว่า

“สตาร์ทอัพ (Startup) คือ ธุรกิจเกิดใหม่ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยส่วนใหญ่ Startup มักจะเป็นธุรกิจในวงการไอที เช่น แอปพลิเคชันต่าง ๆ บริษัทส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่าง Google และ Facebook ก็เริ่มมาจากธุรกิจ Startup”

“ถ้าเราทำอะไรเหมือน ๆ กันไปหมด ธุรกิจเราก็จะไม่น่าสนใจ โตช้า ทำเหมือนกันไปหมด ลูกค้ายิ่งรู้สึกว่ามันไม่ได้ต่างกัน เราก็ทำกำไรได้ไม่มากนัก” โจ้อธิบาย

ลุงวาเดินเข้ามา “ทำอะไรกัน ฟ้าใสถามพี่เขาหรือเปล่า”

“ป่าวคะ ฟ้าใสจะมาช่วยงานชมรมสตาร์ทอัพคลับของพี่โจ้คะ” ฟ้าใสตอบ

“ทันสมัยดีนะ โรงเรียนโจ้ ยิ่งในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ธุรกิจประเภท Startup ยังมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น แถมได้รับการยอมรับว่า เป็นกลุ่มธุรกิจที่สามารถเปลี่ยนโลกได้ ทั้งในแง่มุมมองเศรษฐกิจและวิถีการดำเนินชีวิต รัฐบาลไทยก็ให้ความสำคัญกับธุรกิจกลุ่มนี้เหมือนกัน” ลุงวาเข้ามาพูดคุยกับหลาน ๆ

ปัจจุบัน รัฐบาลไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและผลักดันธุรกิจประเภท Startup อย่างจริงจังเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่รากฐานของระบบเศรษฐกิจ

ในส่วนของกระทรวงการคลัง ที่ผ่านมาได้มีบทบาทในการสนับสนุน Startup ผ่านการออกมาตรการและโครงการต่าง ๆ ได้แก่

- การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการเงินร่วมลงทุนนักลงทุนประเภทบุคคลธรรมดาที่ลงทุนใน Startup
- มาตรการสนับสนุนการร่วมลงทุนจากภาครัฐผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 3 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- โครงการ Startup Club ในสถานศึกษา
- โครงการ Startup Mobile หน่วยเคลื่อนที่ให้คำแนะนำความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับ Startup

Startup ผู้ประกอบการรายใหม่ ที่จะสร้างแรงบันดาลใจและเป็นกำลังสำคัญของเศรษฐกิจไทย

ส่วนที่ 3

หน้าที่ดูแลผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ และเกษตรกร

9. โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560

เช้าวันที่ 3 เมษายน 2560

“อ้าว...แดง กำลังจะไปไหนเหรอ” ลุงวาทักทายลุงแดงเพื่อนบ้านที่สนิทคุ้นเคยกันดี

ลุงแดงเป็นชาวนา ช่วงที่เจอน้ำท่วมเมื่อปี 2559 ที่นากว่า 5 ไร่ของลุงแดงได้รับความเสียหาย นอกจากเงินช่วยเหลือจากรัฐแล้ว ลุงวาเองก็เคยแบ่งปันข้าวสารอาหารแห้งให้แก่บ้าง เพราะเห็นว่าแก่ลำบาก ถึงแม้ว่าก้อย หลานสาวที่ไปทำงานรับจ้างที่กรุงเทพฯ จะส่งเงินมาให้แก้ไข แต่ก็ต้องประหยัดพอดู เพราะกว่าที่นาจะกลับคืนสภาพเดิมได้ก็ต้องใช้เวลา

“จะเข้าเมือง ไปที่คลังจังหวัด ไปลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย” ลุงแดงกล่าวตอบ

“ไปตั้งแต่วันแรกเลยเหรอ ทางการเคหะให้ลงทะเบียนได้ถึง 15 พฤษภาคม หนะ ธนาคารใกล้ ๆ หมู่บ้านเราก็รับลงทะเบียน ไม่เห็นต้องเข้าเมืองเลย” ลุงวาทามกลับเพราะเห็นว่า ธ.ก.ส. ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย สาขาในหมู่บ้านก็รับลงทะเบียนเหมือนกัน

“อ้อ จะต้องเข้าไปรับก้อยที่ขนส่งอยู่แล้ว แล้วเดี๋ยวเลยไปร้านขายพวกเครื่องมือเกษตรซะหน่อย” ลุงแดงตอบพร้อมรอยยิ้มกว้างเมื่อกล่าวถึงก้อย หลานสาวคนโปรดที่เพิ่งตัดสินใจได้ว่า จะกลับมาทำงานที่บ้านดีกว่า เพราะหลังจากที่ก้อยเข้ากรุงเทพฯ ตั้งแตเรียนจบ ปวส. ไปทำงานที่กรุงเทพฯ ได้ 2-3 ปี ก็ยังเก็บเงินเป็นกอบเป็นกำไม่ได้สักที เพราะค่ากินค่าอยู่ในกรุงเทพฯ แพงมาก

“ดีจริง ๆ ก้อยก็อายุเกิน 18 ปีแล้ว ก็ลงทะเบียนได้เหมือนกันนิ จะผ่าน ไม่ผ่านว่ากันอีกที เดี่ยวทางการเคหะมีการตรวจสอบอยู่แล้ว” ลุงวาแนะนำ ทั้งคู่พูดคุยกันต่ออีกเล็กน้อย ก่อนที่ลุงแดงจะขยับไปขึ้นรถสองแถวเพื่อเข้าเมือง

การลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย ที่ลุงวากับลุงแดงคุยกัน มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560” ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐบาลมีจุดมุ่งหมาย

ในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีวิต แก่ผู้มีรายได้น้อย โดยผู้มีรายได้น้อยที่ว่าจะต้องเป็นคนสัญชาติไทย อายุ 18 ปีขึ้นไป (เกิดก่อน 16 พฤษภาคม 2542) มีรายได้หรือเงินฝากไม่เกิน 100,000 บาท นอกจากนี้ รัฐบาลยังพิจารณาเรื่องของที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินด้วย เพื่อคัดกรองให้ได้คนที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐจริง ๆ

ลุงวาเดินกลับมาหาฟ้าใสที่กำลังเล่นอยู่ใกล้ ๆ ฟ้าใสถามลุงวาว่า “ลุงวาไม่ไปลงทะเบียนกับเค้าด้วยหรอคะ”

“ไม่ละ ลุงได้รับเงินบำนาญอยู่แล้ว เราพออยู่พอกินแล้ว ให้รัฐบาลได้ใช้เงิน เพื่อช่วยเหลือคนที่จำเป็นดีกว่า” ลุงวายิ้มพร้อมกับความหวังที่ว่า สักวันหนึ่งปัญหาความยากจนจะหมดไปจากประเทศไทย

10. ประชาธิปไตยสวัสดิการ

การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ณ ร้านค้าธงฟ้าประชารัฐ

“ลุงมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แต่ไม่แน่ใจว่าใช้อย่างไร” ลุงแดงถามพนักงานในร้านค้าธงฟ้าประชารัฐ

“คุณลุงมาถูกที่แล้วครับ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คุณลุงถืออยู่ สามารถใช้ชำระค่าสินค้าและบริการผ่านที่ร้านค้าธงฟ้าประชารัฐนี้แหละครับ หรือร้านค้าที่กำหนด ซึ่งเมื่อคุณลุงชำระค่าสินค้าและบริการแล้ววงเงินจะลดลงตามยอดที่ใช้จ่าย” พนักงานกล่าวตอบ

“ลุงสามารถเลือกซื้อสินค้าได้ทุกอย่างในร้านเลยเหรอ” ลุงแดงถาม

“เงินในบัตรใช้ชำระค่าสินค้าบางรายการครับ เป็นพวกสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวัน พวกเหล้า บุหรี่ ไม่สามารถซื้อได้ครับ” พนักงานอธิบายเพิ่มเติม

โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560 ได้ช่วยเหลือด้านค่าครองชีพแก่ผู้ผ่านการลงทะเบียนจำนวน 11.4 ล้านคน โดยการจัดสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยผู้มีสิทธิจะได้รับวงเงินผ่านบัตรสวัสดิการเพื่อใช้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นจากร้านธงฟ้าประชารัฐ และร้านอื่น ๆ ที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยใช้วิธีรูดบัตรผ่านเครื่องรูดบัตรอัตโนมัติ แบ่งออกเป็น

- รายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปี จะได้วงเงินคนละ 300 บาทต่อเดือน
- รายได้ตั้งแต่ 30,000 - 100,000 บาทต่อปี จะได้วงเงินคนละ 200 บาทต่อเดือน

นอกจากนี้ ยังมีวงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม จากร้านค้าที่กระทรวงพลังงานกำหนด 3 เดือน 45 บาทนอกจากนี้ ยังมีวงเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ได้แก่

- วงเงินค่าโดยสารรถเมล์ ขสมก. และรถไฟฟ้า 500 บาทต่อเดือน โดยจะใช้ได้เฉพาะผู้ที่มิมีภูมิลำเนากรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม และพระนครศรีอยุธยา
- วงเงินค่าโดยสาร รถโดยสาร บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.) 500 บาทต่อเดือน
- วงเงินค่าโดยสารรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย (ร.ฟ.ท.) 500 บาทต่อเดือน

“แล้วเรื่องยอดเงินในบัตรนี้ล่ะ ลุงจะได้รับทุกเดือนใช่ไหม” ลุงแดงถาม

“วงเงินในบัตรของคุณลุง ภาครัฐเขาจะใส่ให้ทุก ๆ วันที่ 1 ของทุกเดือน ยกเว้นวงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม จะใส่ให้ทุกวันที่ 1 ของทุก 3 เดือน ซึ่งวงเงินคงเหลือของเดือนนี้ไม่สามารถยกยอดไปสะสมในเดือนถัดไปได้ และไม่สามารถถอนเป็นเงินสดได้ครับ” พนักงานตอบ

นอกจากเงินสวัสดิการที่ผู้มีรายได้น้อยได้รับผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐดังกล่าวมา บัตรนี้ยังมีคุณสมบัติเป็นกระเป๋าสตางค์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ที่สามารถเติมเงินลงในบัตรได้ และถอนเงินในส่วนที่เติมนี้เป็นเงินสดที่ตู้ ATM ของธนาคารกรุงไทยได้อีกด้วย

11. มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

“ปลาตะเพียนसान” สัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ แกว่งไปมาอยู่ในมือฟ้าใส

วันนี้ ลุงแดงแวะมาหาลุงวาที่บ้าน เอาของจกसानง่าย ๆ อย่างพัดมาให้ลุงวาดู และเอาปลาตะเพียนसानมาฝากฟ้าใส ลุงแดงไปฝึกอบรมพัฒนาทักษะอาชีพกับเจ้าหน้าที่ ภายได้มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตฯ)

มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตฯ เป็นมาตรการให้ความช่วยเหลือระยะที่ 2 แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เปิดโอกาสให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแสดงความประสงค์ เข้าร่วมมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตฯ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2561 โดยผู้เข้าร่วมโครงการ จะได้รับวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภครายละ 100 หรือ 200 บาทตามระดับฐานรายได้ ที่แสดงกับภาครัฐ จนถึงเดือนธันวาคม 2561 มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์ในการยกระดับ รายได้และความเป็นอยู่ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ผ่านการอบรมพัฒนาทักษะอาชีพ และการสร้างโอกาสในการทำงาน การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และสิ่งจำเป็นพื้นฐานอื่น ๆ

“จริง ๆ ฉันก็ยังไม่ได้คิดจะเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นหรอกนะ แต่เห็นลุงวาแนะนำ ฉันก็เลยลองสมัครเข้าร่วมโครงการดู รู้อะไรไม่รู้รู้วิชา ลองหัดทำอย่างอื่นดูก็ไม่เสียหาย ฉันจะได้มีอะไรทำด้วยในช่วงนอกฤดูทำนา” ลุงแดงเปิดบทสนทนากับลุงวา

“แล้วเป็นยังไงบ้างวันนี้ ทำอะไรบ้าง” ลุงวาดถามกลับ

“ดี ๆ ฉันเจอทีมหมอประชารัฐสุขใจ กับผู้ดูแลผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ที่เขาเคย มาลงพื้นที่สำรวจ ถามว่าฉันต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านไหนบ้าง เมื่อคราวนั้นด้วย” ลุงแดงตอบ

ทีมหมอประชารัฐสุขใจ และผู้ดูแลผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ลงพื้นที่สำรวจสภาพข้อเท็จจริง สอบถามความประสงค์และรูปแบบการพัฒนาที่ผู้มี บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ให้คำแนะนำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมแก่ผู้มีบัตรสวัสดิการ

แห่งรัฐแต่ละราย รวมถึงติดตามผลการพัฒนาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อให้ทราบว่าผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีการพัฒนาหรือมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นหรือไม่เพียงใด เพื่อนำไปประเมินความสำเร็จของมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตฯ ต่อไป

“เราอยู่ไกลแบบนี้ กระทรวงการคลังเขาจะรู้เรื่องของเราเหรอ” ลุงแดงถามลุงวา

“รู้ซิ กระทรวงการคลังเขาประมวลผลการลงพื้นที่ของทีมงานหอประชารัฐสุขใจ และผู้ดูแลผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แล้วส่งข้อมูลรายบุคคลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนามาตามรูปแบบการพัฒนาที่รับผิดชอบ เช่น การอบรมเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การอบรมเพิ่มทักษะอาชีพของกระทรวงแรงงาน การให้คำปรึกษาทางการเงินของธนาคารออมสิน” ลุงวาทตอบ

ภายใต้มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตฯ นี้ กระทรวงการคลังคาดหวังว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจะสามารถนำองค์ความรู้และโอกาสที่ได้รับไปต่อยอดในเรื่องของการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของตนเอง และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้ยั่งยืนต่อไป

12. การจ่ายเงินผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม

“เงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560 รัฐดูแลผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ การใช้สิทธิรักษาพยาบาล แคร่ยืนบัตรประจำตัวประชาชนที่สถานพยาบาล สะดวกดีนะ แบบนี้ต่อไปการรับจ่ายสวัสดิการอื่น ๆ ก็น่าจะสะดวกยิ่งขึ้นเหมือนกันใช่ไหมลุงว” เพื่อน ๆ ยังคงซักถามลุงวต่อไป ดูเหมือนว่าหัวข้อสนทนาวันนี้ทุกคนต่างให้ความสนใจเรื่อง สวัสดิการสังคม

“ใช่ ๆ ภาครัฐเขามีโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เพื่อรองรับการจ่ายเงินสวัสดิการสังคมและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน” ลุงวตอบเพื่อนในวงสภากาแฟ

“ประเทศเรามีสวัสดิการเยอะอยู่นะ” เพื่อนคนหนึ่งในวงสนทนาแสดงความสนใจ

“ใช่ ประเทศเรามีหลายหน่วยงานนะที่ดูแลจัดทำเรื่องสวัสดิการ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเรามีกรมบัญชีกลางที่โอนเงินให้แก่ผู้มีสิทธิรับสวัสดิการโดยตรง” ลุงวอธิบาย

ลุงวกล่าวต่อว่า “ดังนั้น การดำเนินการโครงการนี้ กรมบัญชีกลางเขาได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยนะ เช่น กรมการปกครองตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลบุคคล การมีชีวิต และข้อมูลอื่นตามเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเงินของแต่ละประเภทเงิน และหน่วยงานที่กำกับดูแลสวัสดิการเป็นผู้จัดทำและตรวจสอบข้อมูลการจ่ายเงินส่งให้กรมบัญชีกลางเพื่อโอนเงินให้แก่ผู้มีสิทธิโดยตรง”

การจ่ายเงินผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมที่ลุงวกับเพื่อน ๆ คุยกันนั้น นอกจากการบูรณาการฐานข้อมูล โดยการได้รับความร่วมมือจากกรมการปกครองแล้ว กรมบัญชีกลางยังบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่กำกับดูแลสวัสดิการอื่น ๆ ได้แก่

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน ดูแลเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดูแลเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

- กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ดูแลเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยความพิการของประชาชนผู้มีสิทธิที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ช่วยเหลือค่ารักษาอาสาศาสตร์สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
- กระทรวงกลาโหม ดูแลเงินเดือนทหารกองประจำการ

ทั้งนี้ การจ่ายเงินผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมจะช่วยให้

1. ผู้มีสิทธิ ได้รับเงินอย่างต่อเนื่อง และตรงตามเวลาที่กำหนด
2. ลดภาระการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่กำกับดูแลสวัสดิการ ให้มีความสะดวกเร็ว
3. รัฐสามารถจ่ายเงินได้อย่างถูกต้อง ตรงตัว ลดความซ้ำซ้อน และบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการตรวจสอบความถูกต้องระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

13. บัตรสวัสดิการรักษายาบาล

“สมัยนี้อะไร ๆ ก็ดูทันสมัยขึ้นกว่าแต่ก่อนเยอะเลยนะ การใช้บริการต่าง ๆ จากภาครัฐก็ง่ายแค่พกบัตรประจำตัวประชาชน” ลุงวากล่าวกับเพื่อน ๆ ในวงสนทนาตาม

“อะไรยังงี้ ไหนเล่ามาซิ” เพื่อนคนหนึ่งของลุงวากล่าวในวงสนทนาตามต่อ

“ก็เดี๋ยวนี้เราสามารถใช้อัตราประจำตัวประชาชนยื่นใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงค่ารักษายาบาล ทำให้ผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัว สามารถเข้ารับการรักษาจากสถานพยาบาลของรัฐและสถานพยาบาลของเอกชนที่เข้าร่วมโครงการเบิกจ่ายตรงค่ารักษายาบาล เพียงแค่พกบัตรประจำตัวประชาชนใบเดียวก็ใช้สิทธิได้ทุกแห่งทั่วประเทศ โดยไม่ต้องไปลงทะเบียนจ่ายตรงที่สถานพยาบาล และรอผลอนุมัติอีกต่อไป” ลุงวาวอธิบายตามที่เคยได้คุยกับคนที่ทำงานที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ปัจจุบัน กรมบัญชีกลางได้ปรับปรุงระบบเบิกจ่ายตรงค่ารักษายาบาลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยให้ผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวใช้ “บัตรประจำตัวประชาชน” ยื่นใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงค่ารักษายาบาล ประเภทผู้ป่วยนอก นอกจากความสะดวกที่ประชาชนได้รับ กรมบัญชีกลางยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการรักษายาบาลของผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวในรายละเอียด ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการรักษายาบาลที่เหมาะสมกับผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังเป็นการผลักดันการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) และสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ประเทศไทยตามแนวทางการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐซึ่งเป็นการนำระบบดิจิทัลเข้ามาช่วยบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

14. ภาพรวมผู้สูงอายุ กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ บริจาคเบี้ย ภาษีบุตร

“รับสมัครงาน ตำแหน่ง หัวหน้างาน พนักงานเย็บ พนักงานทั่วไป คุณสมบัติ ชาย-หญิง ไม่จำกัดอายุ ม. 6 - ปริญญาตรี” บริษัท อภินิหารการทอ จำกัด เปิดรับสมัครงาน อีกแล้ว คุณอภินิหาร เจ้าของโรงงานบ่นกับลุงว่าว่า สมัยนี้ หาคนงานยาก คนเก่าคนแก่ ก็เริ่มทยอยเกษียณอายุ เกิดน้อย ตายช้า วัยแรงงานก็ลดลง

“เรื่องโครงสร้างประชากรที่ไม่สมดุล ภาครัฐก็ดูแลอยู่นะ” ลุงวากล่าวเปิดบทสนทนา
ทั้งคู่หยุดพูดคุยกันที่มานั่งหินอ่อนในสนามวังสวนสาธารณะ

ลุงวาวอธิบายให้คุณอภินิหารฟังว่า “ประเทศไทยกำลังตกอยู่ในสังคมผู้สูงอายุ คือมีคนแก่มาแต่มีเด็กน้อยลง การแก้ไขปัญหาต้องดูตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง กระทรวงการคลังวางมาตรการ เพื่อดูแลโครงสร้างประชากรในทุกช่วงวัย ในระยะสั้น คือ การดูแลผู้สูงอายุในปัจจุบันที่อยู่ในภาวะยากลำบาก ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสิ่งที่ทำไปแล้วก็คือ เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ”

“แล้วเงินที่ให้ผู้สูงอายุในส่วนนี้มาจากไหนคะ” คุณอภินิหารถาม

“มาจาก 2 แหล่ง คือ โครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเข้ากองทุนผู้สูงอายุ และเงินบำรุงกองทุนผู้สูงอายุที่ได้รับจากภาษีสรรพสามิตที่เก็บจากสินค้าสุราและยาสูบ”
ลุงวาวตอบ

ลุงวาวอธิบายต่อว่า “มองไปข้างหน้า จะมีกลุ่มประชากรที่จะกลายเป็นผู้สูงอายุในอนาคต ตรงนี้ก็ต้องมีมาตรการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนเข้าสู่วัยสูงอายุได้อย่างมั่นคง โดยการส่งเสริมการออมเพื่อการเกษียณอายุที่เพียงพอตั้งแต่อายุในวัยแรงงาน”

ลุงวาทียบขาน้ำที่มีหยดน้ำเม็ดเล็ก ๆ เกาะอยู่โดยรอบ ยกขึ้นจิบนิดหนึ่ง พยายามนึกชื่อของกองทุนส่งเสริมการออม

“สำหรับแรงงานในระบบหรือผู้ที่มียาได้ประจำ กระทรวงการคลังเสนอกฎหมายจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ และสำหรับแรงงานนอกระบบหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ กระทรวงการคลังส่งเสริมให้มีการออมผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ” ลุงวานึกออกในที่สุด

นอกจาก 2 กองทุนดังกล่าวข้างต้น กระทรวงการคลังได้เสนอกฎหมายให้มีคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายในการพัฒนาและกำกับดูแลระบบบำเหน็จบำนาญในภาพรวมของประเทศฯ ให้มีประสิทธิภาพอีกด้วย

ลุงวากล่าวต่อว่า “ในส่วนของประชากรในวัยแรงงานที่กำลังลดลงตรงนี้ก็ต้องทดแทน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีบุตรเพิ่ม”

“แต่ค่าใช้จ่ายสมัยนี้เพื่อเลี้ยงดูลูกสักคนสูงมากเลยนะ” คุณอนุญาแย้ง

“ตรงนี้ภาครัฐมีวิธีการช่วยเหลือผ่านมาตรการภาษี เช่น การเพิ่มค่าลดหย่อนบุตรที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมาอีกคนละ 30,000 บาทต่อปี สำหรับลูกคนที่ 2 เป็นต้นไป และอีกเรื่องคือการหักลดหย่อนค่าฝากครรภ์ และค่าคลอดบุตร เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีบุตรในปัจจุบัน” ลุงวาทอบ

“กลับกันหรือยังคะ คุณลุง” พี่สาววิ่งมาหาลุงวาท ลุงวาทจึงกล่าวว่าคุณอนุญาและนึกในใจว่า โครงสร้างประชากรที่สมดุลไม่เพียงแต่ช่วยสนับสนุนเรื่องของเศรษฐกิจเท่านั้น แต่การอยู่ร่วมกันของผู้คนที่หลากหลายวัยยังเป็นสีสันและสร้างรอยยิ้มให้สังคมด้วย

15. โครงการพัฒนาชุมชนริมคลองสู่ความมั่นคงที่ยั่งยืน

วันนี้ฟ้าใสมาออกทัศนศึกษากับโรงเรียนที่ชุมชนริมคลองลาดพร้าว

ฟ้าใสจำได้ว่าก่อนหน้านี้ลุงวาเคยพาเธอขับรถผ่านคลองลาดพร้าวอยู่บ่อย ๆ หลังไปรับเธอกลับมาจากโรงเรียน จนกระทั่งเธอย้ายโรงเรียนไปฟ้าใสก็ไม่ได้ผ่านบริเวณนี้อีก ในวันนั้นสภาพความแออัดของชุมชนที่ผู้คนปลูกบ้านเรือนอยู่กันอย่างแออัดเบียดเสียด รวมถึงกลิ่นเน่าเหม็นของสิ่งปฏิกูลและน้ำในคลองที่เน่าเสียทำให้เธอต้องเป็นหน้าหนีทุกครั้ง

แต่วันนี้ภาพที่เห็นตรงหน้าทำให้เธอถึงกับงอไปครู่หนึ่ง

“ทำไมมันถึงสวยงามเป็นระเบียบแบบนี้ล่ะคะ” ฟ้าใสถามคุณครูที่เดินนำอยู่ข้างหน้า

คุณครูไม่ตอบ เพียงแต่ส่งยิ้มให้แล้วเดินนำไปหยุดอยู่บริเวณอาคารสองชั้นสร้างด้วยไม้กระดานอย่างดี ดู ๆ แล้วคงเป็นอาคารที่เพิ่งสร้างใหม่ได้ไม่นาน ฟ้าใสยังได้กลิ่นสีลอยขึ้นมาแตะจมูกจาง ๆ

“มีใครชอบมาโรงเรียนสายบ้างคะช่วงนี้” คุณครูถามขึ้นดัง ๆ เด็กนักเรียนกว่าครึ่งชูมือขึ้นอย่างไม่แน่ใจนัก

“แล้วทำไมถึงมาโรงเรียนสาย”

“ก็รถติดนี่ครับ” เด็กชายผู้เป็นหัวหน้าห้องเอ่ยตอบแทนทุกคน

คุณครูยิ้มกว้าง “รู้ไหมว่าทำไมรถถึงติดหนักมากในช่วงหน้าฝนแบบนี้”

“น้ำท่วมคะ” ฟ้าใสตอบบ้าง แถวบ้านเธอมักจะน้ำท่วมเป็นประจำเมื่อฝนตก และเมื่อเกิดน้ำท่วมที่โร รถก็จะติดยาวเป็นแฉ่งจนทำให้ต้องใช้เวลหลายชั่วโมงในการเดินทางไปโรงเรียน เธอได้ยินลุงวาบ่นอย่างหงุดหงิดบ่อยครั้งว่า

‘ลอกทอก็แล้ว อะไรก็แล้ว ทำไมน้ำยังท่วมไม่เลิกสักที’

ฟ้าใสเองก็เคยสงสัยแบบเดียวกัน ลุงวามักจะบอกเสมอว่า น้ำท่วมเพราะมีอะไรขวางอยู่ในท่อ ทำให้น้ำไม่สามารถระบายได้ดีเท่าที่ควร ลุงวาจึงมักจะเป็นหัวทอก

เรียกเจ้าหน้าที่ให้มาทำการลอกท่อ แต่ผ่านไปไม่เท่าไรหรื น้ำก็กลับมาท่วมเช่นเดิม เป็นอย่างนี้วนไปไม่สิ้นสุดจนลุงวาก็คร้านจะเรียกคนมาลอกท่ออีก

บางทีฟ้าก็ไม่เห็นว่าจะมีอะไรอุดตันในท่อสักหน่อย แต่ทำไมน้ำยังท่วมได้ละ

“ใช่แล้ว รอดิดหนัก ๆ ช่วงนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะน้ำท่วม เพราะน้ำระบายไม่ทัน แล้วรู้ไหมว่าทำไมน้ำถึงท่วม” คุณครูถามอีก

คราวนี้เด็กทุกคนยืนลังเลไม่แน่ใจในคำตอบ คุณครูจึงเฉลยว่า

“สาเหตุใหญ่ของน้ำที่ท่วมบ่อย ๆ ก็เพราะคูคลองต่าง ๆ ทำหน้าที่ระบายน้ำได้ไม่ดีเท่าที่ควร และที่คูคลองระบายน้ำได้ไม่ดีก็เพราะมีอะไรไปขวางลำคลองอยู่ ซึ่งส่วนมากจะเป็นบ้านเรือนของคน”

คุณครูพายมือไปรอบ ๆ

“ถ้าใครเคยผ่านมาแถวนี้ อาจจะจำได้ว่าแต่ก่อนแถวนี้มีบ้านคนอยู่กันอย่างแออัดเบียดเสียดมาก และบ้านเรือนส่วนใหญ่ก็สร้างรุกล้ำลงไปลำคลอง ทำให้เกิดน้ำท่วมขึ้นได้ง่าย”

เด็กทุกคนมองตาม ขณะฟังคุณครูอธิบายต่อไปว่า “แต่ตอนนี้กรมธนารักษ์เขาเริ่มโครงการพัฒนาชุมชนริมคลอง มีโครงการบ้านมั่นคง ก่อสร้างบ้านเรือนใหม่ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย แล้วให้คนในชุมชนริมคลองย้ายเข้าไปอยู่ นอกจากจะทำให้ไม่มีสิ่งก่อสร้างรุกล้ำลำคลองแล้ว ยังทำให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนริมคลองดีขึ้นด้วย”

16. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผ่านมาตรการด้านการเงิน

“กลีกรแข็งขันเป็นกระดุกหลังของชาติ ไทยจะเรืองอำนาจ เพราะไทยเป็นชาติ กลีกรรรม”

ท่อนสร้อยที่คุ้นเคยของเพลง “กลีกรไทย” ที่วงดนตรีสุนทราภรณ์แต่งขึ้นเพื่อสดุดีพี่น้องเกษตรกรไทยซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ดังมาจากข้างนอกของตึกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) แต่ตอนนี้ลุงแดงคงไม่มีกะจิตกะใจจะฟังเพลงนี้เท่าไรนัก เพราะกำลังติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. เพื่อขอพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ย

“ผมขอตรวจสอบข้อมูลคุณลุงสักครู่ครับ” เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. กรอกประวัติลุงแดงที่เครื่องคอมพิวเตอร์

“จริง ๆ ที่ผ่านมากุณลุงไม่มีประวัติการค้างชำระเลยนะครับ” เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. กล่าวระหว่างตรวจสอบข้อมูลว่า ลุงแดงมีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือหรือไม่ และควรให้ความช่วยเหลือแบบไหน เพราะมาตรการมีทั้งแบบพักชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกรที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระ หรือคืนดอกเบี้ยให้กับเกษตรกรที่มีประวัติชำระดี

“แต่ไม่ใช่เพราะว่าฉันมีผลผลิตดี ถ้าไรดีหรอกนะพ่อหนุ่ม บางทีลูก ๆ ฉันเขาก็ช่วยฉันเลยพอใช้หนี้ได้บ้าง” ลุงแดงอธิบาย ลุงแดงโชคดีที่ลูก ๆ คอยช่วยเหลือบ้าง เพราะเข้าใจดีว่าพ่อไม่อยากจะขายที่นาและทิ้งอาชีพนี้ เพราะที่ดินเป็นของครอบครัวที่รับช่วงต่อกันมา แม้ว่าजेเจอน้ำท่วม ภัยแล้ง ราคาข้าวที่ขึ้นบ้าง ลงบ้าง แต่ก็ต้องสู้กันไป

“คุณลุงรอสักครู่ครับ เดี่ยวผมดำเนินการให้” เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. กล่าวกับลุงแดง หลังจากตรวจสอบแล้วพบว่า คุณแดงมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ธนาคารกำหนด

“ลุงน่าจะเข้าโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยไปได้ ผมฝากลุงแดงไปเล่าต่อให้เพื่อนเกษตรกรฟังหน่อยนะว่า เรายังมีโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ธ.ก.ส. โครงการพักชำระต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ปี 59-60 โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของผู้มีรายได้น้อยในระบบ ธ.ก.ส. ซึ่งทุกโครงการของเราจะมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีสภาพคล่องในการใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ และราคาสินค้าเกษตรที่ผันผวนจนส่งผลต่อรายได้เกษตรกร เป็นการช่วยเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรพอมีเงินเพื่อไปฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพ ลุงไปบอกเพื่อน ๆ ระบุว่าอยากรู้รายละเอียดให้ติดต่อ ธ.ก.ส. ได้ทุกสาขาเลย”

ระหว่างรอเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ลุงแดงเห็นใบปลิวสีเขียว ๆ วางกองอยู่บนโต๊ะ เขียนว่า “โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตร เพื่อสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรไทย” ลุงแดงหยิบขึ้นมาอ่าน รายละเอียดบอกว่า เป็นสินเชื่อเพื่อยกระดับ SME เกษตร แถมมีคำภาษาอังกฤษว่า “Smart farmer” (เกษตรกรที่มีศักยภาพสูง) อีกด้วย

ลุงแดงนึกในใจว่า “สมัยนี้จะมัวแต่ หลงสู่ฟ้า หนาสู้ดิน แบบเดิม ๆ ไม่ได้แล้ว ชินะ ต้องลุกขึ้นสู้วิกฤติ ปรับเปลี่ยนอะไรได้ต้องลองดู” ว่าแล้วก็หยิบใบปลิวนั้นติดมือมาด้วย จะได้เอาไปให้ลูก ๆ และลุงว่าช่วยดูว่า SME เกษตรคืออะไร เราจะเข้าร่วมโครงการได้หรือไม่

17. โครงการประกันภัยข้าวนาปี

“ลุ่นทุกปี จะมีภัยธรรมชาติมาใหม่นะ...เฮ้อ...” ลุงเล็กเริ่มต้นบทสนทนากับลุงวาพร้อมถอนหายใจ

“ของแบบนี้เราคงห้ามลมห้ามฟ้าไม่ได้ แต่วิธีจัดการมันก็พอมีอยู่” ลุงวากล่าวยิ้ม ๆ

“ยังงี้ ฉันก็ลุ่นของฉันทุกปี เสียหายที่ไรก็วิ่งหาเงินกู้ทุกที” ลุงเล็กยังบ่นต่อ

“ทำประกันไ้ กระทรวงการคลังเขามีโครงการประกันภัยข้าวนาปี เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติให้แก่เกษตรกร ลองไปติดต่อที่ ธ.ก.ส. เบี้ยประกันภัยเหมาะสมกับเกษตรกร กระทรวงการคลังกับ ธ.ก.ส. ช่วยอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยให้ด้วย” ลุงวาแนะนำ

โครงการประกันภัยข้าวนาปีเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการผลิต 2554 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นเครื่องมือเพิ่มเติมในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรนอกเหนือจากการจัดสรรค่าชดเชยให้แก่เกษตรกร แม้จะเริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่ปี 2554 แต่รัฐบาลก็ได้มีการพัฒนารูปแบบโครงการการรับประกันภัย ทั้งในด้านประเภทของภัยที่ได้รับความคุ้มครองให้ครอบคลุมทุกภัย เพิ่มวงเงินความคุ้มครองให้สูงขึ้นและสอดคล้องกับต้นทุนการเพาะปลูกของเกษตรกร

“ประกันภัยคุ้มครองกรณีไหนบ้าง”

ลุงเล็กถามลุงวา

“คุ้มครองความเสียหายจากน้ำท่วมหรือฝนตกหนัก ภัยแล้ง ฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วงลมพายุหรือพายุไต้ฝุ่น ภัยอากาศหนาวหรือน้ำค้างแข็ง ลูกเห็บ และไฟไหม้ ศัตรูพืชหรือโรคระบาด” ลุงวาตอบตามที่ถามมา

การดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปีอย่างต่อเนื่องเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงด้านการผลิตให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปัจจุบันที่มีจำนวนมากกว่า 1.9 ล้านครัวเรือน นอกจากนี้ ภายใต้โครงการประกันภัยข้าวนาปี ยังมีแนวทางที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคเกษตรกรรมของประเทศ ควบคู่กับมาตรการอื่น ๆ ได้แก่ มาตรการด้านการวิจัยและพัฒนา มาตรการสินเชื่อ และมาตรการด้านการตลาด

ส่วนที่ 4

หน้าที่ด้านการส่งเสริมการออมและลดหนี้สินครัวเรือน

18. กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

“มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบบาท อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์

จงมักน้อยกินน้อยค่อยบรรจง อย่าจ่ายลงให้มากจะยาวนาน”

สุนทรภู่

สมัยเด็ก ๆ ทุกคนคงคุ้นเคยกับคำสอนของคุณพ่อคุณแม่ที่บอกให้รู้จักเก็บออม ที่ละเล็กทีละน้อย หยอดเงินใส่กระปุกออมสิน คุณพ่อคุณแม่พาไปฝากเงินที่ธนาคาร แต่เมื่อเราโตขึ้น การวางแผนการเงินในระยะยาวยังเป็นเรื่องจำเป็น ต้องทำอย่างรอบคอบ และมีวินัย จะได้ไม่ลำบากตอนแก่ หรือรอลูกหลานให้มาดูแล

กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เป็นกองทุนที่รัฐบาลโดยกระทรวงการคลัง ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้แรงงานนอกระบบซึ่งเป็นแรงงานที่ยังไม่ได้ออมในกองทุนเพื่อการเกษียณใด ๆ ได้สะสมเงินในกองทุนเพื่อเก็บไว้ใช้เมื่อถึงวัยเกษียณอายุ

โดน...ทำอาชีพค้าขาย อายุ 30 ปี เป็นอาชีพอิสระ อยู่นอกระบบบำนาญบำนาญใด ๆ แต่อยากมีวินัยการออม เพื่อจะได้มีเงินสะสมไว้ใช้ในยามแก่ชรา โดนปรึกษาลูกว่า เขาจะสามารถเข้าถึงระบบการออมที่มีภาครัฐดูแลได้หรือไม่

“ลองคิดว่าโดนควรจะมีสมัครเป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาตินี้ซึ่งโดนเป็นสมาชิก กอช. ได้ เพราะมีอายุอยู่ในช่วง 15-60 ปี โดยโดนส่งเงินเข้ากองทุน แล้วรัฐจ่ายเงินสมทบให้ด้วย นอกจากจะได้ฝึกเรื่องวินัยการออมแล้ว เมื่ออายุครบ 60 ปี โดนจะได้รับบำนาญหรือมีเงินดำรงชีพที่ได้จากการส่งเงินสะสม รัฐสมทบ รวมทั้งดอกผลอีกด้วยเพื่อไว้ใช้ในยามแก่ชรา” ลูกวณแนะนำ กอช. ให้กับโดน

“แล้วผมไปสมัครได้ที่ไหนครับ” โดนถามด้วยความสนใจ

“สมัครได้ที่ธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สำนักงานคลังจังหวัด แคนเตอร์เซอร์วิส สถาบันการเงินชุมชนที่ร่วมกับ กอช. และโปรแกรม

ในโทรศัพท์มือถือ (Mobile application) ใช้เพียงบัตรประจำตัวประชาชน แค่นี้ก็สมัครได้แล้ว” ลุงวาดตอบ

จุดเด่นของ กอช. คือ การเป็นกองทุนเพื่อการเกษียณอายุกองเดียวที่รัฐบาลรับประกันผลตอบแทนให้กับสมาชิกที่อายุครบ 60 ปี หรือ สมาชิกที่เสียชีวิตให้ได้รับผลประโยชน์ของเงินออมไม่น้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ยของธนาคารแห่งประเทศไทย 7 แห่ง กอช. เป็นช่องทางการออมขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองให้ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของบำนาญ อันเป็นการสร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรมในการดูแลจากภาครัฐ

19. พันธบัตรออมทรัพย์ มั่นคงทั่วไทย กระจายทั่วถึง

“ออม 1 ส่วน ใช้ 3 ส่วน” ตามหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ของในหลวงรัชกาลที่ 9 หมายความว่า เมื่อได้รับเงินมาแล้วควรเก็บออมก่อนแล้วค่อยแบ่งส่วนการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การใช้เงินควรอยู่บนความ “พอประมาณ” ซึ่งจะทำให้ฐานะการเงินของทุกคน ทุกครอบครัว ไร้ปัญหา อันจะส่งผลดีต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมในประเทศ ซึ่งการออมกับพันธบัตรรัฐบาลถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมการออม ดังเรื่องราวต่อไปนี้

ณ ธนาคารประจำอำเภอแห่งหนึ่ง ลุงวาบังเอิญเจอเพื่อนเก่าแก่สมัยเรียนลุงยศ เจ้าของธุรกิจก่อสร้างรายใหญ่ประจำอำเภอที่มาทำธุระที่ธนาคารแห่งนี้เช่นกัน จึงได้มีการทักทายถามสารทุกข์สุกดิบตามปกติ ซึ่งลุงยศ ได้กล่าวปรับทุกข์กับลุงวาถึงลูกชายหัวแก้วหัวแหวนเรื่องการใช้จ่ายเงินของลูกชาย

“ไอลูกชายฉัน อายุก็เลย 15 ปีแล้ว วันวันไม่ทำอะไร มันเอาแต่แบมือขอเงินฉันไปแต่งรถไว้สาระ ไม่รู้จะสอนการใช้เงินมันยังงี้ดี” ลุงยศ พุดจบพร้อมถอนหายใจเสียงดัง ลุงวาพยักหน้าอย่างเข้าใจพร้อมตอบกลับ

“เด็กสมัยนี้มันก็เป็นแบบนี้แหละ เพราะสิ่งบันเทิงย่ายุมนั่นเยอะ เลยทำให้เด็กขาดความเข้าใจในการใช้เงิน แต่มันก็เป็นหน้าที่ผู้ใหญ่อย่างเรานี่แหละที่จะต้องสอนการใช้เงินเด็กมัน พิกให้รู้จักออมเงิน อย่างเช่น การฝากธนาคาร หรือว่าซื้อพันธบัตรออมทรัพย์ของรัฐบาล โตไปจะได้มีวินัยทางการเงินที่ดี”

ลุงยศ พยักหน้าตอบพร้อมกับถอนหายใจ “มันก็ถูกของเอ็งนะ ลูกหลานใครมันก็ต้องเป็นคนเลี้ยงนั่นแหละที่จะต้องสอน เออ ว่าแต่เมื่อกี้พูดถึงอะไรนะ ให้ซื้อพันธบัตรอะไรซักอย่าง มันคืออะไรไซ้ไม่เคยซื้อเลย ปกติข้าฝากเงินกับธนาคารอย่างเดียว”

ลุงวา ว่าต่อ “เขาเรียกว่า พันธบัตรออมทรัพย์ ซึ่งออกโดยรัฐบาล ประชาชนทุกคนสามารถหาซื้อได้ ซึ่งพันธบัตรนี้จะให้ผลตอบแทนแก่ผู้ซื้อเป็นดอกเบี้ยทุก ๆ 6 เดือน ผลตอบแทนมากกว่าการฝากเงินกับธนาคารด้วยนะ มันก็เหมือนการทำให้เรารู้จักออมเงิน และช่วยเหลือรัฐบาลในการเอาเงินออมเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่งด้วย”

ลุงยศ รู้สึกสนใจมากขึ้น จึงถามต่อ “โอ้โฮ ข้าไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่ามันจะมีประโยชน์ และมีความสำคัญต่อประเทศขนาดนี้ ดีละแล้วข้าจะไปหาซื้อพันธบัตรนี้ได้ยังไงล่ะ”

ลุงวา ตอบกลับ “สามารถหาซื้อได้ที่ธนาคารที่เป็นตัวแทนจำหน่ายในช่วงระยะเวลาที่กำหนดของทุกปี แต่ตอนนี้มีการเพิ่มช่องทางการขายมากขึ้นแล้วนะ เช่น การซื้อผ่านตู้ ATM หรือโทรศัพท์ โดยเราไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปซื้อเลยล่ะ”

“ลองซื้อดูก่อนก็ได้ ขึ้นต่ำแค่ 1,000 บาทเอง เดียวนี้มีการขายพันธบัตรแบบ ไร้ใบตราสารด้วย ข้อดีคือไม่ต้องกลัวว่าใบพันธบัตรจะหาย เพราะข้อมูลจะอยู่ในสมุดบัญชี พันธบัตรของผู้ซื้อที่ได้มาเก็บไว้เป็นหลักฐาน เมื่อครบกำหนดไถ่ถอนหรือครบกำหนดจ่ายดอกเบี้ย เงินต้นและดอกเบี้ยจะถูกโอนเข้าบัญชีเงินฝากที่ผูกกับบัญชีธนาคารโดยอัตโนมัติเลยล่ะ” ลุงวากล่าว

“ขอบคุณมาก” ลุงยศ ตอบกลับ “ข้าจะได้พาไอหนู ไปซื้อพันธบัตรที่ว่านี้ เพื่อให้มันรู้จักการเก็บออมเงินบ้าง โตไปมันจะได้ใช้เงินเป็น เดียวไปกันวันหยุดนี้เลย” ลั่นเสียงดังกล่าว ลุงวายิ้มรับอย่างพึงพอใจ

20. การแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน

“พลอยใส”...เจียบ...

“พลอยใสมาไหมคะวันนี้” คุณครูดาวเรียกชื่อนักเรียนในห้องเพื่อนับว่าวันนี้นักเรียนมากันครบหรือไม่

วันนี้เป็นวันที่สี่แล้วที่พลอยใสเพื่อนคู่หูของฟ้าใสขาดเรียน ฟ้าใสได้ยินมาว่าเจี๊ยบนี้...เจ้าแม่เงินกู้ในระบบประจำอำเภอมาทางหนี้ที่บ้านของพลอยใส ที่พลอยใสหยุดเรียน คงเป็นเพราะที่บ้านเป็นห่วงกลัวจะโดนลูกน้องของเจี๊ยบนี้ทำร้าย หรือไม่ก็คงหยุดเรียนไปช่วยที่บ้านหาเงินมาใช้หนี้

“พลอยใสจะเป็นอะไรไหมคะ” ฟ้าใสถามคุณครูดาวช่วงพักเที่ยงด้วยความเป็นห่วงเพื่อน

“ไม่เป็นไรหรอกจะ เมื่อวานครูไปที่บ้านพลอยใสมาแล้ว เขาหยุดเรียนไปช่วยแม่เขาขายของ ครูแนะนำให้คุณแม่ของพลอยใสไปติดต่อขอความช่วยเหลือที่ศูนย์ดำรงธรรมแล้ว” คุณครูดาวตอบ

จริงอยู่ที่ว่า “เมื่อเป็นหนี้ ลูกหนี้มีหน้าที่ต้องใช้หนี้” แต่การเป็นภาระหนี้ในระบบมักจะสูงเกินจริงมาก ทำให้ใช้หนี้ไม่มีวันหมดสิ้น ภาครัฐจึงจัดให้มีคนกลางช่วยเจรจาไกล่เกลี่ยกับเจ้าหนี้เพื่อลดมูลหนี้ให้เหลือเท่าที่เป็นธรรมกันทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งนี้ ลูกหนี้สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือไปยัง (1) ศูนย์ดำรงธรรม หรือ (2) สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี (3) สาขาของธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. ทุกแห่ง

เมื่อกลับมาถึงที่บ้านหลังเลิกเรียนตอนเย็น ฟ้าใสรีบเข้าไปหาลุงวา เพราะยังสงสัยอยู่ว่า “หนี้ในระบบ” มันคืออะไร

“หนี้ในระบบ ก็คือ การกู้ยืมที่ไม่ได้อยู่ในระบบสถาบันการเงิน เรียกก่าย ๆ ว่าเป็นการกู้ยืมกันเอง ไม่มีกฎกติกาที่เป็นมาตรฐาน กติกาการใช้หนี้ขึ้นอยู่กับเจ้าหนี้ และโดยมากคิดดอกเบี้ยเกินร้อยละ 15 ต่อปี ซึ่งผิดกฎหมาย” ลุงวาอธิบายฟ้าใส

“พลอยไปกับครอบครัวเขาจะเป็นอะไรไหมคะ” ฟ้าใสถามเพราะยังคงเป็นห่วงเพื่อน

“ตอนนี้กระทรวงการคลังมีแนวนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาลูกหนี้และเจ้าหนี้ควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบ ครบวงจร เพื่อนของฟ้าใสคงไม่เป็นไรหรอกนะ” ลุงว้ายิ้ม

กระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบหลักเพื่อผลักดันแนวนโยบาย “การแก้ไขปัญหาหนี้้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน” โดยมีแนวทางดำเนินการ 5 มิติ ได้แก่ 1) ดำเนินการอย่างจริงจังกับเจ้าหนี้้นอกระบบที่ผิดกฎหมาย โดยใช้ พ.ร.บ. ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 2) เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อในระบบ (3) โกล่เกลี่ยประนอมหนี้้นอกระบบ (4) เพิ่มศักยภาพการหารายได้ของลูกหนี้้นอกระบบ โดยการส่งเสริมให้ลูกหนี้้นอกระบบมีอาชีพเสริมหรือมีงานทำ (5) ให้องค์กรการเงินชุมชนมีบทบาทร่วมในการแก้ไขปัญหาหนี้้นอกระบบของสมาชิก

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังมุ่งหวังว่าประชาชนคนไทยจะปลอดจากหนี้้นอกระบบ และกลับมามีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

21. สินเชื่อพิโกไฟแนนซ์... ทางออกของเจ้านีและลูกหนี้ในระบบ

“คงถึงเวลาแล้วมั้ง ที่จะทำให้มันถูกต้องตามกฎหมาย” เจ้านีร่ำรำพัน เจ้านี เป็นเจ้าแม่เงินกู้ที่ประจำอำเภอ ร่ำรวยก็จริง แต่ก็ไม่สบายเท่าไรนักกับอาชีพเสี่ยงคุณเสี่ยงตารางแบบนี้ อีกทั้ง “ป๋วย” ลูกสาวคนเดียวของเจ้านีที่เรียนอยู่ชั้นเดียวกับฟ้าใส ก็ไม่ค่อยมีเพื่อน เพราะเพื่อนที่โรงเรียนเข้าใจว่า ป๋วยมาจากครอบครัวผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ป๋วยบเร้าแม่อยู่หลายครั้ง ขอให้แม่เปลี่ยนอาชีพ ทั้งโดนเพื่อนล้อ ไม่มีเพื่อนเล่น จนป๋วยไม่อยากไปโรงเรียนแล้ว

เมื่อสองวันก่อน ลุงวาวะไปคุยกับเจ้านี เพราะพอจะทราบเรื่องของเพื่อน ๆ ที่โรงเรียนของฟ้าใสอยู่บ้าง ลุงวาวะนำเจ้านีว่า “กระทรวงการคลังได้กำหนดให้มีธุรกิจสินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้การกำกับ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ธุรกิจสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์ ให้เป็นทางออกสำหรับเจ้านั้นนอกระบบ โดยหากเจ้านั้นนอกระบบต้องการทำธุรกิจสินเชื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็ให้ไปยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์กับสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ก็สามารถให้สินเชื่อแก่ประชาชนได้ เว็บไซต์ที่ให้เข้าไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมก็จำได้ง่าย ๆ www.1359.go.th หรือ สายด่วน 1359”

เจ้านีสนใจคำแนะนำของลุงวาวะ และส่งสารป๋วยด้วยที่ไม่กล้าไปโรงเรียน

“คุณแม่ทำอะไรอยู่คะ” ป๋วยถามเจ้านี

“เตรียมเอกสารจะ แม่จะไปขอทำธุรกิจสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์ งานถูกต้องตามกฎหมาย” เจ้านียิ้มให้ลูกสาว

“ถ้าแม่เลิกเป็นเจ้าแม่เงินกู้แล้ว ป๋วยต้องไปโรงเรียนนะ แล้วตั้งใจเรียนด้วย” เจ้านีบอกลูกสาว

ธุรกิจสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ 2 ประการ ได้แก่

1. ด้านผู้ประกอบการ เจ้านั้นนอกระบบ หรือบริษัทห้างร้านทั่วไป สามารถประกอบธุรกิจนี้ได้อย่างถูกกฎหมาย เป็นโอกาสที่ดีทำให้เจ้านั้นนอกระบบมาอยู่ในระบบและ

เป็นธุรกิจใหม่ที่น่าสนใจ สามารถคิดดอกเบี้ยได้สูงเกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปี แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 36 ต่อปี

2. ด้านประชาชนที่ต้องการกู้ยืมเงิน ประชาชนที่เห็นว่าตนเองมีคุณสมบัติไม่เข้าข่ายเพียงพอจะขอสินเชื่อรายย่อยของธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. หรือธนาคารพาณิชย์ทั่วไป หากต้องการสินเชื่อเนกประสงค์เพื่อใช้จ่ายอุปโภคบริโภคหรือเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ ในวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท สามารถเลือกใช้บริการสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์ที่เปิดดำเนินการในจังหวัดของตนได้ โดยมั่นใจได้ว่าสินเชื่อพิโกไฟแนนซ์เป็นเงินกู้ในระบบ ดอกเบี้ยถูกต้องตามกฎหมายซึ่งถูกกว่าดอกเบี้ยนอกระบบหลายเท่า

“สบายใจได้แล้วนะฟ้าใส เดี่ยวบ๊วยเพื่อนของหลานก็คงจะมาโรงเรียนเหมือนเดิมแล้วละ” ลุงวบบอกฟ้าใสเพราะมั่นใจว่า คำแนะนำของแกนนำจะเป็นทางออกให้เจ้าแม่เงินกู้นอกระบบอย่างเจี๊ยนนี้ได้แน่นอน

22. พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558

“ไปจัดการมัน อย่าให้ตาย เอาแค่ให้พอเช็ดหน้า”

คนส่งอยู่ในชุดสีดำเรียบหรู นั่งไขว่ห้างอยู่บนโซฟาหนัง ปากคาบบุหรีพ่นควันฉุย

ผมก้มหัวรับคำสั่งทั้งที่มือเย็นเฉียบ นี่เป็นงานแรกของผม และคนส่งก็คือมือขวาของนายใหญ่ผู้เป็นเจ้านี่เงินก้อนกระบบรายใหญ่ในจังหวัด มีอิทธิพลมีอำนาจในมือมากมาย ในขณะที่คนที่ผมต้อง ‘จัดการ’ คือตาเอกเจ้าของร้านขายส้มตำซึ่งผมก็คุ้นหน้าคุ้นตาดี

ผมทำไม่ลงหรอก... และถ้าผมใช้กำลัง เรื่องอาจไปถึงหุตาตรวจแล้วนายใหญ่ก็จะพลอยมีปัญหาไปด้วย ยิ่งรัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญกับการปราบปรามเจ้าหน้าที่นอกระบบแบบนี้... ผมจะให้นายใหญ่ต้องเดือดร้อนรำคาญใจไม่ได้เป็นอันขาด

ผมพยายามหาทางติดต่อตาเอกเจ้าของร้านส้มตำ ดูเหมือนว่าแกจะปิดร้านมาหลายวันและหายตัวไป

“ฉันจะไปรู้เอะว่าแกไปไหน” คนข้างบ้านทำท่าหงุดหงิดรำคาญหลังจากผมบอกแถวว่า ผมถูกส่งให้มาทวงหนี้จากตาเอก และผมต้องการติดต่อแกโดยด่วน

“หนีไปแล้วมั้ง” “ไปถามลูกถามเมียแกซิ” “แล้วฉันเกี่ยวอะไรด้วย” ฯลฯ คือคำตอบที่ผมได้รับตลอดทั้งวันที่เดินลากขาไปเกือบจะทั่วตำบล จนล่วงเข้าสู่เวลากลางดึก ผมจึงตัดสินใจย้อนกลับมาที่บ้านของตาเอกอีกครั้ง แล้วต้องถอนใจโล่งอกเมื่อเห็นแสงไฟแวบแวมลอดหน้าต่างออกมา หลังกดกริ่งไปนับสิบครั้ง ตาเอกก็มาเปิดประตู

“ขอตัดผ่อนหน่อยได้ไหม” ตาเอกพูดด้วยท่าทางอิดโรย แต่ผมหงุดหงิดจากเหตุการณ์ที่เจอมาทั้งวันจนเกินกว่าจะทนฟังคำปฏิเสธได้อีก

“ถ้าไม่ยอมเจิบตัวก็จ่ายมาตอนนี้!” ผมตะคอก

แน่นอนว่าผมไม่ต้องทำอะไรมากกว่านั้น ตาเอกหวาดกลัวตัวสั่นและรีบนำทรัพย์สินมีค่าที่แกพอจะหาได้ในบ้านมายัดใส่มือผมทันที

ผมทำสำเร็จโดยไม่ต้องใช้กำลังเลย... นายใหญ่ต้องประทับใจผมแน่

“ไอ้บ้าเอ๊ย!” ทันทีที่ผมรายงานเหตุการณ์ทั้งหมด นายใหญ่ก็ใช้เท้าชนกลับมาจนผมกลับไปกับพื้น

“แกจะทำให้ฉันช่วย ไม่รู้รีไรว่าตอนนี้เขามีกฎหมายการทวงถามหนี้ ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ในระบบหรือนอกระบบ หรือคนที่รับทวงหนี้ให้คนอื่น ต้องทำตามกฎหมายนี้หมด!”

“แต่ผมไม่ได้แตะต้องตัวแกละนะครับ ผมสาบาน”

“มันไม่ใช่แค่เรื่องทำร้ายร่างกายแล้วว๊ย! กฎหมายทวงถามหนี้เขาจะกำหนดมาเลยว่าจะต้องติดต่อลูกหนี้ตามที่ลูกหนี้ให้ไว้เท่านั้น และห้ามบอกคนอื่นว่าลูกหนี้เป็นหนี้เราอยู่ ถามคนอื่นได้แค่ที่อยู่กับช่องทางการติดต่อลูกหนี้ แล้วที่แกลไปตะคอกเขานะ มันก็คือการข่มขู่แล้ว ซึ่งกฎหมายนี้เขาก็ห้าม เข้าใจรึยัง! แล้วไหนพูดอีกทีซิว่าแกลไปหาตาเอกเขาตอนกี่โมง?”

“ห้าทุ่มครับ...”

“ไอ้เงี๊ยะ! เขาให้ติดต่อได้แค่ช่วงเวลาแปดโมงถึงสองทุ่ม หรือถึงแค่หกโมงเย็นถ้าเป็นวันหยุด!”

ผมอ้าปากค้าง... เดียวนี้กฎหมายให้การคุ้มครองลูกหนี้ไปจนถึงขั้นนี้แล้วหรือนี่สงสัยผมคงต้องรีบกลับไปเปิดพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 อ่านบ้างเสียแล้ว ก่อนจะโดนนายใหญ่ไล่ออกจากงาน

23. แอร์ออนไลน์กับแอร์ลูกโซ่

“♪ ดึงึง ดึงึง...”

“♪ ดึงึง ดึงึง...”

“♪ ดึงึง ดึงึง...”

เสียงเตือนข้อความเข้าในมือถือเจียร์ดังขึ้น อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นจุดสนใจในวงสนทนาหลังอาหาร

มือค่า ณ บ้านลุงวา ผู้ร่วมวงมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในละแวกบ้านที่มาร่วมทานอาหาร มือพิเศษฉลองวันเกิดของเด็กหญิงฟ้าใส

เจียร์ พี่สาวเจ้านี่ เธอเป็นสาวใหญ่ประจำอำเภอ ร่ำรวยจากเงินมรดกและธุรกิจปล่อยเงินกู้ที่ทำร่วมกับเจ้านี่ผู้เป็นน้องสาว แถมยังมีนิสัยชื่นชอบการเสี่ยงโชคเป็นชีวิตจิตใจ

“มีเรื่องด่วนอะไรหรือเปล่า” ลุงวาซึ่งนั่งอยู่หัวโต๊ะ สอบถามเจียร์ด้วยความสงสัย

“กลุ่มเพื่อนฉันนะซี ชักชวนลงทุนเล็ก ๆ น้อย ๆ นะจ๊ะ” เจียร์ตอบ พร้อมอธิบายต่อว่า

“นี่ก็ส่งข้อความมาเชิญเข้ากลุ่มเปียแชร์ในไลน์ มันบอกว่า ผลตอบแทนดีนะ ได้ดอกเบี่ยสูงสบาย ๆ” เจียร์เล่าด้วยน้ำเสียงและแววตาลุงวาวตื้นตันกับผลตอบแทนดังกล่าว

ลุงวา ขมวดคิ้วสงสัย “ไ้ผลตอบแทนที่ว่าดีนะ มันจะได้จริงหรือ จะไม่ถูกโกงนะ” แล้วลุงวาก็เริ่มเล่าเรื่องราวที่เพิ่งได้รู้มาให้ทุกคนฟัง

เมื่อวานลุงวาได้เจอ “ป้าต๋อย” ข้าราชการเกษียณร่วมรุ่นในกระทรวงการคลัง ป้าต๋อยมักจะมีเรื่องราวน่ารู้ใหม่ ๆ มาอัปเดตให้ลุงวาฟังทุกครั้งที่เจอกัน คราวนี้ก็เช่นกัน “นี่ วา เธอรู้ไหม โลกยุคนั้นไปไกลมากแล้ว มีอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นเยอะแยะไปหมด แค่เราเล่นไลน์ เล่นเฟซบุ๊กเฉย ๆ ก็เสี่ยงที่จะถูกหลอกหลวงได้นะเธอ อย่างเช่น การชักชวนเปียแชร์ออนไลน์ เนี่ย”

“เอ๊ะ มันคือยังงัยกัน เปียแชร์ออนไลน์” ลุงวาสงสัย

“ง่าย ๆ เลย เดี่ยวฉันจะเล่าให้ฟัง” ป้าต๋อยกล่าว

ลักษณะของแชร์ออนไลน์แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

แบบแชร์ทั่วไป อาศัยสื่อสังคมออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ โดยเท้าแชร์จะตั้งกลุ่มเชิญเพื่อนจากเฟซบุ๊กหรือไลน์ และกำหนดให้สมาชิกส่งเงินเป็นงวด ๆ เท่ากัน ตามจำนวนมือที่เล่น เมื่อสมาชิกส่งเงินงวดให้ตามกำหนดพร้อมทั้งประมูลหรือเปียแชร์เพื่อเสนอจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนสูงที่จะจ่ายในงวดต่อไป ผู้ให้ประโยชน์สูงสุดจะได้รับเงินกองกลางไป แต่แท้จริงแล้วเท้าแชร์ไม่ส่งเงินกองกลางให้กับสมาชิกที่ประมูลได้จริง ก็เลยสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของสมาชิกจำนวนมาก ซึ่งพฤติกรรมแบบนี้ อาจเข้าข่ายเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญฐานฉ้อโกง และพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. 2534

แบบแชร์ลูกโซ่ อาศัยสื่อออนไลน์เช่นเดียวกัน แต่มีการเสนอแผนการลงทุนหรือแผนการออมเงินที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราสูง ๆ ในระยะเวลานั้น เพื่อชักชวนให้สมาชิกหลงเชื่อตัดสินใจโอนเงินลงทุนไปให้ โดย ในช่วงแรกนั้นจะมีการจ่ายดอกเบี้ยตอบแทนให้กับสมาชิกตามที่ตกลงไว้อย่างดี คราวนี้สมาชิกก็จะเชื่อมั่นและลงทุนเพิ่มหรือชักชวนสมาชิกรายใหม่ให้เข้ามาลงทุนร่วมด้วยกันแพร่หลาย ซึ่งจะมีการนำเอาเงินลงทุนนั้นมาหมุนเวียนจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่สมาชิกเป็นลูกโซ่ แต่ท้ายที่สุดเมื่อหมุนเงินมาจ่ายสมาชิกไม่ทัน เท้าแชร์ก็จะบายเบี่ยงและหนีหายไป ซึ่งพฤติกรรมอย่างนี้อาจเข้าข่ายกระทำความผิดตามพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

ลุงวาสงสัยทักทายว่า “ก็จริงอยู่ที่ชาวบ้านอย่างเราสามารถเล่นแชร์ได้และก็มีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้อง แต่การเล่นแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ สิ่งที่จะถูกหลอกลวงจากกลุ่มมิจฉาชีพมาก ๆ เลยนะ เจอร์คราวหน้าคราวหลัง ถ้าพบเห็นธุรกิจสุ่มเสี่ยงที่จะเป็นธุรกิจการเงินนอกระบบ ช่วยกันโทรแจ้งเบาะแสหรือขอคำปรึกษา ได้ที่สายด่วน 1359 ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังก่อนจะดีกว่า”

24. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินฝาก ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2559

“ลุงแดงทำอะไรคะ” ก้อยขมวดคิ้วเมื่อเห็นลุงแดงกำลังโอบอุ้มตุ่มดินเผาใบเล็กไว้ด้วยท่าทางระมัดระวังเดินไปทางสวนหลังบ้าน

“ลุงจะเอาเงินไปฝังดิน” “นี่” ของลุงแดงก็คือเงินเป็นพอน ๆ ถูกมัดและบรรจุหีบห่ออย่างดีเรียงไว้ในตุ่มอย่างเป็นระเบียบ ก้อยยื่นคอมองแล้วขมวดคิ้วหนักขึ้น

“เล่นอะไรคะลุง ทำไมจะเอาเงินไปฝังดิน ไม่เอาไปฝากธนาคาร ทำอย่างกับพ่อค้าขายที่ต้องเอาเงินหนีตำรวจอย่างนั้นแหละคะ” ก้อยหัวเราะขัน

“ทำเป็นล้อเล่นไป” ผู้เป็นลุงทำท่ากระซิบกระซาบ “ฝากเงินไว้ในธนาคารนะแหละที่มีปัญหา นี่ลุงเพิ่งอ่านหนังสือมา ก้อยรู้จักวิกฤติการเงินรีเปลาสะ”

ก้อยหัวเราะหนักขึ้นกับท่าทางทรงภูมิของลุงแดง ลุงมักเป็นอย่างนี้เสมอหลังจากอ่านอะไรที่ลุงคิดว่าช่างยอดเยี่ยมมาหมด ๆ และนี่คงเป็นอีกครั้งที่ลุงแดงคิดอะไรไปกันใหญ่จากเนื้อหาในหนังสือ

“รู้จักสละ ที่ดัง ๆ ก็มีวิกฤติการเงินแฮมเบอร์เกอร์ที่เริ่มจากสหรัฐอเมริกา แล้วก็มีวิกฤตินี้สาธารณะในยุโรปตามมาอีก”

“เอาเถอะ” คนฟังโบกมือ คงร้านจะจดจำชื่อยาก ๆ พวกนั้นเต็มทน “เอาเป็นว่าเขวากันว่าวิกฤติการเงินในอเมริกานะมันเกิดจากพวกร้านค้าทั้งนั้น ทำให้คนเขาแยกันไปหมด เพราะฉะนั้นฝากเงินในธนาคารเลยมีความเสี่ยงยังโงะ ถ้าเกิดว่าธนาคารเป็นอะไรขึ้นมา เงินเราก็กายหมดนะซี”

“ก็เลยจะเอาไปฝังดินนะเหอะคะ”

ลุงแดงพยักหน้าซึ่งขังพาให้หลานสาวยิ่งหัวเราะงอหาย

“โอ้ลุงคะ เดียวนี้ธนาคารเขามีมาตรการต่าง ๆ เสริมสร้างความมั่นคง ไม่เป็นอะไรง่าย ๆ หรอกคะ หรือถึงธนาคารจะเป็นอะไรขึ้นมาจริง เงินที่เราฝากไว้ก็ไม่มีหายหรอก เพราะเรามีสถาบันคุ้มครองเงินฝากไงคะ”

“สถาบัน? สถาบันอะไรนะ”

“สถาบันคุ้มครองเงินฝากคะ” ก้อยพูดซ้ำ ๆ “ลุงวาเคยเล่าให้ก้อยฟัง เดียวนี้เขามีสถาบันคุ้มครองเงินฝากที่ทำหน้าที่คุ้มครองเงินฝากให้กับเรา ถ้าเกิดว่าธนาคารเป็นอะไรขึ้นมา เราก็จะได้เงินที่ฝากไว้คืนจากสถาบันคุ้มครองเงินฝากคะ” ลุงแดงทำท่าสนใจวางตุ่มในมือลงแล้วเดินมานั่งใกล้ ๆ

“ตอนนี้ผู้ฝากเงินจะได้รับความคุ้มครองในวงเงินถึง 10 ล้านบาทเชียวนะคะ แล้วกระทรวงการคลังเขาก็เพิ่งแก้กฎหมายใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ฝากเงินด้วย จากแต่เดิมที่ผู้ฝากเงินต้องรอเวลาถึง 160 วันกว่าจะได้เงินคืน ตอนนี้รอแค่เดือนเดียวเองคะ แล้วเราก็ไม่ต้องไปยื่นคำขอเงินคืนด้วยนะคะ เพราะสถาบันคุ้มครองเงินฝากเขาจะอาศัยข้อมูลจากธนาคารคืนเงินให้เราเองคะ”

“แค่นี้เลย ๆ ก็ได้เงินคืนเลยเหรอ” คนฟังชักทึ่ง

ก้อยพยักหน้าตอบรับคำถามของลุงแดงด้วยรอยยิ้ม

25. พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558

ฉันจำได้ว่าตาเอกใกล้จะล้มละลาย... แต่ตอนนี้ตาเอกกลายเป็นเจ้าของร้านขาย
ส้มตำห้องแถวที่มีลูกค้ายืนรอนั่นแน่

ตั้งแต่จำความได้ ฉันก็มักจะเห็นพ่อซื้อส้มตำจากร้านตาเอกติดมือกลับบ้านเสมอ
จนกระทั่งตาเอกติดการพนัน ทำให้ได้จากการขายส้มตำก็ไม่เพียงพอให้แกกลุงใช้อีกต่อไป

“แกเอาธไปจ่านำ เอาบ้านไปจ่านอง ชายทรัพย์สินไปหมดแล้ว เหลือก็แต่
ร้านส้มตำของแกที่เป็นที่ทำไมหากินสุดท้าย แต่ก็ยังไม่พอใช้นี่อยู่ดี” พ่อเปรย ๆ กับฉัน

“แล้วแกจะทำยังงัยล่ะพ่อ”

“คงขายร้านส้มตำละมัง” พ่อถอนหายใจ

“อ้าว แล้วแกจะทำมาหากินยังงัยล่ะพ่อ” ฉันยังไม่วายสงสัย

พ่อไม่ตอบ พ่อเองก็คงจนปัญญาจะหาทางช่วยเหลือเหมือนกัน ถ้าตาเอกขาย
ร้านส้มตำไปก็คงได้เงินมาพอลดหนี้ แต่หลังจากนั้นแกจะทำมาหากินอย่างไร และจะหาเงิน
ทุนจากไหนมาเพื่อตั้งร้านส้มตำอีก ฉันยังจำได้อีกว่าแกเคยบอกถึงหัวเราะว่า

“โอ๊ย ลูกก็ทำเป็นอยู่อย่างเดียวแหละ คือขายส้มตำ”

แต่เพียงไม่กี่วันถัดมา ตาเอกก็ทำให้เราสองพ่อลูกอดจนไม่ได้ เมื่อแกฮัมเพลง
ในลำคออย่างมีความสุข หน้าตาฟ่องใสขณะลงมือปอกลูกมะละกอเพื่อทำส้มตำให้เรา
เหมือนเคย

“ดูมีความสุขขึ้นนะ”

แกหัวเราะกับคำหยิ่งเชิงของพ่อ ก่อนจะเล่าให้ฟังด้วยสีหน้ายิ้มแย้มว่า

“ฉันได้เงินก้อนจากแบงก์มาเมื่อวันก่อน พอให้ตั้งตัวใหม่ได้”

“เขาให้แกกู้ด้วยหรือ” พ่อขมวดคิ้วหนักขึ้น ตาเอกไม่มีหลักทรัพย์อะไรเหลือที่จะ
สามารถนำไปเป็นหลักประกันเงินกู้กับธนาคาร แล้วธนาคารจะให้กู้ได้อย่างไร

“ฉันเอาร้านส้มตำนี้แหละไปเป็นหลักประกันเงินกู้ แล้วแบงค์ก็ให้เงินฉันมา บังเอิญเมื่อวันก่อนลุงว้าที่เป็นลูกค้าประจำแนะนำว่า ตอนนี้อย่ามีกฎหมายออกมาให้สามารถเอาทรัพย์สินที่ใช้ประกอบธุรกิจไปวางเป็นหลักประกันเงินกู้ได้โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นไว้กับแบงค์ ฉันเลยยังมีร้านเอาไว้ขายส้มตำใช้นี้ได้”

พ่อตาโต “เหมือนเอาทองไปจำนำ แต่ยังเอาทองกลับมาใส่ได้นะหรือ”

“ก็แบบนั้นแหละ” ตาเอกยิ้มย่อง ยึดอกทำท่าเหมือนครุ่น “แต่ก็ไม่ใช่ทรัพย์สินทุกประเภทจะสามารถเอาไปวางเป็นหลักประกันตามกฎหมายนี้ได้นะ ส่วนใหญ่จะต้องเป็นทรัพย์สินที่ไว้ใช้ประกอบธุรกิจ อย่างเช่น กิจการ เครื่องจักร วัตถุดิบ ส่วนคนที่จะสามารถรับหลักประกันตามกฎหมายนี้ได้ก็ไม่ใช่ทุกคน หลัก ๆ ก็คือแบงค์ ฉันทึกละเอาร้านส้มตำของฉันไปวางเป็นหลักประกันในฐานะกิจการยังงี้ล่ะ”

เมื่อเห็นพ่อยังขมวดคิ้ว ตาเอกจึงพูดทิ้งท้ายว่า “ถ้าอยากรู้ว่าทรัพย์สินประเภทไหนเอาไปวางเป็นหลักประกันตามกฎหมายนี้ได้บ้าง และเอาไปวางกับใครได้บ้าง ก็ไปดูกฎหมายซิ ฉันจำชื่อได้แม่น... พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558... ไม่ยากหรอก”

ฉันจำได้ว่าตาเอกก็ลื้มละลวย... แต่วันนี้ร้านส้มตำของแกกำลังขยายใหญ่ขึ้นทุกที

26. การขยายบทบาทของกองทุนประกันชีวิต และกองทุนประกันวินาศภัย

ลุงกับหลานยังคงสนทนาเรื่องวิกฤติการเงินอย่างออกรส

“ไม่ใช่แค่นั้นนะคะลุง” ก้อยวางมือลงบนโถงดินบรรจุเงินที่วางอยู่ข้าง ๆ ลุงแดง ในขณะที่ลุงแดงนั่งฟังอย่างตั้งใจ

“ก้อยจำได้ว่า ลุงเคยซื้อประกันเอาไว้ด้วย ใช่ไหมคะ”

“เออ นั่นสิ” คนฟังสะดุ้ง “ซื้อไปเยอะด้วย แล้วบริษัทประกันพวกนั้นมันจะเป็นอะไรไปแบบธนาคารได้รึเปล่าละก้อย”

“ได้สิคะ มันก็เป็นบริษัทบริษัทหนึ่ง ขาดทุนได้ ล้มละลายได้ แล้วก็ถึงแก่ความเสียหายอย่างที่เราต้องทำ ซึ่งถ้าไม่ทำก็อาจจะถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้เหมือนกันค่ะ”

“อ้าว แบบนี้ก็แย่สิ แล้วเงินลุงจะอย่างไร แบบนี้เกิดอะไรขึ้นกับลุง ลุงก็เรียกเงินประกันไม่ได้นี่สิ ถ้าเกิดว่าบริษัทประกันเป็นอะไรขึ้นมาเสียก่อน”

“ลุงแดงสงสัยเหมือนก้อยเลยคะ ก้อยก็เคยถามลุงว่าแบบนี้เหมือนกันหลังจากที่ลุงว่าเล่าเรื่องสถาบันคุ้มครองเงินฝากให้ฟัง เพราะเงินของพวกเราไม่ได้เก็บอยู่ในธนาคารอย่างเดียว แต่ยังอยู่กับบริษัทประกันด้วย”

“รัฐบาลเขาคงคิดแก้ปัญหาเรื่องนี้ด้วยใช่ไหม”

“เขาคิดไว้นานแล้วคะ เขามีกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัยทำหน้าที่คล้ายกับสถาบันคุ้มครองเงินฝากเลย ก็คือคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่เกิดจากการเอาประกัน หรือก็คือคุ้มครองคนซื้อประกันอย่างพวกเรานี้แหละค่ะ ถ้าเกิดว่าบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตขึ้นมา กองทุนนี้ก็จะจ่ายเงินคืนให้กับเรา”

“แล้วจ่ายเร็วเหมือนสถาบันคุ้มครองเงินฝากไหม จ่ายเท่าไร” ลุงแดงซักไซ้

“แต่ก่อนนี่ไม่เร็วเลยคะ ต้องรอตั่งหลายปีนะ”

“हां!”

“อย่าเพิ่งร้องสิลุง” ก้อยโบกมือ “แต่ก่อนมันใช้เวลาหลายปีเพราะว่ามันมีกระบวนการเยอะค่ะ เวลาบริษัทล้มละลายแต่ละที ยุ่งยากมากเลย แต่ตอนนี้เขาแก้กฎหมายแล้ว”

ก้อยทำท่ากระแอมอย่างทรงภูมิบ้าง

“ปกติเวลาบริษัทล้มละลาย มันจะต้องตั้งผู้ชำระบัญชีใช่ไหมคะ แล้วกองทุนนี้เขาก็ต้องรอข้อมูลจากผู้ชำระบัญชีก่อนถึงจะจ่ายเงินได้ แต่กฎหมายใหม่เขาบอกว่า ให้กองทุนนี้เข้าไปเป็นผู้ชำระบัญชีได้เองเลย ทำให้กองทุนสามารถรู้ข้อมูลของคนซื้อประกันได้ทันที เหมือนกับที่ธนาคารมีข้อมูลของผู้ฝากเงินนั่นแหละค่ะ”

“แล้วใช้เวลาที่วันละ กว่าจะได้เงิน”

“ประมาณไม่เกินสี่เดือนค่ะ” คนตอบยิ้มแฉ่ง “แถมยังจ่ายเงินได้ทันทีโดยไม่ต้องรอให้กระบวนการล้มละลายของบริษัทเสร็จก่อนด้วยนะคะ”

“เรื่องนั้นช่างมันเถอะ” ลุงแดงคร้านจะฟังสาระหนัก ๆ อีกตามเคย “เอาเป็นว่า ได้เงินภายในไม่เกินสี่เดือนใช่ไหม แล้วได้เท่าไรล่ะ”

“วงเงินหนึ่งล้านค่ะ”

ก้อยตอบก่อนจะลุกขึ้นพลาจฮัมเอาโองดินเผาบรรจุเงินขึ้นมาด้วย “ไม่ต้องเอาเงินไปฝังดินแล้วนะคะลุง”

27. พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

อันเงินทองล่องเข้าหรือเอาออก

ต้องคอยบอกคอยแจ้งแถลงไข

จะตราสารเปลี่ยนมือหรืออันใด

รัฐคุมไว้ให้ประเทศพ้นเกตพาล

ป้ายโปสเตอร์อันยักษ์ปลิวไสวอยู่บริเวณสนามบินสุวรรณภูมิขึ้นต้นด้วยคำกลอน สะดุดตา ตามมาด้วยคำอธิบายปะปนกันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่นายก้าก็คร้านจะใส่ใจ มือขึ้นเหงื่อกำอยู่รอบหูกกระเป๋าเดินทาง ในนั้นมีทั้งตัวเงิน ทั้งเงินดอลลาร์สหรัฐรวม ๆ กันแล้วก็มีมูลค่าไม่น้อยเลย ชัยยังมีทับทิมสยามเม็ดงามที่เตรียมมาแลกเปลี่ยนซื้อขายกับนักธุรกิจชาวสหรัฐฯ อีกจำนวนหนึ่ง

ทันทีที่ก้าวเท้าเข้าไปในอาคารผู้โดยสาร โทรศัพท์ก็ดังขึ้น

“มิสเตอร์กลา” สำเนียงเรียกชื่อเขาที่ฟังดูแปลกประหลาดทำให้รู้ได้ทันทีว่าปลายสายเป็นชาวต่างชาติ คงเป็นนักธุรกิจที่เขากำลังจะไปพบ

“ผมขอเงินมา จะเอาไปจ่ายเป็นค่าทับทิมให้คุณ แต่โดนศุลกากรจับ” เสียงอธิบายเป็นภาษาอังกฤษอย่างตื่นตระหนก

“คุณขอเงินดอลลาร์เข้ามาหรือ ถ้ามันเกินจำนวนที่กำหนด คุณต้องแจ้งศุลกากรนะ”

“ผมขอเงินบาทมา! เงินบาทของไทยนะ ผมเอาเงินของคุณเข้าประเทศคุณ แล้วทำไมผมถึงถูกจับ”

นายก้าขมวดคิ้ว เท่าที่เขาเคยทราบ รัฐไม่เคยมีข้อจำกัดเรื่องการนำเงินบาทเข้าประเทศนี้

“คุณรออยู่ตรงนั้นนะ ผมจะรีบไปเดี๋ยวนี้”

ภาพที่รอกล้าอยู่คือคู่ค้าชาวสหรัฐฯ กำลังถูกขนาบข้างด้วยเจ้าหน้าที่ศุลกากรสองสามคน เสียงโวยวายฟังไม่ได้ศัพท์ขณะที่แต่ละฝ่ายพยายามส่งเสียงอธิบายกันไปมา

“นี่มันอะไรกันครับ พวกคุณจับเขาทำไม” กล้าวิ่งเข้าไปทันที

“คุณเป็นเพื่อนของเขาหรือ” หนึ่งในเจ้าหน้าที่หันมาถาม “เขานำเงินเข้ามาเกินกว่าสี่แสนห้าหมื่นบาท แต่เขาไม่ยอมแจ้งศุลกากรตามกฎหมาย เราแค่ทำตามหน้าที่เท่านั้น”

“เอาเงินบาทเข้ามาในประเทศไทยทำไมต้องแจ้งด้วย”

เจ้าหน้าที่นายนั้นหันไปหยิบกระดาษที่กล้าจำได้ว่าเป็นข้อความเดียวกันกับที่เขาเห็นบนโปสเตอร์ยักษ์ที่แขวนอยู่นอกอาคารผู้โดยสารมายืนให้ พลางอธิบายอย่างใจเย็นว่า

“ตอนนี้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินแล้วครับ ถ้านำเงินบาทเข้ามาหรือออกไปนอกประเทศเกินกว่าสี่แสนห้าหมื่นบาท จะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ศุลกากร รวมไปถึงตราสารเปลี่ยนมือที่มีมูลค่าเกินกว่าสี่แสนห้าหมื่นบาทด้วยครับ”

“ไม่มีเหตุผลเลย ทำไมรัฐต้องมาควบคุมกันแบบนี้”

“เหตุผลสำคัญเลยล่ะครับ เพราะปัจจุบันมีการนำเข้าสู่ส่งออกเงินในกระบวนการฟอกเงิน และยังมีการนำเงินไปสนับสนุนการก่อการร้ายด้วย ทำให้องค์กรระหว่างประเทศต้องออกมาตราฐานให้แต่ละรัฐควบคุมการนำเข้าหรือส่งออกเงินตราทั้งที่เป็นเงินของประเทศตัวเอง เงินตราต่างประเทศ และตราสารเปลี่ยนมือครับ”

“เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศสินะ” กล้าพยักหน้าอย่างเข้าใจ

ส่วนที่ 5

หน้าที่ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีสมัยใหม่

28. การร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ PPP (Public Private Partnership)

การแสดงความสามารถเป็นผู้รอบรู้ของฟ้าใส ยังคงทำให้ เด็กชายกอล์ฟและหนูเพิ่มความมั่นใจฟ้าใสมากขึ้น แต่ก็แอบประทับใจเล็กๆ โดยเฉพาะเด็กชายกอล์ฟที่เริ่มเห็นความน่ารักของฟ้าใส...

“จะเกิดอะไรขึ้นถ้าให้ขงเบ้งผู้ฉลาด ได้บัญชาการกองทัพที่มีจำนวนมหาศาลของโจโฉ” การยกเอาเรื่องสามก๊ก มาพูดห้วนๆ ให้คุณล่ายมีความหมายลึกซึ้งซ่อนอยู่ ทำให้กอล์ฟผู้พูด ดูเท่มาก

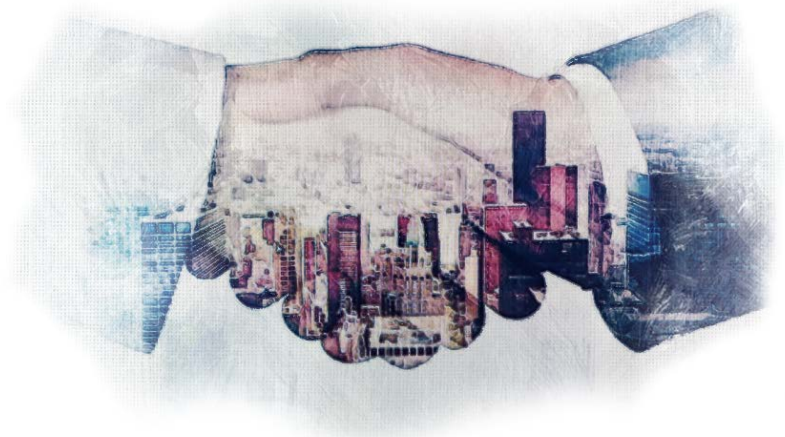
“การรบก็มีประสิทธิภาพมาก” สั้นกว่าและเป็นคำเฉลยที่ถูกต้องและดูดีของหนูช่างมาได้ทันเวลา แทคทีมโชว์ความสามารถทับ ฟ้าใสผู้รอบรู้

“เปรียบขงเบ้งคือเอกชนที่มีความคล่องตัว พรีว บริหารธุรกิจได้ดี และเปรียบรัฐที่มีเงินทุนและอำนาจตามกฎหมายดังกองทัพจำนวนมหาศาล หากทั้งคู่จับมือร่วมกันลงทุนอะไรซักอย่าง ย่อมทำได้ดีมีประสิทธิภาพ” ฟ้าใสรีบรวบรวมใจความสำคัญ ดึงมาเชื่อมโยงกับเรื่องที่ตัวเองถนัดเพื่อชิงความได้เปรียบจากสองเด็กชาย

“นั่นคือ การร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ” คุณครูพิมพ์ซึ่งแอบฟังเด็กพวกนี้คุยกันมานานในช่วงโมงเรียนของตัวเองแทรกขึ้นเพื่อดึงเด็กให้กลับมาที่เนื้อหาการเรียนการสอน เด็กสามคนตะลึงและซุกกคุณครูพิมพ์อย่างยิ่ง

“ปัจจุบันหลายประเทศต้องการลงทุนทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะเพื่อพัฒนาประเทศมากขึ้น แต่การลงทุนดังกล่าวต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ทำให้รัฐดึงเอกชนเข้าร่วมลงทุนกับรัฐเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณและการบริหารของเอกชนก็ทำให้การใช้ทรัพยากรของรัฐคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีการออกกฎหมายให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การร่วมลงทุนดังกล่าวยังทำให้เกิด

ความโปร่งใสสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และวินัยการคลัง ยิ่งไปกว่านั้นคณะรัฐมนตรีได้ออกกฎหมายเร่งรัดโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เรียกว่า PPP Fast Track (อ่านว่า พีพีฟัสแทรค ฟาสที่แปลว่าเร็ว นั่นแหละ) ทำให้การลงทุนรวดเร็วไม่เชื่องช้า ทันใจได้ใช้งาน ปัจจุบันมีโครงการร่วมลงทุนภายใต้มาตรการ PPP Fast Track จำนวน 11 โครงการ มูลค่าเงินลงทุนทั้งสิ้นกว่า 934,000 ล้านบาท” คุณครูพิมพ์อธิบายเสร็จ แต่ก็ไม่มีอะไรจะยิ่งใหญ่ไปกว่าสัญญาณกระดิ่งเล็กเรียนที่ตั้งขึ้น ทั้งครู และเด็กนักเรียนต่างรอคอย เนื่องจากอยากพักทานข้าวเสียที...

29. เพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไทย

ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน Thailand Future Fund

“สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจของกระทรวงการคลังได้ตั้งกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย หรือ ไทยแลนด์ฟิวเจอร์ฟันด์...” เนื้อหาการเรียนของครูพิมพ์วันนี้ ชับซ้อนเกินกว่าที่ หมู และ กอล์ฟ จะเข้าใจได้ ทั้งคู่จึงมองหาตัวช่วย... เด็กสาวผู้รู้ดีที่สุดหลังจากที่ทุกท่านได้สัมผัสกับความรอบรู้จนน่าหมั่นไส้ของเธอจากทุกตอนในเรื่องเล่าร้อยเรื่องกระทรวงคลังเล่มนี้ “ฟ้าใส”

“นี่เธอ เก่งนักลองอธิบายเป็นภาษาง่าย ๆ ให้พวกเราฟังดูสิ...” หมูและกอล์ฟเริ่มหยอกฟ้าใส...

“ถ้าใครมีเงินเหลือ อยากลงทุน ก็เอาเงินไปฝากไว้ที่กองทุนนี้ เรียกว่าไปซื้อกองทุน กองทุนนี้ก็จะรวบรวมเงินทุกคนที่ฝากไปลงทุนสร้างของที่มีนช่วยพัฒนาประเทศระยะยาว เช่น ถนน ทางด่วน โรงเรียน โรงพยาบาล... ถ้าไรที่ได้จากการลงทุน กองทุนก็จะมาแบ่งจ่ายคืนให้ผู้ลงทุน” ฟ้าใสอธิบายได้นิ่งมาก

“คนลงทุนก็ได้ผลตอบแทน ประเทศได้ประโยชน์จากการมี ถนน ทางด่วน โรงเรียน โครงสร้างพื้นฐานพวกนี้ช่วยให้ประเทศพัฒนาไปไกลในระยะยาว” หมูสังเคราะห์ประโยชน์ของกองทุนออกมาได้ลุลายยิ่ง ฟ้าใสคิดในใจ

“กองทุนนี้คงจะไม่เน้นผลตอบแทนที่สูง แต่จะเน้นไปที่ความมั่นคงของผลตอบแทน และประเทศชาติได้รับประโยชน์” เด็กชายกอล์ฟได้สวมบทบาทเป็นนักวิเคราะห์การเงินเสียแล้ว ณ เวลานั้น ฟ้าใสคิดในใจอีกครั้งก่อนจะไถ่ล่ายจุดเด่นของตัวเอง “ฟ้าใสผู้รอบรู้”

“ในช่วงแรกกองทุนจะลงทุนในโครงการทางด่วนของไทย 2 โครงการ คือ โครงการทางพิเศษฉลองรัชและโครงการทางพิเศษบูรพาวิถี โดยจะซื้อกระแสรายได้... ต่อมาจะนำเงินที่ระดมทุนได้ไปพัฒนาทางด่วนพิเศษพระราม 3 - ดาวคะนอง... ..และระเบียงเศรษฐกิจด้านตะวันออก” ฟ้าใสร่ายยาวจน หมูและกอล์ฟ ฟังไม่ทัน แต่พอจับใจความได้ว่ากองทุนดังกล่าวจะลงทุนเยอะ และลงทุนจริง

30. ระบบรับและโอนเงินพร้อมเพย์

“ประกอบ เป็นไง มาทำอะไรที่ธนาคาร” ลุงวาทักทายประกอบชายหนุ่มเจ้าของร้านกาแฟ ทั้งคู่บังเอิญเจอกันที่หน้าธนาคารในตลาด

“มาโอนเงินให้พ่อผมครับ คุณพ่อผมเขาไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ ที่เชียงราย ไปดูไร่กาแฟกัน เพื่อเจอกาแฟท้องถิ่นอะไรน่าสนใจ ที่ร้านจะได้เอามาใส่เป็นเมนูใหม่ ๆ ครับ นี่สนุกกันใหญ่เลยครับ แกเลยอาจจะเที่ยวต่ออีกสักสองสามวัน ผมเลยจะโอนเงินค่าเที่ยวให้พ่อผมครับ” ประกอบตอบลุงวาท

“สมัยนี้เขาไม่ต้องเดินทางมาโอนเงินเข้าบัญชีกันแล้ว ไปอยู่ไหนมาเนี่ย รู้จักพร้อมเพย์หรือเปล่า” ลุงวาทถาม

ประกอบขมวดคิ้ว ลุงวาทจึงเล่าให้ประกอบฟังว่า

“ตอนนั้นะ ระบบโอนเงินของประเทศเราพัฒนาไปมาก ก็เพราะโครงการระบบรับและโอนเงินพร้อมเพย์นี่แหละ เมื่อก่อน เวลาเราจะโอนเงินให้กัน เราต้องรู้เลขบัญชีธนาคารของคนที่เราจะโอนให้ ถามหน่อยมีใครจำเลขบัญชีธนาคารของตัวเองได้บ้าง บางที่ต้องกลับบ้านไปหาสมุดบัญชี เพื่อดูเลขบัญชีตัวเองก่อน โอ้ย เสียเวลา แล้วยิ่งถ้าเป็นการโอนเงินต่างบัญชีธนาคารกัน หรือการโอนเงินข้ามจังหวัดกันต้องเสียค่าธรรมเนียมอีกต่างหาก” ลุงวาทอธิบายถึงความไม่สะดวกในการโอนรับเงินเมื่อก่อนให้ประกอบฟัง ประกอบพยักหน้าเห็นด้วย รอฟังอยู่ว่า พร้อมเพย์ ดียังไง

“แต่ตอนนั้นะ แค่รู้เลขประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็โอนเงินให้กันได้แล้ว อย่างลุงเนี่ย ลงทะเบียนพร้อมเพย์โดยผูกหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของลุงกับเลขบัญชีธนาคารของลุง คราวนี้ลุงของลุง คนที่ไปทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ จะโอนเงินมาให้ลุงซึ่งอยู่ต่างจังหวัด ลุงลุงเขาก็ไม่ต้องขอเลขบัญชีธนาคารของลุงแล้ว เขารู้เบอร์โทรศัพท์มือถือของลุงอยู่แล้ว เขาก็โอนเงินให้ลุงได้ ไม่เสียค่าธรรมเนียมด้วย” ลุงวาทอธิบาย

“ไอ้โท สะดวกจังครับ” ประกอบอุทาน “ถ้าผมสนใจจะสมัครพร้อมเพย์บ้าง” ประกอบสนใจ

“ง่ายมาก สมัครที่ตู้เอทีเอ็มก็ได้ หรือจะลองถามพนักงานธนาคารให้เขาช่วยก็ได้ ไหน ๆ วันนี้ก็มาธนาคารแล้วนี่” ลุงวาแนะนำ

โครงการระบบรับและโอนเงินพร้อมเพย์ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติระบบการรับ-โอนเงินของประเทศ และช่วยให้เกิดการพัฒนาระบบการชำระเงินผ่านระบบใหม่ ๆ ที่รวดเร็ว ปัจจุบัน บริการพร้อมเพย์ ได้ถูกพัฒนาต่อยอดไปสู่การชำระเงินผ่าน QR Code และกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ ช่วยให้ประชาชน และภาคธุรกิจมีช่องทางการรับจ่ายเงิน สะดวกมากขึ้น

31. โครงสร้างระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

“สวัสดีครับ คุณครูพิม ได้ข่าวว่าคุณครูจะเปิดอบรมเกี่ยวกับการยื่นแบบและการชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ให้คนในชุมชนที่สนใจฟรีใช่ไหมครับ ดินะครับ ลุงเองก็ไม่ค่อยถนัดทำคอมพิวเตอร์เท่าไร” ลุงวาเจอคุณครูพิมระหว่างยืนรอรับฟ้าใสหลานสาวที่โรงเรียน

“สวัสดีค่ะ ลุงวา ยินดีที่ได้ช่วยเหลือคนในชุมชนด้วยกันมาก ๆ ค่ะ ลุงวามาฟังด้วยนะคะ” คุณครูพิมยกมือไหว้ลุงวาพร้อมกับรอยยิ้ม

คุณครูพิมกล่าวถึงที่มาว่า “พอดีได้มีโอกาสศึกษาระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) โดยมี 3 โครงการย่อย

(1) e-Tax Invoice & e-Receipt เป็นการพัฒนาระบบการจัดทำใบกำกับภาษีและใบรับอิเล็กทรอนิกส์ โดยการพัฒนาช่องทางต่าง ๆ ในการส่งข้อมูล ได้แก่ e-mail, Host to host, Service provider, Web upload และ Web portal

(2) e-filing เป็นการปรับปรุงระบบการยื่นแบบและการชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ และ

(3) e-Withholding Tax เป็นการกำหนดให้สามารถนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่ายพร้อมกับการทำธุรกรรมทางการเงินได้ กรณีเป็นการจ่ายเงินผ่านตัวกลาง”

“ลุงเห็นกระทรวงการคลังได้ดำเนินการเกี่ยวกับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์บ้างแล้ว อย่าง การคืนเงินภาษีบุคคลธรรมดาด้วยพร้อมเพย์ เมื่อเดือนมกราคม 2560 เปิดให้บริการส่งใบกำกับภาษีทาง email เดือนมีนาคม 2560 โดยมีผู้ประกอบการมาลงทะเบียนใช้งานอย่างต่อเนื่อง เปิดใช้งานระบบ e-Tax Invoice และ e-Receipt รูปแบบ Web Upload ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2560 และได้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและ

ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ภาคเอกชนสามารถจัดทำและส่งมอบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ให้ได้สะดวกมากขึ้น” ลงวาทกล่าว

“ใช่ค่ะ ในอนาคตผู้เสียภาษีจะได้รับความสะดวกในด้านภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย Doing Business ที่ต้องการลดจำนวนการติดต่อระหว่างภาครัฐกับเอกชนและการก้าวสู่สังคมดิจิทัลอย่างสมบูรณ์” คุณครูพิมพ์เสริมลowska

32. การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล และข้อมูลขนาดใหญ่ (Digital Transformation and Big data)

“การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จริง ๆ” ลุงวา ร่ำพึงร่ำพันกับ ฟ้าใส

“ตอนข้ายังเด็กทำอะไรก็ลำบาก เพราะความไม่รู้ ไม่รู้ที่ว่าคือไม่รู้ข้อมูล ตอนนั้นทุกคนก็แสวงหาแต่ข้อมูล” ลุงวา ยังคงร่ำพึงร่ำพันกับ ฟ้าใส

“ตอนนี้ข้อมูลเต็มไปหมด เพราะคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต มือถือ.. เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม... โอ้ย... ธนาคารบ้าง บริษัทต่าง ๆ... บัตรเครดิต บัตรประชาชนสามารถรูดบัตรสวัสดิการ... ลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย... มันเก็บข้อมูล ส่งต่อกันไปมา เดียวนี้ข้อมูลเยอะเรียกว่ารู้เยอะ รู้มากกว่าได้ แต่ก็นั่นแหละมันมีข้อมูลเยอะจนจัดการไม่ถูก หากนำข้อมูลมาใช้ไม่ได้ มันก็ไม่ต่างอะไรกับขยะ” จากการร่ำพึงร่ำพันเริ่มจะกลายเป็นการบ่น ฟ้าใสคิดในใจและมองหน้าลุงวา

“มันจะเป็นรูปเป็นร่างก็ยุคเอ็งนี่แหละ ฟ้าใสเอ๊ย เตรียมตัวเตรียมใจไว้เถิด เขากำลังคิดระบบจัดการข้อมูลจำนวนมากๆ ประมวลให้นำมาใช้งานได้” ฟ้าใสเริ่มกลับมาสนใจคำพูดลุงวาอีกครั้งเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่จะเกิดขึ้นในยุคถัดไปอีกไม่นานเกินรอ และเมื่อลุงวาได้เห็นฟ้าใสกลับมาตั้งอกตั้งใจฟัง แก่จึงร่ายยาว...

“วันนี้ ... ใคร ๆ ก็พูดถึง Digital Transformation (ออกเสียงง่าย ๆ ว่า ดิจิทัลทรานสฟอร์เมชัน) รัฐบาลก็มีนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐวิสาหกิจได้บูรณาการข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันและก้าวไปสู่การใช้ข้อมูลขนาดมหึมา (Big Data ออกเสียงง่าย ๆ ว่า บิ๊กดาต้า) เป็นการพัฒนาการบริการและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน เพราะเรากำลังจะรู้มาก และรู้จริง”

“ยกตัวอย่างง่าย เช่น คนจนจะได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐถูกเรื่อง และถูกคน เพราะเรามีข้อมูล รัฐบาลทราบปัญหาของธุรกิจ SME การได้รับข้อมูลจากเครดิตบูโร (ชื่อเป็นทางการ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด) นำไปสู่การให้สินเชื่อที่รวดเร็ว หรืออาจทำให้สินค้าของ SME ไปถึงมือผู้ซื้อได้อย่างรวดเร็วด้วยบริการของไปรษณีย์ไทย

ธุรกิจบางอย่าง เช่น ไฟฟ้า ก็มีธรรมชาติของธุรกิจที่คนภายนอกไม่เข้าใจ ไฟฟ้ามันเก็บไม่ได้ เวลาคนจะใช้มันก็ต้องผลิตให้พอ ถ้าไม่รู้ว่าจะไหนจะพอก็ต้องผลิตให้มากไว้ก่อน มันก็สิ้นเปลือง คิดดูแค่เรารู้ปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าของพื้นที่ ก็ทำให้บริหารจัดการง่าย คือผลิตให้พอประมาณที่ต้องการใช้ก็จะเป็นการประหยัด และยังเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน นั่นคือ ความมีเสถียรภาพไฟฟ้า ไม่ติด ๆ ดับ ๆ แน่ เพราะรู้ช่วงไหนใช้มากก็ผลิตมาก ช่วงไหนใช้น้อยก็ไม่ต้องผลิตเยอะ รวมถึงเชื่อมต่อระบบเพื่อทำให้เกิด One stop services ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกเวลาจ่ายค่าน้ำค่าไฟ”

“ประโยชน์มันเยอะ ปันเท่าไรก็ไม่หมด มันขึ้นอยู่กับการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้อะไรด้วย”

“ฟ้าใสเอ๋ย... โลกกำลังจะเปลี่ยนไป ชีวิตจะง่ายขึ้น อย่าได้กลัว การแบ่งปัน การแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างกัน สะท้อนความโปร่งใสในองค์กร นำไปสู่จุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่ดีให้กับประชาชน” ลงวาเชื่อมั่นในแนวทางของรัฐบาล และอยากให้ฟ้าใสเปิดรับ ยอมรับ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในยุคของตัวเอง

33. ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation)

“ลุงวาสุภาพแข็งแรงปกติครับ” คุณหมอที่โรงพยาบาลรัฐใกล้หมู่บ้านแจ้งผลการตรวจสุขภาพประจำปีของลุงวา

“ขอบใจหมอมากนะ” ลุงวาสล่าวขอบคุณคุณหมอและเดินออกมานั่งรอเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลนำไปนัดตรวจสุขภาพครั้งต่อไปมาให้

“ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) ไม่ต้องจัดเก็บหลักฐาน คินเงินภาษีเร็วขึ้นไม่ต้องรอตรวจสอบหลักฐาน ดูข้อมูลการบริจาคได้ 24 ชั่วโมง ที่ www.rd.go.th” ระหว่างนั่งรอลุงวาได้เห็นป้ายประกาศติดในโรงพยาบาลและสนใจจึงได้เข้าไปสอบถามเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลถึงระบบดังกล่าว

เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลได้อธิบายให้ลุงวาฟังว่า “กรมสรรพากรได้พัฒนาระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์นี้ เพื่อรองรับข้อมูลการบริจาคของสถานศึกษา ศาสนสถาน โรงพยาบาล องค์กรสาธารณกุศลอื่น ๆ ให้ผู้บริจาคได้รับเงินคินภาษีได้รวดเร็วขึ้น ผ่าน 2 ช่องทาง คือ บริจาคโดยผ่านธนาคาร ผู้บริจาคสามารถบริจาคได้ผ่าน Mobile Banking ของธนาคารที่เข้าร่วมโครงการ ด้วยการสแกน QR Code หรือ Bar Code และแจ้งความประสงค์ยินยอมให้ธนาคารเป็นผู้ส่งข้อมูลการบริจาคให้กรมสรรพากรตามที่ผู้บริจาคแจ้งความประสงค์ และอีกช่องทางคือ บริจาคเป็นเงินสด หน่วยรับบริจาคจะบันทึกข้อมูลการบริจาคบนระบบ e-Donation ทั้งนี้ ข้อมูลการบริจาคดังกล่าวจะเข้ามาเก็บอยู่ในฐานข้อมูลของกรมสรรพากร และผู้บริจาคสามารถตรวจสอบข้อมูลการบริจาคของตนได้ตลอดเวลาเมื่อถึงเวลาการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ ผู้บริจาคจะสามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีจากการบริจาคได้ทันที”

“นี่เป็นมาตรการของกระทรวงการคลังที่สนใจให้นิติบุคคลและประชาชน บริจาคให้กับศาสนสถาน เพื่อใช้ลดหย่อนภาษี ทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ และเพิ่มความโปร่งใสและส่งเสริมธรรมาภิบาลที่ดีให้แก่หน่วยรับบริจาคต่าง ๆ อีกด้วย” ลุงวาสล่าวเสริมตอนท้าย

34. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

“ชื่อของใหม่ยังไฉ่อะ” คนพูดกรอกเสียงผ่านโทรศัพท์พลางรื้อนิ้วลงบนแป้นคีย์บอร์ดคอมพิวเตอร์ ดวงตาจ้องอยู่กับหน้าจอที่แสดงภาพการต่อสู้ของกองทัพสองฝ่ายซึ่งเต็มไปด้วยตัวประหลาด ไม่สนใจตาเอกผู้เป็นพ่อซึ่งกำลังเตรียมตัวจะออกไปขายส้มตำเหมือนเช่นเคย

“ติดเกมอยู่นั่น ช่วยพ่อทำมาหากินมั่งสิโว้ย” คนเป็นพ่อไววายต่ออีกหลายคำ ก่อนจะยอมล่าถอยไปเองเมื่อไม่ได้รับการตอบสนอง

“ก็เอาเหรียญไปซื้อสิ ได้เหรียญทองมั่งยัง ถ้าไม่มีเหรียญทองถึงชื่อของมาก็เปิดอัลติไมไ่ด้นะโว้ย” เสียงตอบมาตามสายเคเบิลไปด้วยเสียงต๋อสูในหน้าจอดังตมตาม

ไม่กี่ชั่วโมงถัดมา วงเกมก็เปลี่ยนเป็นวงสังสรรค์ คนที่อยู่ปลายสายเมื่อครู่ปรากฏนั่งอยู่ตรงกันข้าม ขนมนมเนยที่ถือในมือชวนให้น้ำลายสอ

“ถ้าเอาเหรียญในเกมไปซื้อขนมได้ก็คิลิ จะได้ประหยัด ช่วงนี้พ่อข้ายังลำบากหมุนเงินไม่ทัน ทำท่าจะขายร้านส้มตำทั้งด้วยซ้ำ” เด็กชายหมูถอนใจ ปากเคี้ยวขนมหุบหุบ

“จริง ๆ แล้วก็ทำได้นะเว้ย เอ็งรู้จักคริปโตเคอร์เรนซีรีเปล่าละ”

“อะไรคือ คริปตัน? ดาวของซูเปอร์แมนหรือ” เด็กชายขมวดคิ้ว

“อ้อบ้า คริปโตเคอร์เรนซีโว้ย เงินดิจิทัลนะ มันก็เหมือนเหรียญเงินในเกม จริง ๆ มันเป็นสิ่งสมมติในคอมพิวเตอร์ เพียงแต่คนยอมรับให้มันมีค่าเท่านั้น เหมือนกับที่คนเล่นเกมยอมรับว่าเหรียญในเกมมีค่า แล้วก็เอาไปซื้อของไฉ่ แล้วเหรียญทองคนก็ยอมรับให้มีค่ามากกว่าเหรียญเงิน อาวุธเอ็งเลยเปิดอัลติได้... อะไรทำนองนั้น”

หมูตาโต ยื่นมือไปหยิบขนมชิ้นมาอีกชิ้นหนึ่ง “งั้นข้าก็เอาเหรียญในเกมไปซื้อขนมได้อะดิ”

“ไม่ใช่อย่างนั้นลิ มันต้องเป็นเหรียญแบบที่คนข้างนอกที่เขาไม่ได้เล่นเกมยอมรับว่ามันมีค่าด้วย ก็อย่างพวกบิทคอยน์ รีเปิล เคยได้ยินมัยละ”

“เออ ๆ” เด็กชายทำท่าว่ารู้เรื่องขึ้นมาบ้าง “ข้าเคยได้ยินชื่อบิทคอยน์อยู่”

“นั่นแหละ มันก็เหมือนเหรียญในเกม เพียงแต่คนข้างนอกเขายอมรับว่ามันมีค่า มันเลยเอาไปใช้ซื้อขายแลกเปลี่ยนจริง ๆ ได้ แล้วก็มีคนลงทุนในเหรียญพวกนี้ด้วยนะ เพราะพอคนคิดว่ามันมีค่ามาก ๆ เข้า เหรียญพวกนี้มันก็เลยแพงเมื่อเทียบกับเงินจริง ถ้ามีเหรียญพวกนี้อยู่แล้วเอาไปขายตอนแพง ๆ นะ... โห รวยไม่รู้เรื่อง”

“แต่ข้าเคยอ่านข่าวว่ามีคนฆ่าตัวตายเพราะบิทคอยน์ด้วยนา” หมูขมวดคิ้วอย่าง แคลงใจ

“ก็มันเสี่ยงนะซี เอ็งลองคิดดู พอคนคิดว่ามันมีค่ามันเลยแพง แล้วถ้าคนคิดว่ามัน ไม่มีค่าบ้างล่ะ จะเป็นไง”

“ก็ถูกลง”

“ก็ใช่ไง คนที่เขาขาดทุนเลยแฮะ” คนเล่าหยุดเคี้ยวขนมครุหนึ่งแล้วจึงอธิบายต่อว่า “แล้วมันยังเอาไปก่ออาชญากรรม ซื้อของผิดกฎหมายด้วยนะเว้ย เพราะตำรวจตามไม่ได้ว่าใคร เป็นคนใช้เหรียญ แถมวันก่อนตาหมึกหมู่บ้านข้าง ๆ ก็โดนหลอกให้ลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซี แกร่งหอมร้องไห้ใหญ่ว่าหมดตัวแล้ว”

“แล้วแกโดนหลอกได้ไงล่ะ” หมูถามด้วยความฉงน

“แกเล่าว่ามีคนบอกต่อ ๆ กันว่าลงทุนในเหรียญพวกนี้แล้วได้กำไรหลายเท่า แถมคนที่มาบอกดูน่าเชื่อถือ ตาหมึกแกละลงทุนตาม ๆ เขาไป แกไม่เข้าใจในตัวเหรียญ หรอกว่ามันคืออะไร รัฐเลยต้องออกกฎหมายมาคุม เดียวนี้คนที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ ดิจิทัลพวกนี้ต้องขออนุญาตกระทรวงการคลังผ่านคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561... ข้ารู้ ข้าเรียนมา”

“ไอ้บ้า ทองมาที่รอบละเอ็ง... ว่าแต่ พอมีกฎหมายข้าก็อุ่นใจขึ้นนะ แต่ข้าว่าการลงทุน ทุกอย่างมีความเสี่ยง อย่าไปลงทุนในสิ่งที่เราไม่รู้ จริงดิ๊งว่า” หมูตบท้ายด้วยขนมเดิมปาก

35. การสืบค้นข้อมูลสินค้านำเข้า (HS Check)

“สรุปคือเอ็งคิดจะทำทั้งธุรกิจนำเข้า แล้วก็ธุรกิจส่งออก?” ลุงวาทถาม

“ก็คิดไว้ก่อน ถ้ามันนำเข้ามันก็นำลงอยู่”

“งั้นเอ็งต้องใช้ระบบสืบค้นข้อมูลสินค้านำเข้าแล้ว” ลุงวาทยังเล่าต่ออย่างนឹกสนุก

“คืออะไรอะ”

“เอ็งมีโทรศัพท์อีกเครื่องหรือแท็บเล็ตอยู่ในมือไหม”

กล้าหันไปหาจอแล็ปที่ยังคงนั่งจ้องมาอย่างใคร่รู้ พยักหน้าเพียงครั้งเดียวจอแล็ปก็เข้าใจได้ทันที กุญแจจอยักษ์แท็บเล็ตขนาดพอตีมือมาส่งให้

“ได้ล่ะ”

“เข้าไปโหลดแอปพลิเคชันชื่อ HS Check ดูนะ”

กล้าโหน่งจอไปมาสองสามครั้งก็พบแอปพลิเคชันดังกล่าว เป็นโลโก้พื้นหลังสีเขียว มีตราสัญลักษณ์ของกรมศุลกากรปรากฏอยู่บนมุมบนซ้ายมือ

“แอปพลิเคชันของกรมศุลกากรนี่”

“งั้นซี... นี่เป็นแอปพลิเคชันที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้คนสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสินค้านำเข้า วิธีปฏิบัติต่าง ๆ ในการดำเนินพิธีการทางศุลกากร”

“เอ้อ จริงด้วย มีตารางเทียบพิกัดศุลกากรมาให้เลยเสร็จสรรพ”

จอแล็ปซึ่งนั่งฟังอยู่เงียบ ๆ ขมวดคิ้วกับคำศัพท์ใหม่ที่เขาไม่เคยผ่านหูมาก่อน จึงก้มลงค้นหาข้อมูลในโทรศัพท์ของตัวเองดูบ้าง

พิกัดศุลกากรที่พอพูดถึงเมื่อสักครู่นี้ก็คือระบบการจำแนกประเภทและชนิดของสินค้าด้วยตัวเลข 6 หลัก ซึ่งเป็นระบบที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลโดยได้ประกาศใช้โดยองค์การศุลกากรโลก ระบบการจำแนกพิกัดศุลกากรแบบนี้จะทำให้ทราบว่าเป็นสินค้าแต่ละประเภทและแต่ละชนิดจะต้องเสียภาษีอากรในอัตราเท่าใด

“โอ้โฮ” เสียงกล่าวทวนถึงความสนใจของกอล์ฟให้กลับมาที่บทสนทนาระหว่าง
พ่อกับลูกอีกครั้ง

“มีข้อมูลเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของพนักงานตุลาการด้วยนี้”

กอล์ฟพยายามเรียบเรียงสิ่งที่ตนเคยเรียนรู้มาในหัวซ้ำ ๆ

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพิกัดตุลาการของสินค้าประเภทไหน มักจะมีการหารือไปที่
กรมตุลาการเพื่อให้พนักงานตุลาการได้มีคำวินิจฉัยว่าสินค้านั้นมีพิกัดตุลาการเท่าใด และ
คำวินิจฉัยนี้ก็จะถูกใช้เป็นบรรทัดฐานสำหรับการคำนวณภาษีอากรในครั้งต่อ ๆ ไปสำหรับ
สินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกัน

“ถ้ามีคำวินิจฉัยของพนักงานตุลาการมาให้ดูแบบนี้ คนทั่วไปอย่างเรา ๆ ก็จะได้
ทันทีนะชีว่าสินค้าของเราจะต้องเสียภาษีอากรเท่าไร”

“ใช่แล้วละ” ลูกตอบรับ “นอกจากความสะดวกรวดเร็วแล้ว แอปพลิเคชันนี้ยังช่วย
ให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานของพนักงานตุลาการด้วย เพราะถ้ามีการวินิจฉัยที่ไม่ตรง
กันขึ้นมา พวกเราจะรู้ได้ทันที”

“เพื่อความสะดวกและความโปร่งใส” กอล์ฟทวนคำอย่างนึกถึง

ใช้เพียงแค่แอปพลิเคชันเดียวในการบรรลุวัตถุประสงค์ได้รอบด้านแบบนี้...
นี่มันเปิดโลกสู่ไทยแลนด์ 4.0 เลยสินีเย!

36. โครงการการตรวจปล่อยสินค้าล่วงหน้า (Pre-arrival Processing)

สวัสดีครับ ผมก็ยังเป็นผมคนเดิมนะครับ คนขับรถบรรทุกทุกตู้คอนเทนเนอร์ของ
นายกัลลา

วันนี้ผมไม่ได้ทำหน้าที่ขับรถไปส่งของที่ท่าเรือแล้วละครับ แต่ผมมารับของ
กับนายกัลลาต่างหาก

เจ้านายผมนี่เก่งนะครับ ทำธุรกิจตั้งหลายอย่าง ตั้งแต่การซื้อขายทับทิมสยาม
กับคู่ค้าต่างชาติ ตอนนี้อย่างมาทำธุรกิจนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าทาง
การเกษตรอีก ผมได้ยินมาว่าคนที่คิดค้นสูตรนี้ขึ้นมาคนแรกก็คือน้องกอล์ฟ ลูกชาย
จอมอัจฉริยะของนายกัลลานั้นแหละครับ

ผมมองซ้ายมองขวาเตรียมหาที่นั่ง

“ไม่ต้องคิดเลย” นายกัลลาดักคออย่างรู้ทันเมื่อหันมาเห็นผมจึงไปยืนเก้าอี้ยาว
ข้างเสาตัวนั้น

“โอ๋นาย” ผมโอด “ยังไงก็ต้องรอนายไปคุยกับศุภการอีกนาน”

“คราวนี้ไม่นาน” นายกัลลาว่าแบบนั้นก่อนจะหันไปสนใจดูตารางเวลากการมาถึงของ
เรือบรรทุกสินค้า

เอาเถอะ ผมเมื่อยนี่นา

อาศัยจังหวะนายเพลอ ผมก็พาตัวเองมาเอกเขนกลงบนเก้าอี้ยาวตัวนั้นจนได้
น้องกอล์ฟที่มองอยู่กลั้นขำจนหน้าแดงกับท่าทางของผม แต่น้องกอล์ฟคงชินซะแล้ว
กับการที่ผมจะโดนคุณพ่อของแกต่อว่าเอาแรง ๆ

นายกัลลาปากร้ายแต่ใจดี ผมรู้หรอกว่า

ลมเย็น ๆ กับแดดอ่อน ๆ ทำให้ผมเคลิ้มหลับไปจนได้ กระทั่งมาสะดุ้งเอากับแรง
กระตุกที่แขนเสื้อ

“ตื่นได้แล้วพี่” น้องกอล์ฟนั่นเอง

“อย่ายุ่นา พี่ขอพักสายตาแป๊บเดียวเอง เดี่ยวต้องขับรถชนของกลับอีกตั้งไกล”

“ของอยู่บนรถหมดแล้ว! เหลือก็แค่คนขับนี่แหละที่ไม่อยู่บนรถ พี่อยากโดนพ่อค้าเธอ”

“ห๊ะ!” ผมผุดลุกพรวด จำได้ว่าเคลิ้มเข้าวังค์ไปแค่นานเองนี่นา แต่เมื่อมองไปที่รถ... ใช่ว่า ฝรั่ง สีน้าทุกอย่างอยู่บนรถหมดแล้ว และเจ้านายของผมก็กำลังทำหน้าบอກบุญไม่รับอยู่ตรงที่นั่งข้างคนขับ

“หลับสบายมั๊ย” นายกล้าค่อนข้างทันทิที่ผมวิ่งไปถึง

“โธ่ นาย ก็ปกติมันนานนี่ครับกว่าจะผ่านศุลกากรมาได้ คราวนี้ทำไมถึงเร็วนัก ผมจะปรัได้ยังงั้ละครับว่ามันจะเร็ว”

“จำเอาไว้เลยว่าหลังจากนี้ทุกอย่างจะเร็วแบบนี้ ไม่มีเวลาให้แก้อีก เข้าใจไหม”

ผมหันไปสบตาน้องกอล์ฟอย่างงง ๆ ปกติเวลาที่นายกล้าพูดอะไรและผมไม่เข้าใจ ผมก็มักจะได้น้องกอล์ฟเป็นผู้ขยายความให้ฟังเสมอ

“ตอนนี้ศุลกากรเขามีโครงการปล่อยสินค้าล่วงหน้าพี่” กอล์ฟถอนหายใจก่อนจะยอมอธิบายเหมือนเคย “เป็นระบบที่ทำให้คนนำเข้าน้าสามารถดำเนินการทางศุลกากรแล้ว ก็ชำระภาษีล่วงหน้าได้ พอสินค้าน้าถึงก็รับของได้เลย ไม่ต้องไปผ่านกระบวนการทางศุลกากรอีกรอบ”

“ดียังงั้เนี่ย” ศุลกากรทำให้ผมทิงอีกแล้วสิครับ

“ไม่ใช่แค่นั้นนะ” นายกล้าสาบ

“เขายังมีระบบให้เราคอยตามได้ด้วยว่า การดำเนินการที่เราทำไปนะ สถานะเป็นยังงั้แล้วบ้าง เช่น ได้รับการอนุมัติหรือยัง อะไรแบบนี้ เพราะฉะนั้นจากนี้ไปเราจะไม่ต้องไปรอฟ้าศุลกากรอีก ไม่ต้องไปพูดคุยอะไรกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรอีกโดยไม่จำเป็น”

37. ระบบการตัดบัญชีใบกำกับการขนย้ายสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Matching) ผ่านระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว (National Single Window : NSW)

ผมเป็นคนขับรถบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์สินค้าให้กับบริษัทส่งออกสินค้าแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่งตั้งใหม่ของนายกฯ

ถึงจะเริ่มทำงานมาได้ไม่นาน แต่หนึ่งในช่วงเวลาที่น่าเบื่อที่สุดสำหรับผมก็คือ การขับรถมาส่งสินค้า ณ ท่าเรือนี้แหละครับ เพราะมันช่างยุ่งยากเหลือทน

ผมปิดปากหาวพลางมองกระดาดในมือ มันเป็นใบกำกับการขนย้ายสินค้านะครับ โดยปกตินายกฯจะต้องกรอกข้อมูลอะไรก็ไม่ว่าเข้าไปในระบบของศุลกากร แล้วจากนั้นก็เอาใบนี้มาให้ผมถือติดมือมาด้วย ส่วนคำสั่งที่มาพร้อมกระดาดแผ่นนี้ก็เดิม ๆ แหละครับ

“เอาไปยื่นให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรกับเจ้าหน้าที่ท่าเรือนะ”

คนที่มารับกระดาดแผ่นนี้จากผมก็หน้าเดิม ๆ และผมก็เห็นพวกเขาทำแต่สิ่งเดิม ๆ คือเดินมาตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ของผม ตรวจกระดาดแผ่นนั้น แล้วก็ตรวจอะไรไม่รู้ในหน้าจอคอมพิวเตอร์

ระหว่างนั้นผมก็ปิดปากหาวรอไปสิครับ

วันนี้ผมก็ทำเหมือนเช่นเคย ติดก็แต่ว่าผมยื่นใบกำกับการขนย้ายสินค้าให้แล้ว เขาไม่รับ

“เดี๋ยวนี้เขาไม่ต้องใช้กันแล้ว ไปบอกเจ้านายคุณด้วยนะ”

ผมมองตามเจ้าหน้าที่ที่เดินตรงไปยังตู้คอนเทนเนอร์ท้ายรถอย่างงง ๆ

และเพียงไม่กี่วินาทีถัดมา ผมก็ได้รับสัญญาณให้เคลื่อนรถต่อไปได้

คราวนี้ถึงครั้งที่ผมทำอะไรไม่ถูกบ้าง... นี่ผมขับรถต่อไปได้แล้วจริง ๆ หรือนี้

ผ่านไปยังไม่ถึงครึ่งนาทีนี่นะ!

เจ้าหน้าที่ทำเรื่องที่ผมคุ้นเคยดีคงจะเห็นหน้าตาตลก ๆ ของผม ซ้ำยังทำทางที่มองพวงมาลัยสลับกับมองใบก้ำกักับการขนย้ายสินค้าที่ยังอยู่ในมือตัวเองอย่างไม่เข้าใจ เขาเลยบอกให้ฟังว่า

“เดี๋ยวนี้ไม่จำเป็นต้องพิมพ์ใบก้ำกักับการขนย้ายสินค้ามายื่นแล้วนะ แค่เจ้านายคุณส่งข้อมูลสินค้าที่จะทำการขนย้ายเข้าไปในระบบ พอคุณมาถึงที่นี่ เจ้าหน้าที่ซึ่งนำหนัkdตู้คอนเทนเนอร์และจดหมายเลขตู้เสร็จก็หมดกระบวนการแล้ว ฝากไปบอกเจ้านายคุณด้วยว่าวันหลังไม่ต้องพิมพ์ใบนี้มา”

“อ้าว” ผมยังงง “แล้วคุณไม่ต้องตรวจเหอว่าข้อมูลในใบนี้มันตรงกับตู้ที่ผมเอามารึเปล่า”

“ต้องตรวจสิ” เจ้าหน้าที่หัวเราะ “เพียงแค่ข้อมูลทุกอย่างมันอยู่ในระบบหมดแล้ว พอคุณมาถึง เราตรวจดูดี ถ้ามันตรงกับข้อมูลที่อยู่ในระบบ ก็จบ”

ผมทิ้ง... นอกจากจะรวดเร็วจนผมอ้าปากหาไม่ทันแล้ว มันยังฟังดูเจ๋งสุด ๆ

นี่ถ้าเป็นน้องกอล์ฟ ลูกชายของนายกกล้า ก็คงจะต้องอุทานว่า นี่มันเปิดโลกสู่ไทยแลนด์ 4.0 ซัด ๆ!

ส่วนที่ 6

หน้าที่ปรับปรุงการจัดเก็บรายได้และทรัพย์สินของรัฐ

38. กรมธนารักษ์ประกาศใช้ราคาประเมินที่ดินรายแปลงทั่วประเทศ

นายก้านั่งหน้านิวส์ควมวดจิ้มเครื่องคิดเลขอย่างเคร่งเครียดจนกอล์ฟผู้เป็นบุตรชายซึ่งกลับมาจากโรงเรียนต้องเดินไปก้มลงดู

“คิดทำไรธุรกิจใหม่หรือพ่อ” กอล์ฟแซว หลังจากที่ดินกรมศุลกากรมีการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการนำสินค้าเข้าและส่งออกก็ทำให้ธุรกิจของพ่อดำเนินไปได้อย่างคล่องตัว ต้นทุนลดลง ทำให้ธุรกิจใหม่นี้ก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว

“เปล่า พ่อกำลังคิดบวกกลบคุณหารว่าสรุปแล้วเราต้องเสียภาษีที่ดินเท่าไรกันแน่ ถ้าร่างกฎหมายภาษีที่ดินมีผลใช้บังคับจริง ๆ”

“อ้าว วันนั้นก็คุยกันไปแล้วนี่พ่อว่าบ้านที่เราอยู่อาศัยจะได้รับการยกเว้น”

“ไม่ใช่ ๆ” กล้าบอกมือ “พ่อเพิ่งนึกขึ้นได้ว่าพ่อมีที่ดินอีกตั้งหลายแปลงอยู่ในต่างจังหวัด ต้องเอามาคำนวณเพื่อเสียภาษีด้วย”

“ง่ายจะตายไปพ่อ ก็คิดเอาจากราคาประเมินสิ”

“บางแปลงยังไม่มีราคาประเมินเลย โดยเฉพาะแปลงที่อยู่จังหวัดไกล ๆ” แล้วกล้าก็บ่นอุบอปปตามมาอีกสองสามคำ หน้างุ่น คิ้วขมวด

“รอรัฐเขาประเมินสิพ่อ จะไปเดือดร้อนอะไร” กอล์ฟวางกระเป๋านักเรียนลงบนพื้น

“กว่าจะประเมินเสร็จทุกแปลง ต้องใช้เวลาที่ปี นี่พ่อเคยได้ยินมาว่าใช้เวลาเป็นสิบ ๆ ปียังประเมินได้ไม่ครบเลย”

กอล์ฟหันไปหยิบสมุดโน้ตเล็ก ๆ ประจำตัวขึ้นมา กล้าจำได้ว่าสมุดเล่มนี้เป็นสมุดที่บุตรชายมักใช้เสมอเวลาจดความรู้ที่ได้รับจากการพูดคุยกับลุงว่า เด็กชายพลิกไปทีหน้าสุดท้ายก่อนอ่านดัง ๆ ว่า

“ตอนนี้กรมธนารักษ์เขาเอาเทคโนโลยีภูมิศาสตร์สารสนเทศเข้ามาช่วยในการประเมินราคาที่ดินทั่วประเทศแล้ว”

กอล์ฟปิดสมุดลง

“พูดง่าย ๆ เลยนะพ่อ ตอนนี้เขาเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการประเมินราคาที่ดินแล้ว ทำให้สามารถประเมินราคาที่ดินทั่วประเทศได้เร็วสุด ๆ ไปเลยล่ะพ่อ ลุงวาทบอกว่าเขาเอาเทคโนโลยีนี้เข้ามาใช้เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลเกี่ยวกับราคาประเมินของที่ดินจะได้เอาไปใช้ทำอะไร ๆ ได้ง่ายขึ้น”

“จริงหรอ” กล้าซักสนใจ

“ไม่ใช่แค่นั้นนะพ่อ” บุตรชายยืดอก พองตัวอย่างน่าหมั่นไส้ “เรายังสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับราคาประเมินของที่ดินได้จากอินเทอร์เน็ตด้วย”

กอล์ฟทำท่าจะอ้าปากพูดต่อ บิดาเลยสวนกลับไปทันทีอย่างรู้ทันว่า “นี่มันเปิดโลกสู่ไทยแลนด์ 4.0 ชัด ๆ!”

39. การปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ลุงวาเดินเข้ามานั่งในร้านกาแฟเห็นนายประกอบเจ้าของร้านกำลังนั่งเครื่องเครียด และเงยหน้าขึ้นมาเห็นลุงวาพอดี “สวัสดีครับ ลุงวา กาแฟดำเหมือนเดิมนะครับ” ประกอบเจ้าของร้านทักทายลุงวา

“เหมือนเดิม ๆ กำลังทำอะไรละ ดูหน้าตาเคร่งเครียดแต่เข้าเลย” ลุงวาดอบและมองไปที่นายประกอบเจ้าของร้าน

“ผมกำลังอ่านหนังสือพิมพ์ครับ เห็นว่ากระทรวงการคลังประกาศปรับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใหม่ มีผลใช้วันที่ 1 มกราคม 2560 นี้ ลุงว่าอัตราภาษีใหม่จะมีการหักค่าใช้จ่ายหรือค่าลดหย่อนได้เพิ่มขึ้นไหมครับ” ประกอบถามลุงวาและยื่นหนังสือพิมพ์ที่มีตารางอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ปรับปรุงใหม่ให้ลุงวาดู

“ลุงว่าการปรับปรุงโครงสร้างภาษีครั้งนี้ทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นธรรมมากขึ้น สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและค่าครองชีพในปัจจุบัน ผู้มีเงินได้ได้ประโยชน์จากการหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนที่เพิ่มขึ้น เช่น การหักเหมาสำหรับผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่านายหน้า ฯลฯ สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 แต่รวมกันต้องไม่เกิน 100,000 บาท ผู้มีเงินได้ลดหย่อนเพิ่มเป็น 60,000 บาท คู่สมรสของผู้มีเงินได้ลดหย่อนเพิ่มเป็น 60,000 บาท บุตรลดหย่อนเพิ่มเป็น คนละ 30,000 บาท และในกรณีที่สามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ไม่เกิน 120,000 บาท กองมรดกหักลดหย่อนเพิ่มเป็น 60,000 บาท และห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีไชนิติบุคคลหักลดหย่อนแก่หุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลเพิ่มเป็นคนละ 60,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน 120,000 บาท” ลุงวาดอบ

นอกจากที่ลุงวาได้พูดถึงแล้ว กระทรวงการคลังได้ปรับปรุงเกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี 2 กรณี ดังต่อไปนี้

1. กรณีมีเงินได้จากการจ้างแรงงาน (เงินเดือน ค่าจ้าง) เพียงประเภทเดียว

- กรณี โสด ต้องมีเงินได้ฯ เกิน 120,000 บาท
- หากผู้มีเงินได้มีคู่สมรส ต้องยื่นแบบฯ เมื่อมีเงินได้ฯ เกิน 220,000 บาท

2. กรณีมีเงินได้จากการจ้างแรงงาน (เงินเดือน ค่าจ้าง) และมีเงินได้ประเภทอื่นด้วย หรือ กรณีมีเฉพาะเงินได้ประเภทอื่นที่ไม่ใช่เงินได้จากการจ้างแรงงาน

- กรณี โสด ต้องมีเงินได้ฯ เกิน 60,000 บาท
- หากผู้มีเงินได้มีคู่สมรส ต้องยื่นแบบฯ เมื่อมีเงินได้ฯ เกิน 120,000 บาท

40. ร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.

เด็กชายกอล์ฟวางกระเป๋านักเรียนลงกับพื้นกลางมองนายกล้าผู้เป็นพ่อ นั่งหน้านี้
คิ้วขมวดกดเครื่องคิดเลขอยู่อย่างไม่สนใจสิ่งใด

“พ่อ!” กอล์ฟเรียกซ้ำเป็นครั้งที่สาม คนถูกเรียกจึงได้สะดุ้งก่อนจะหันมาสบตา

“อ้าว กลับมาแล้วละ ไหนว่าจะไปเล่นเกมที่บ้านหนูไม่ใช่เหรอ ทำไมกลับเร็ว”

เด็กชายทำหน้าเมื่อย “หนูมันต้องไปช่วยพ่อมันขายส้มตำนะซี เห็นว่าร้านจะเจ๊ง
หรือยังนี่แหละ ว่าแต่พ่อเออะ...” คนพูดหันมาให้ความสนใจเศษกระดาษที่เต็มไปด้วย
รอยดินสอจดตัวเลขยุ่งเหยิงในมือพ่อ “ทำอะไรอยู่นะ ทำทางเครียดเชียว”

“เจรจาวันนี้ล้มเหลว ขาดทุนยับเลย” กล้าเช่นเคย

“อ้าว ทำอะไร? ฝรั่งเขาไม่ยากได้ทับทิมแล้วเหรอพ่อ”

“เปล่า แต่เขาโดนศุลกากรจับเสียก่อน ดันขนเงินเข้าประเทศโดยไม่แจ้งศุลกากร
พ่อเองก็ไม่ว่าต้องแจ้งเลยไม่ได้บอกเขา... จะไปโทษศุลกากรไม่ได้ เพราะฝ่ายนั้นก็ทำ
ตามหน้าที่ แต่สรุปก็คือเจ๊งทั้งพ่อทั้งฝรั่งนั่นแหละ!”

“ไม่เห็นต้องคิดมากเลยพ่อ คราวนี้ขายไม่ได้ก็เอาไว้ขายวันหลังซี”

นายกล้าโยนกระดาษปึกหนึ่งลงตรงหน้าบุตรชายก่อนจะถอนหายใจแรง ๆ

“ลองอ่านดู พ่อคิดว่าเราจะมีเงินไม่พอจ่ายภาษีนะสิหลังจากที่กฎหมายนี้
มีผลใช้บังคับ บ้านเราก็ใหญ่โตปานนี้ จะต้องเสียภาษีตั้งเท่าไร”

กอล์ฟรับกระดาษปึกนั้นมาพลิกดูเร็ว ๆ บนหัวกระดาษปรากฏข้อความขีดเส้นใต้
สีแดงทึบว่า ร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.

“ฮืม...” คนอ่านทำท่าตรึงตรองพลงามพิ่มพากับตัวเองเบา ๆ “เพื่อให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณอย่างเพียงพอ... อ้าว กิดีนี่พ่อ!” กอล์ฟเพยงหน้าขึ้นจ้องบิดา
“เขาจะได้มีเงินเอาไว้พัฒนาท้องถิ่นไง เราขายอยู่แล้วก็ไม่ต้องงกเลยนี่นา”

“แกดูก่อน เขาคิดอัตราภาษีตามมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หมายความว่าคิดจากราคาที่ดินและบ้าน แล้วดูบ้านเราซิ! ใหญ่ขนาดนี้ ที่ดินกว้างขนาดนี้ อยู่ในทำเลทองขนาดนี้ แกคิดว่ามูลค่ามันเท่าไร? แล้วพ่อต้องจ่ายภาษีเท่าไร... ยิ่งฟังจะขาดทุนจากเรื่องศุลกากรอีก... พ่อไม่อยากจะคิดเลยว่า...”

“เดี๋ยว ๆ พ่อ” คนอ่อนวัยกว่าโบกมือขัด ดวงตาภายใต้กรอบแว่นดูเฉยๆ ปล่อยให้ยังคงจดจ้องอยู่กับบิกกระดาดในมือ “อัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บจะแตกต่างกันตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง”

“นี่ไง!” เด็กชายชี้นิ้วลงในกระดาดหน้าสุดท้าย “อ่านไม่จบแล้วก็ตีโพยตีพายไปได้”

กล้ายื่นหน้าเข้ามาดูใกล้ ๆ หูยังได้ยินบุตรชายพูดเจื้อยแจ้วซ่าง ๆ ว่า

“เขามีหลักเกณฑ์บรรเทาภาระภาษีให้เราอยู่ ถ้าเกิดเป็นบ้านที่เจ้าของอยู่อาศัยเอง ที่ราคาไม่เกินกว่าที่กำหนดก็จะได้รับการยกเว้น บ้านนี้เราก็คืออยู่อาศัยเองนะพ่อ แล้วดูเพดานอัตราภาษีที่เก็บซี แค่นิดเดียวเอง ไม่เท่าไรหรอก... แล้วนี่ พ่อดูนี่” เด็กชายกอล์ฟเลื่อนนิ้วลงมาอีกบรรทัดหนึ่ง

“เขายังยกเว้นให้กับเจ้าของที่ดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมด้วยนะ เป็นความคิดที่ดีมากเลย เท่ากับช่วยเหลือเกษตรกร และเป็นการกระจายรายได้ด้วย เจ๋งจะตาย!”

41. ภาษีความหวาน

วันนี้ลุงวามารับฟ้าใสหลานสาวกลับบ้านที่หน้าโรงเรียน เสียยอดเล็กเรียน
ดั่งขึ้น “ออดดดด...” สักพักฟ้าใสถือกระเป๋านักเรียนเดินออกมาจากโรงเรียนตรงมาที่ลุงวา

“สวัสดีคะ ลุงวา วันนี้ฟ้าใสคอแห้งมาก ๆ เลยคะ ฟ้าใสขอซื้อน้ำอัดลมมะคะ ลุงวา”
ฟ้าใสยกมือไหว้ลุงวอย่างสวยงามและอ่อนลึ่งให้ซื้อน้ำอัดลมที่ร้านสะดวกซื้อหน้าโรงเรียนให้

2-3 เดือนมานี้ วันที่ลุงวามารับหลานกลับบ้าน หลานสาวจะอ่อนลึ่งให้ซื้อขนม
กรุบกรอบบ้าง น้ำอัดลมบ้าง ลุงวานึกถึงพฤติกรรมของหลานสาวอยู่ในใจ แล้วลุงวาก็หันไป
พูดกับฟ้าใสว่า “หลานรู้จักโรค NCDs ไหม”

“โรค NCDs คือ อะไรหรอคะ ลุงวา” ฟ้าใสถามลุงวด้วยความสงสัย

“โรค NCDs คือกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมที่ทำเป็น
ประจำอย่างต่อเนื่อง เช่น โรคอ้วนที่เกิดจากการทานอาหารที่มีแป้ง ไขมัน และน้ำตาล
ในปริมาณมาก จากสถิติสาเหตุการตายทั้งหมดทั่วโลกเกิดจากโรค NCDs ถึงร้อยละ 63
และในปี 2558 ประเทศไทยมีการตายด้วยโรค NCDs สูงถึงร้อยละ 78 สูงกว่าทั่วโลก
และคนไทยประมาณ 9 ล้านคน ตายด้วยโรค NCDs ก่อนอายุ 60 ปี” ลุงวาดอบ

ลุงวถามฟ้าใสอีก “หลานรู้หรือไม่ว่า การดื่มน้ำอัดลม น้ำหวาน ๆ เป็นการบริโภค
น้ำตาลทางอ้อมนะ จากการศึกษาของกระทรวงการคลังคนไทยได้บริโภคน้ำตาลผ่าน
เครื่องดื่มต่าง ๆ โดยบริโภคน้ำตาลร้อยละ 22 ของการบริโภคทั้งหมดในประเทศ และน้ำตาล
ถูกผสมในเครื่องดื่มร้อยละ 45 ของการบริโภคน้ำตาลทางอ้อมทั้งหมด”

“ซึ่งจะเป็นสาเหตุของโรคอ้วน กลุ่มโรค NCDs ใช่ไหมคะ ลุงวา” ฟ้าใสรีบบอกลุงวา

“ใช่แล้ว ฟ้าใส ภาครัฐได้มีการกระตุ้นให้คนไทยตระหนักถึงภัยของการบริโภคน้ำตาลมากเกินไป ซึ่งเป็นภัยร้ายต่อสุขภาพ อย่างกระทรวงการคลังมีมาตรการจูงใจให้
ผู้ผลิตเครื่องดื่มปรับสูตรให้มีปริมาณน้ำตาลลดลง เช่น เครื่องดื่มที่มีน้ำตาลน้อยหรือ

ไม่มีน้ำตาล และกระทรวงสาธารณสุขมีการออกฉลากทางเลือกสุขภาพ ทั้งหมดก็เพื่อคนไทยได้มีทางเลือกซื้อเครื่องดื่มที่ดีต่อสุขภาพมากขึ้น ดังนั้น ถ้าฟ้าใสคอแห้ง หลานควรเลือกดื่มน้ำเปล่าแทนการดื่มน้ำอัดลม ที่มีน้ำตาลผสมอยู่เป็นจำนวนมาก นะหลาน” ลุงวบบอกกับฟ้าใสด้วยความห่วงใยในหลานสาว

42. มาตรการภาษีสรรพสามิตรถยนต์ตามการปล่อย ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (ภาษีรถยนต์ตาม CO₂)

“อีโค คาร์ (Eco Car) รถยนต์ประหยัดพลังงาน สะอาด ประหยัด และปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก ... เสียภาษีถูกกว่ารถยนต์แบบธรรมดา” ฟ่ำไอเห็นเอกสารเชิญชวนซื้อรถยนต์เลยบไว้ประตูหน้าบ้านจึงเก็บเอาเข้ามาในบ้านจะให้ลู่จวาคู

“ลู่จวาคู รถยนต์ประหยัดพลังงาน ทำไมเสียภาษีถูกกว่าด้วยคะ” ฟ่ำไอสมองดูข้อความเอกสารในมือและยื่นให้ลู่จวาคู

ลู่จวาคูอธิบายฟ่ำไอว่า “เป็นมาตรการของกระทรวงการคลังในการส่งเสริมผู้ผลิตและผู้ใช้รถยนต์ประหยัดพลังงานเพื่อเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก โดยเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2559 กระทรวงการคลังได้ปรับปรุงฐานคำนวณภาษีรถยนต์ จากการใช้ความจุกระบอกสูบ (ซี.ซี.) เป็นการกำหนดระดับปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) แทน นอกจากรถยนต์ประหยัดพลังงานแล้ว ยังมีการใช้พลังงานทดแทนด้วยนะ โดยรถที่ใช้น้ำมัน E85 หรือ NGV ก็จะมีเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าน้ำมัน E10/E20 และรถไฮบริด (Hybrid) ก็จะมีเสียภาษีต่ำลงไปอีก รวมถึงรถที่ติดตั้งระบบมาตรฐานความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุ เช่น ระบบเบรก ABS หรือระบบควบคุมการทรงตัว ESC จะได้สิทธิพิเศษทางภาษีอีกด้วย”

ฟ่ำไอคิ้วขมวดทำหน้าสงสัยและถามลู่จวาคูว่า “แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรคะ ว่ารถคันไหนปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เท่าไร ใช้พลังงานเท่าไร แล้วจะต้องเสียภาษีเท่าไรคะ ลู่จวาคู”

“ง่ายนิดเดียว ฟ่ำไอ สังเกตที่ฉลาก ECO ด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกแบบฉลาก ECO แสดงถึงอัตราการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อัตราการใช้พลังงาน และมาตรฐานความปลอดภัยต่าง ๆ รวมถึงราคาและอัตราภาษีของรถยนต์แต่ละคัน เพื่อให้ผู้สนใจซื้อรถยนต์ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ลู่จวาคูตอบข้อสงสัยของฟ่ำไอ

43. โรงกาปณีสู่พิพิธภัณฑ์เหรียญกษาปณ์อนุรักษ์

ตอนนี้เด็กชายหนูหันมาสนใจพัฒนาการของเหรียญเงินอย่างจริงจัง นับจากวันนั้นที่ได้รับการแนะนำให้รู้จักกับเงินดิจิตอลก็ทำให้เขาใคร่รู้ขึ้นมาว่า ก่อนจะพัฒนามาถึงเงินดิจิตอลที่เป็นเหรียญอยู่ในโลกสมมติอย่างคอมพิวเตอร์นั้น มนุษย์เราเคยใช้อะไรเป็นเหรียญมาแล้วบ้าง

อาจฟังดูแปลก... แต่เขาเริ่มสนใจ ‘เหรียญพดด้วง’ จากการได้รู้จักกับ ‘เหรียญพิทคอยน์’ จริง ๆ

และวันนี้หนูก็ใช้เวลาว่างมาเดินชมพิพิธภัณฑ์เหรียญกษาปณ์ของกรมธนารักษ์ ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นที่ถูกอกถูกใจของตาเอกผู้เป็นพ่อมาก เพราะในที่สุดลูกชายอย่างเขาก็ยอมใช้เวลาไปทำอย่างอื่นนอกเหนือจากการเล่นเกมอยู่ที่บ้านสักที

หมูก้มลงอ่านข้อมูลในใบปลิวที่ได้รับแจกหน้าพิพิธภัณฑ์

คำว่า “พิพิธภัณฑ์เหรียญกษาปณ์อนุรักษ์” หมายความว่า สถานที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับเหรียญกษาปณ์ ซึ่งสมัยก่อนประเทศไทยเคยใช้เหรียญในรูปของ ‘เหรียญพดด้วง’ ซึ่งมีลักษณะกลม ๆ ยากแก่การพกพา จนกระทั่งมาถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ประเทศไทยจึงได้เริ่มใช้ ‘เหรียญกลมแบน’ แบบที่เราคุ้นเคยกันในปัจจุบัน

หนูเดินเข้าไปตามเส้นทางที่จัดไว้ในชั้น 1 ซึ่งเป็นชั้นที่แสดงนิทรรศการถาวร ห้องแรกเป็นการฉายวิทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการของการใช้เงินในสังคมมนุษย์ นับตั้งแต่ที่มนุษย์ยังไม่รู้จักการใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน แต่ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนของต่อสิ่งของ จนมาถึงการใช้เงินกลมแบนแบบในปัจจุบัน

ต่อมาเป็นห้องพระผู้ปฏิรูปเหรียญกษาปณ์ไทย เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการค้าและระบบเงินตราไทยให้ทันสมัยของรัชกาลที่ 4 ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยหรือประเทศสยามอันเป็นชื่อเรียกในขณะนั้นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ ก็เนื่องจากเวลานั้นเป็นช่วงเวลาแห่งการล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตก

ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องพัฒนาตนเองให้ทัดเทียมกับความเจริญในนิยามของชาติตะวันตก เพื่อป้องกันไม่ให้นักล่าอาณานิคมเหล่านั้นมี 'ข้ออ้าง' ในการผนวกรวมสยามเข้าเป็นเมืองขึ้น

หมื่นกี๋กับพระอัจฉริยภาพของพระผู้ริเริ่มการปฏิรูปสยาม

บริเวณชั้นสองจัดแสดงนิทรรศการเงินตราในสมัยอดีต ตั้งแต่สมัยพูนั่น ซึ่งเป็นอาณาจักรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น 'รัฐ' แห่งแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไปจนสมัยทวารวดี ศรีวิชัย จนกระทั่งสยาม อาณาจักรเหล่านี้ล้วนแต่ทิ้งมรดกทางวัฒนธรรมเอาไว้ให้กับประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก การศึกษาวิวัฒนาการด้านระบบเงินตราของพวกเขาจึงเปรียบเสมือนการศึกษารากเหง้าของเราเอง

นอกจากประวัติศาสตร์ด้านเหรียญและระบบเงินตราในยุคสมัยต่าง ๆ แล้ว ในพิพิธภัณฑ์ยังมีจัดแสดงขั้นตอนการผลิตเหรียญอีกด้วย

และเมื่อมาถึงชั้นที่ 3 หมูก็ต้องยื닝ไปอย่างซาบซึ้ง น้ำตาซึมขึ้นมาปริ่มที่ขอบตา

ห้องนี้เป็นห้องจัดแสดงเหรียญที่ใช้ในรัชสมัยของในหลวงรัชกาลที่ 9... ตั้งแต่เหรียญแรก... จนกระทั่งเหรียญสุดท้าย...

คราวหน้า หมูจะต้องพากอล์ฟมาชมพิพิธภัณฑ์ดี ๆ แบบนี้ด้วยกันให้ได้

44. เหยียกขาบพนหมื่นเวียนในหลวง รัชกาลที่ 10

“พ่อ ๆ หมูไปดูพิพิธภัณฑ์เหยียกขา เจ่งเป็นบ้า” เมื่อกลับมาบ้าน หมูก็ดรงเข้าไปหาตาเอกที่เพิ่งเสร็จจากการขายส้มตำอย่างตื่นเต็น

“โวะ ทำมาเป็นตื่นเต็น เอ็งรู้รีเปล่าวาเหยียกขาที่เอ็งถืออยู่ในมือทุกวันนี้ก็มีเรื่องเจ่งนะ” ตาเอกว่าพลางถอดผ้ากันเปื้อนออก

“ยังงิพ่อ”

ผู้เป็นพ่อหยิบเหยียกขา 2 บาทออกมาจากกระเป่า เหยียกขานี้เป็นเหยียกขาที่เพิ่งผลิตออกหมื่นเวียนใช้เป็นกาทั่วไปหลังจากเข้าสู่รัชสมัยของในหลวง รัชกาลที่ 10 ด้านหน้าเป็นพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่วนด้านหลังมีคำว่า ‘ประเทศไทย’ และพระปรมาภิไธยกำกับไว้พร้อมกับชนิดราคาของเหยียกขา

“เอ็งดูนี่ เคยสังเกตไหมว่าชอบเหยียกขานี้ย่มันจะหนุนขึ้นมาจากลวดลายบนหน้าเหยียกขานิดหน่อย”

หมูลองลูบหน้าเหยียกขาเพื่อทดสอบดู ก่อนจะอุทานอย่างตื่นเต็นว่า

“จริงด้วย! ทำไมเขาต้องทำแบบนี้ล่ะพ่อ”

“ก็เพื่อให้มันซ้อนกันได้ยังงิเล่า” ตาเอกหยิบเหยียกขา 2 บาทออกมาอีกหนึ่งเหยียกขาแล้วเรียงซ้อนให้ดู ชอบเหยียกขาที่หนุนเด่นขึ้นมาทำให้เหยียกขาทั้งสองสามารถซ้อนกันได้อย่างพอดีพอดีโดยไม่เคลื่อนไ้ได้ง่าย

“แล้วก็ชอบเหยียกขานี้...” ตาเอกลูบไปที่ชอบเหยียกขาขอบ ๆ “เห็นไหมว่ามันทำให้เราจับเหยียกขาได้ถนัดมือขึ้น”

“จริงด้วยพ่อ”

หมูลึกนึกถึง ไม่คาดว่าการออกแบบเหยียกขาจะเต็มไปด้วยรายละเอียดที่ผู้ออกแบบเอาใจใส่ในความสะดวกของผู้ใช้ได้ถึงขนาดนี้

ตาเอกวิ่งขึ้นไปชั้นสอง ก่อนจะนำของสะสมส่วนตัวลงมากางตรงหน้า ในสมุดสะสมเหรียญเล่มนั้นเต็มไปด้วยเหรียญทุกแบบทุกชนิดที่ถูกผลิตหมุนเวียนขึ้นในรัชสมัยรัชกาลที่ 10

“ดูซิ ทุกเหรียญทุกแบบเขามีการออกแบบอย่างใส่ใจในรายละเอียดทั้งนั้น”

ส่วนที่ 7

หน้าที่ด้านการปฏิรูปกฎหมาย

45. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

ฟ้าใสนั่งฮัมเพลงที่เปิดคลอไปในรถอย่างอารมณ์ดี ปิดเทอมนี้เธอกับลุงวามาเที่ยวที่จังหวัดเชียงรายด้วยกัน ลุงวาบอกว่าจะมาออกเดินสายรณรงค์ให้คนเสียภาษีอย่างถูกต้องซึ่งเธอก็ยังไม่ค่อยเข้าใจนักว่าหมายถึงอะไร แต่เธอมั่นใจว่าการมาทำกิจกรรมกับลุงวาค้างนี้จะต้องสนุก อะไรบางอย่างบอกเธอแบบนั้น

“ลุงวาดูนั่นสิคะ” ฟ้าใสชี้มือออกไปนอกหน้าต่างรถอย่างตื่นเต้น เธอเห็นคนงานกำลังสร้างทางจักรยานที่ทอดตัวเลียบไปตามทะเลสาบคูสวงามเป็นอย่างยิ่ง “ฟ้าใสอยากขี่จักรยานจังเลยคะ”

“เฮลิ ไ่ว่ลุงพามา” ลุงวายิ้มรับก่อนจะนั่งคิดไปครู่หนึ่งแล้วเปรยขึ้นมาว่า “ฟ้าใสรู้ไหมว่าเขาเอาเงินจากไหนมาสร้างทางจักรยานพวกนี้”

“ไม่รู้สิคะ” ฟ้าใสหันมาเอียงคอกิน “รัฐบาลก็คงจ่ายมาละมังคะ ฟ้าใสพูดถูกไหม”

“ถูกครึ่งหนึ่ง จริง ๆ แล้วพวกท้องถิ่นต่าง ๆ จะมีรายได้มาจากสองแหล่ง คือรัฐบาลให้มา กับที่เขาคัดเก็บกันเองจากภาษี ซึ่งถ้าเขามีรายได้เพียงพอก็จะยิ่งรุดหน้า อย่างตอนนี้ที่กำลังจะออกกฎหมายใหม่เรื่องภาษีที่ดินก็เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้มากขึ้น จะได้มีเงินเอามาไว้สร้างทางจักรยานสวย ๆ แบบนี้”

“แสดงว่าถ้าเราจ่ายภาษี เราก็จะมีทางจักรยานแบบนี้ไปทุกที่เลยหรอคะ” สวาน้อยตาโต

ลุงวาทันมาส่งยิ้มอย่างเอ็นดู ก่อนจะหันกลับไปจดจ่อกับการขับรถ “ก็ไม่เสมอไปหรอกนะ มันแล้วแต่ว่าท้องถิ่นไหนอยากทำอะไร เขาอาจจะเอาเงินไปพัฒนาโรงพยาบาล แทนการสร้างทางจักรยาน คนไข้จะได้มีโรงพยาบาลสวย ๆ สะอาด ๆ เอาไว้รักษาอาการป่วยไงคะ”

“แล้วเขาคิดกันตอนไหนหรอคะว่าจะทำอะไร แล้วรู้ได้ยังไงว่าต้องเอาเงินไปทำอะไรบ้าง” คำถามฉลาดเกินวัยทำให้คนฟังต้องอมยิ้มเอ็นดูอีกครั้ง

“ฟ้าใสรู้จักเรื่องวินัยการเงินการคลังของรัฐไหมคะ” ลุงวามั่นใจว่าเรื่องนี้ย่อมไม่ยากเกินความเข้าใจของหลานสาวช่างสังเกตคนนี้ของเขา

ดวงหน้าเล็ก ๆ ส่ายหัว

“มันเป็นกฎหมายที่มาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของรัฐ เวลาที่รัฐได้เงินมาแล้วรัฐจะต้องนำเงินนั้นไปบริหารจัดการให้ดี จะต้องคิดให้ถี่ถ้วนว่าจะดำเนินนโยบายอะไร คຸ່ມค่ารีเปลา และถ้าเงินไม่พอแล้วรัฐอยากจะทำเงินมา ก็ต้องคิดอย่างรอบคอบว่าการก่อหนี้มันคุ้มค่าจริงไหม”

“รัฐออกกฎหมายมาควบคุมตัวเองหรือคะ” สาวน้อยตั้งคำถามได้ตรงใจผู้เป็นลุงอีกเช่นเคย

“ใช่แล้วละ กฎหมายนี้มีเพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงินของรัฐให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ประชาชนอย่างพวกเราจะได้รับประโยชน์มากที่สุดไงคะ”

“ฟ้าใสไม่ค่อยเข้าใจเลยคะ”

“ก็อย่างที่ฟ้าใสถามลุงไงคะ” ลุงวาทอธิบายช้า ๆ “เวลารัฐได้เงินมา เขาก็ต้องแจกแจงว่าได้เงินมาจากไหน เทำไหร่ แล้วก็ต้องวางแผนออกมาว่าจะเอาเงินนั้นไปทำอะไร อย่างเช่น เอาไปสร้างถนน สร้างโรงพยาบาล หรือว่าสร้างทางจักรยานสวย ๆ แบบนี้ แต่เวลาคิดว่าจะเอาเงินไปทำอะไร รัฐจะต้องคำนึงว่ามันคุ้มค่ารีเปลา จำเป็นเร่งด่วนแค่ไหน และจะก่อให้เกิดภาระหนี้ในอนาคตรีเปลาด้วย”

“แสดงว่ากฎหมายนี้มีขึ้นเพื่อให้รัฐใช้จ่ายเงินอย่างระวังใช่ไหมคะ” ลุงวาทยกหน้ายิ้ม ๆ กับคำสรุปนั้น

46. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

วันนี้ลุงวามาเยี่ยมโดนที่บ้านหลังใหม่ ที่โดนได้มาจากการไปขอสินเชื่อโครงการบ้านประชารัฐตามที่ลุงวานแนะนำ โดนดีใจที่ลุงวามาหา หาน้ำหาท่าเชิญลุงวามาชมบ้านที่เป็นตึกแถวขนาดพอเหมาะ

“เราจะมีวิธีแก้ปัญหายุทธวิธีคอร์รัปชันใหม่ครับลุงวา” โดนถามลุงวา

“ทำไมถึงถามลุงเรื่องนี้ล่ะ” ลุงวาทถาม

“ผมเห็นว่า ประเทศของเรามีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความเจริญก้าวหน้า และสร้างความผาสุกให้กับคนในชาติครับ อีกอย่างโครงการและมาตรการต่าง ๆ ก็ช่วยส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน แต่ผมคิดว่า เรื่องคอร์รัปชันก็เป็นเรื่องที่เราพูดถึงกันมานาน ถ้าเราแก้ปัญหारेื่องคอร์รัปชันได้ด้วย ก็จะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศด้วยครับ” โดนกล่าว

“อืม...ถ้าฉันลุงเล่าเรื่องนี้ให้โดนฟังดีกว่า เพื่อจะได้เข้าใจว่า รัฐบาลไม่ได้นิ่งนอนใจ เรื่องปัญหาการทุจริต ภาครัฐมีความพยายามที่จะสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานนะ อย่างเรื่องการออกพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560” ลุงวากล่าว

“ยังงั้นครับลุง ผมก็ชาวบ้าน ไม่ค่อยเข้าใจเรื่องนี้เท่าไร พระราชบัญญัติที่ว่านี้ช่วยยังงั้นครับ” โดนถามด้วยความสนใจ

“พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งประเทศ เพื่อสร้างความคุ้มค่าให้กับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยหน่วยงานของรัฐจะได้พัสดุที่มีคุณภาพที่ดี เหมาะสมกับราคา โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาเลือกราคาต่ำสุดเสมอไป รวมทั้งช่วยสร้างความโปร่งใสให้กับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ รวมถึงเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม หน่วยงานของรัฐต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ก่อนการจัดซื้อจัดจ้าง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย” ลุงวาทอธิบาย

“แล้วแตกต่างจากการจัดซื้อจัดจ้างแบบเดิมยังไงครับ” โดนถามต่อ

“เมื่อก่อน รัฐบาลขาดฐานข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างระดับชาติ และไม่มีการจัดการข้อมูลเพื่อติดตามโครงการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ ทำให้หน่วยงานขาดความโปร่งใส และไม่มีความเป็นมาตรฐาน เนื่องจากหลายหน่วยงานมีกฎระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างของตนเอง หรือบางครั้ง การจัดซื้อจัดจ้างก็ทำให้ได้ของที่ไม่ค่อยมีคุณภาพ เนื่องจากผู้ชนะ คือ ผู้ที่เสนอราคาต่ำที่สุด” ลุงวาทิบาย

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 ซึ่งสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในพระราชบัญญัตินี้ นอกเหนือจากที่ลุงวาทิและโดนคุยกัน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐทั้งหมดได้ทางเว็บไซต์จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ www.gprocurement.go.th รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อร่างเอกสารประกวดราคาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดให้มีการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมตามโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกัน 3 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ ผู้ค้า และประชาสังคม เพื่อให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์

ในส่วนของบทลงโทษพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ด้วยเช่นกัน ซึ่งหากพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องกระทำความผิดได้กำหนดบทลงโทษทั้งจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและตรวจสอบได้ ผู้เสนอราคาที่ไม่ผ่านคุณสมบัติ สามารถอุทธรณ์ภายใน 7 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ประกาศผล ผู้ชนะการเสนอราคา และหน่วยงานต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 7 วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับเรื่อง

47. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

“กรั๊งกร็อง” เสียงออกหน้าบ้านลุงวาดงั้น

โดนยืนอยู่หน้าประตูบ้านและเห็นลุงวากำลังเดินมาเปิดประตูหน้าบ้าน “สวัสดีครับ ลุงวา โดนเองครับ”

“โดนเองหรือ เป็นอย่างไรบ้าง เข้ามาก่อน” ลุงวาทักทายและเปิดประตูให้โดน เข้านั่งในบ้านและดื่มน้ำ

โดนยื่นถุงผลไม้ให้ลุงวา “ผมเอาผลไม้มาฝากครับ ลุงสบายดีนะครับ”

“ขอบใจมาก ๆ ลุงสบายดี กำลังนั่งอ่านพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อยู่ เป็นการปรับปรุงกฎหมายภาษีสรรพสามิตที่มีอายุค่อนข้างมากและไม่ทันสมัย โดยรวบรวมกฎหมายถึง 7 ฉบับเข้าด้วยกัน” ลุงวาพูดและส่งเอกสารให้โดนดู

“น่าสนใจนะครับ ลุงวา แล้วพระราชบัญญัตินี้ปรับปรุงอะไรบ้างครับลุงวา” โดนถามลุงวาดด้วยความสนใจ

“พระราชบัญญัตินี้มีการเปลี่ยนฐานในการคำนวณภาษี จาก ราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรมสำหรับสินค้าที่ผลิตในประเทศ หรือ ราคา CIF หรือ ราคานำเข้า เป็น ราคาขายปลีกแนะนำ ที่ตรวจสอบจากราคาขายปลีกในห้างร้านต่าง ๆ ได้ ทำให้มีความโปร่งใสมากขึ้น” ลุงวาอธิบาย

“ที่ลุงวาทูกว่า ราคาขายปลีกแนะนำ หมายถึง ราคาขายปลีกแนะนำที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือผู้นำเข้าอยากให้ร้านค้าปลีกขายให้ลูกค้าใช้ไหมครับ” โดนเสริม

“ใช่แล้ว ราคาขายปลีกแนะนำ ก็จะประกอบด้วยต้นทุนการผลิต ค่าบริหารจัดการ และกำไรมาตรฐาน ซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าราคาที่ร้านค้าขายต่อลูกค้าจริง ๆ” ลุงวาดตอบ

นอกจากที่ลุงวาทูกว่าโดนแล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ก็ยังกำหนดให้มีการจัดทะเบียนสรรพสามิต ทั้งผู้ผลิตในประเทศ ผู้นำเข้า และผู้ประกอบการสถานบริการ

เพื่อให้มีฐานข้อมูลผู้เสียภาษีทั้งระบบ มีการเพิ่มอัตราค่าปรับและเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด และปรับปรุงระบบใบอนุญาต รวมทั้งปรับขึ้นอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เหมาะสม เนื่องจากไม่มีการปรับอัตราเป็นระยะเวลานาน และกำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีสรรพสามิตและปรับปรุงระบบการโต้แย้งการประเมินภาษี รวมทั้งกำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการหาข้อยุติข้อโต้แย้งของกระบวนการทางภาษี

48. มาตรการกำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา

“โอเลี้ยงแก้วคะ” คุณครูพิมพ์เป็นคุณครูของฟ้าใสหลานลุงว่าเดินเข้ามาในร้านกาแฟของนายประกอบ

“สวัสดีคะ ลุงว่า กำลังอ่านอะไรอยู่คะ” คุณครูพิมพ์กล่าวทักทายพร้อมยกมือไหว้ ลุงว่าที่กำลังนั่งอ่านหนังสือพิมพ์ภายในร้าน

ลุงว่ารับไหว้และตอบคุณครูพิมพ์ว่า “สวัสดีครับ คุณครูพิมพ์ ลุงกำลังอ่านข่าว คสช. ที่ออกคำสั่งเกี่ยวกับสถานบริการและมาตรการกำหนดเขตพื้นที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา เพื่อจัดระเบียบสังคม ลดการเข้าถึงสุราของเด็ก เยาวชน และนักศึกษา ทำให้สังคมมีความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น ลุงว่าดีนะครับคุณครู”

คุณครูพิมพ์ตอบ “คะ ลุงว่า การกำหนดเขตพื้นที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น จะถูกกำหนดโดยคณะกรรมการที่จังหวัดแต่งตั้งขึ้น และจัดทำแผนที่เขต (Zoning) ที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้เคียงสถานศึกษา รวมถึงสถานที่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย หรือมีลักษณะไม่เหมาะสม หรืออาจเป็นแหล่งมั่วสุมมอมเมา หรือสร้างความเดือดร้อนรำคาญต่อเด็กและเยาวชน แต่ยังคงผ่อนปรนให้ขายภายในโรงแรม และเขตพื้นที่ที่กระทรวงมหาดไทยอนุญาต ขายส่งได้ และห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการรวมถึงห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และห้ามเปิดทำการเกินกว่าเวลาที่กฎหมายกำหนด”

ทั้งนี้ มาตรการกำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา มีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาควบคุมดูแล เช่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร กระทรวงกลาโหม และกระทรวงการคลัง เป็นต้น โดยกรมสรรพสามิตมีหน้าที่อนุญาตขายหรือเพิกถอนการขายสุราผ่านระบบใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ผู้ที่เคยขายในพื้นที่ที่สามารถขาย

ต่อไปได้ แต่ถ้าพบว่ากระทำความผิดและถูกเพิกถอนจะไม่ได้รับอนุญาตอีก สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ก็จะห้ามขายภายในพื้นที่ ดังนั้น เมื่อผู้ประกอบการต้องการเปิดร้านจำหน่ายสุราต้องขออนุญาต ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ในแต่ละจังหวัด ซึ่งสามารถตรวจสอบบริเวณพื้นที่จำหน่ายสุราเบื้องต้นได้อย่างสะดวกและรวดเร็วที่เว็บไซต์ <https://liquormap.excise.go.th>

49. บทบัญญัติสำคัญแห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

นายกัลากำลังนั่งฟังบุตรชายเล่าถึงความคิดริเริ่มที่จะทำธุรกิจใหม่ เป็นสูตรแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถทำให้เก็บผลผลิตนั้นได้ยาวนานขึ้น และทำให้มีรสชาติที่ดีขึ้นอีกด้วย

“แต่ไอ้ส่วนผสมที่ว่า บางอย่างมันต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศนะพ่อ” กอล์ฟผู้เป็นบุตรชายเอ่ยสรุป

“ฟังดูแล้วน่าสนใจมาก เราทำควบคู่ไปกับธุรกิจค้าทပ်ทิมของพ่อก็ได้นี่”

“อย่างแรกเลยนะพ่อ มันต้องใช้สมุนไพรบางอย่างที่นำเข้ามาจากประเทศจีนกว่าจะผ่านด่านศุลกากรเข้ามาได้ ยิ่งเป็นวัตถุดิบจำพวกพืชแบบนี้แล้ว บอกเลยว่ายาก” กอล์ฟนั่งลงบนพื้น

“แต่เราแค่เอาเข้ามาผสม วัตถุดิบอย่างอื่นส่วนใหญ่ก็เป็นของไทย มันไม่น่าจะเป็นอะไรมัง”

“เป็นสิพ่อ” เด็กชายทำท่าซิงซัง “ถึงเอาเข้ามาแค่อย่างเดียวนะ มันก็อยู่ในบังคับของกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าของเข้ามาในประเทศนะ”

“ก็ทำเรื่องให้มันถูกต้องซี จะไปยากอะไร”

“มันไม่ยากหรอก เพราะว่าตอนนี้ศุลกากรเขาก็มีระบบใหม่ ๆ เข้ามาอำนวยความสะดวกเยอะ... แต่เรื่องนั้นช่างมันเถอะ ถ้าพ่อลองคำนวณต้นทุนดูนะ เอาของเข้ามาแค่อย่างเดียวนะเพื่อเป็นส่วนผสมเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ต้องมาผ่านกระบวนการศุลกากรยุ่งยากอะไรนี่ มันทำให้ได้ไม่คุ้มเสียนะพ่อ”

กัลลาสูงขึ้นจากที่นั่งขัดสมาธิไปคว้าเอาโทรศัพท์มือถือมากอดอยู่ครู่หนึ่งท่ามกลางสายตาสงสัยของบุตรชาย รอเพียงไม่นานปลายสายก็ตอบรับ

“ไอ้ว่า” กัลลาทัก

กอล์ฟจำได้ว่า ลุงวาเป็นข้าราชการกระทรวงการคลังเกษียณอายุราชการซึ่งเป็นเพื่อนของพ่อ หลังจากพ่อทำพลาดเรื่องการซื้อขายแท็บทิมคราวก่อน พ่อก็ระวังตัวแจ่ม และมักจะโทรปรึกษาหารือกับลุงวาก่อนที่จะลงมือทำอะไรเสมอ

“ข้ามีแผนธุรกิจใหม่” กล้าเล่าคร่าว ๆ ก่อนจะปิดท้ายว่า “แต่มันต้องเอาส่วนผสมเข้ามาจากต่างประเทศ มันเป็นแค่ส่วนผสมเล็ก ๆ น้อย ๆ ข้าเลยกลัวว่ามันจะได้ไม่คุ้มเสียถ้าต้องมาผ่านพิธีการศุลกากรอะไรมากมาย และยังถ้าต้องเสียภาษีด้วยนะ... ไม่คุ้มแน่ ๆ”

“ไม่ต้องกลัว เดี๋ยวนี้กฎหมายเขาแก้แล้ว ถ้าจะเอาส่วนผสมเข้ามาผสมเพื่อส่งสินค้าไปขายต่างประเทศแล้วละก็ ส่วนผสมนั้นก็ได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย แต่ต้องเอาเข้ามาในเขตปลอดอากรตามที่กำหนดเท่านั้นนะเว้ย”

“หัย แปลว่าข้าเอาของเข้ามาเป็นส่วนผสมได้ พอผสมเสร็จก็ส่งออกไปขายต่างประเทศแบบนี้ ตัวส่วนผสมนั้นจะไม่ถูกจำกัดโดยพิธีการทางศุลกากรใช้ไหม”

“ใช่”

“แล้วถ้าข้าจะนำเข้ามายาในไทยล่ะ”

“เอ็งก็ต้องไปดูว่ามันเป็นสินค้าที่ต้องเสียภาษีรีเปลา และถูกควบคุมโดยกฎหมายมั๊ย”

“ก็ต้องให้พนักงานศุลกากรประเมินอากรนะเธอ แบบนั้นก็ยังแยไปกันใหญ่ นะซี กว่าจะประเมินเสร็จ กว่าจะรู้ว่าข้าต้องเสียภาษีเท่าไร พาไปก็ปีละนั้น กฎหมายก็ไม่ได้กำหนดระยะเวลาด้วยว่าพนักงานศุลกากรต้องประเมินให้เสร็จเมื่อไหร่”

เสียงลุงวาทัวร์มาตามสาย
“กฎหมายใหม่เขากำหนดระยะเวลาแล้วเว้ย
คือภายใน 3 ปี”

ส่วนที่ 8

หน้าที่ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

50. การเป็นเจ้าภาพการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน

นี่เป็นครั้งแรกที่ผมเดินทางมาประเทศไทย

จากเดิมที่ผมต้องติดตามท่านรัฐมนตรีฯ ไปร่วมประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียนที่สิงคโปร์มาแล้วหลายครั้ง แต่ในปี 2562 นี้ประเทศไทยจะทำหน้าที่เป็นประธานอาเซียนต่อจากสิงคโปร์

ก่อนที่จะมารับหน้าที่เป็นบอดีการ์ดให้กับท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของบรูไน ผมก็เป็นแค่เด็กผู้ชายเชื้อชาติละตินที่ตัวใหญ่กว่าเด็กรุ่นเดียวกัน... ไม่เคยรู้จักว่าอาเซียนคืออะไร

แน่นอนว่าการเกิดและเติบโตในแถบประเทศละตินอเมริกา ทำให้ผมมักได้รับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพาดพิงระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน และผมก็ได้ยินข่าวข่าวหนึ่งในโทรทัศน์เมื่อหลายปีที่แล้ว...

“สงครามการค้าระหว่างสองชาติมหาอำนาจอาจจะนำไปสู่ชัยชนะของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

ข้อความนั้นทำให้ผมเกิดความสนใจประเทศในภูมิภาคนี้ และผมก็พบว่ากลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการรวมตัวกันอย่างแข็งแกร่งภายใต้ชื่อว่า “ประชาคมอาเซียน” โดยมีสมาชิกจำนวน 10 ประเทศคือ ไทย กัมพูชา บรูไน เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติมากมาย และเมื่อประเทศเหล่านี้รวมตัวกันอย่างเข้มแข็งแล้ว อำนาจต่อรองกับประเทศมหาอำนาจย่อมมีสูงขึ้นจนประมาทไม่ได้เลยเช่นกัน... และนั่นทำให้ผมเก็บกระเป๋าเดินทางมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทันที... ผมสนใจในภูมิภาคนี้เข้าเสียแล้ว

การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในปี 2562 นี้จัดขึ้นที่จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

“สวัสดีครับ” ผมได้ยินเลขาท่านรัฐมนตรีผู้เป็นนายของผมกล่าวทักทายกับ

ชายวัยกลางคนท่าทางดูภูมิฐานคนหนึ่ง ถ้าความจำของผมไม่เลอะเลือน ผู้ชายคนนี้น่าจะเป็นหนึ่งในผู้แทนกระทรวงการคลังของประเทศไทย

“ตอนนี้บรรยากาศสงครามการค้าของชาติมหาอำนาจกำลังตึงเครียดเลยทีเดียว ซึ่งถือเป็นความท้าทายของพวกเรามาก คงจะต้องมานั่งถกกันหน่อยว่าจะเตรียมรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง”

ผู้แทนฯ ฝั่งไทยพยักหน้าเห็นด้วย ก่อนจะพูดเสริมว่า

“แต่ในปัจจุบัน อาเซียนได้มีแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2025 หรือที่เรียกว่า AEC Blueprint 2025 ซึ่งเป็นแผนงานที่จะดำเนินการต่อยอดจาก AEC Blueprint เดิม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งเสาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และความมั่นคง เพื่อให้อาเซียนมีการรวมตัวทางเศรษฐกิจและเชื่อมโยงกันระดับสูง มีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ มากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการเป็นส่วนสำคัญของประชาคมโลก ทำให้ประเทศสมาชิกเติบโตไปพร้อม ๆ กัน ลดความยากจน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทำให้มีการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ได้อย่างเสรีด้วย...ซึ่งถ้าเราดำเนินการตาม AEC Blueprint 2025 นี้ได้ ประเทศมหาอำนาจอาจจะเกรงเลยทีเดียว”

อ้อ! ใช่แล้ว ผมเพิ่งอ่านจบไปเมื่อคืนนี้เอง มันก็คือแผนที่จะเชื่อมโยงประเทศอาเซียนเข้าด้วยกัน

51. แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ (National Strategic Action Plan: NSAP) ด้านการเงินการคลัง ภายใต้แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2025

อากาศร้อนในช่วงเดือนเมษายนของประเทศไทยชวนให้ต้องมองหาร้านค้าแพเย็น ๆ เพื่อนั่งพัก และผมก็ได้พบกับร้านค้าแพ่น้ำรักตกแต่งด้วยสไตล์แบบไทย ๆ ที่ผมเดาเอาว่า จะเป็นการตกแต่งแบบเชิงราย

ใช้ครับ ผมอยู่ที่จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยเป็นบอดีการ์ดติดตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของบรูไนมาร่วมประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนที่กำลังจะเริ่มขึ้นในวันพรุ่งนี้

ความจริงผมควรจะต้องคอยติดตามท่านรัฐมนตรีฯ เพื่อรักษาความปลอดภัย แต่ก็อย่างว่าแหละครับ ผมยังต้องทำอีกหน้าที่หนึ่งก็คือคอยสรุปเนื้อหาสำคัญ ๆ ของบทสนทนากับผู้แทนจากประเทศอื่น รวมถึงประเด็นสำคัญที่ท่านรัฐมนตรีฯ ควรจะต้องทราบก่อนที่การประชุมจะเริ่มขึ้นด้วย

ก็ใครใช้ให้ผมเก่งล่ะครับ และนั่นทำให้ผมต้องมานั่งปวดหัวอยู่ในร้านค้าแพกับเอกสารกองโตที่จั่วหัวไว้ซะเด่นหราว่า แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการเงินการคลัง ภายใต้แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

“พี่ทำอะไรอยู่เธอคะ” ผมสะดุ้งกับเสียงทักเป็นภาษาอังกฤษกระท่อนกระแท่น แต่ก็เปี่ยมด้วยความมั่นใจ คนพูดเป็นเด็กผู้หญิงตัวนิดเดียวกำลังชะเง้อคอมองกระดาดชบนโต๊ะของผมอย่างสนใจ

“อ่าอย่างน่า” ผมยอมออกปากไล่เด็กเป็นครั้งแรก นี่มันไม่ใช่เวลาจะมาสุภาพแล้วนะสิครับ ผมกำลังยุ่ง

“ฟ้าใสอยากรู้นี่คะ พี่อ่านอะไรอยู่” เจ้าหล่อนแทนตัวเองด้วยคำสาธยายประหลาดที่ผมเดาเอาว่าเป็นชื่อความใจอ่อนหรืออ่อนใจที่สุดรู้ที่ทำให้ผมยอมเอ่ยปากคุยกับเธอจนได้

“มันเป็นแผนที่กำหนดทิศทางการรวมตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอาเซียนนะ... รู้จักอาเซียนรึเปล่าละซี”

“รู้จักซี” สาวน้อยมองหน้าผมเหมือนกับว่าผมกำลังดูถูกเธอ “แล้วก็รู้ด้วยว่าประเทศอาเซียนกำลังดำเนินการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”

เด็กคนนั้นฉลาดเป็นบ้า!

“แล้วไอ้แผนนี้มันว่ายังไงบ้างคะ” คนฉลาดยังไม่วายสงสัยจนผมชักรู้สึกตัวตัวเองจะฉลาดไม่เท่าเด็ก

“มันก็แบบว่า...” ผมก้มลงพลิกกระดาษบนโต๊ะ แล้วใจก็หล่นวูบลงไปอยู่ตามดุม “เฮ้ย!”

“ทำไมคะ” เด็กน้อยพลอยตกใจไปด้วย

“หยิบผิดมา! นี่มันแผนของประเทศไทยนี่หว่า!”

ข้อความในหน้าที่สองทำเอาผมหน้ามืด มันเป็นแผนผังของแต่ละหน่วยงานของประเทศไทยที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามทิศทางของแผนยุทธศาสตร์ในการรวมตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอาเซียน หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ การที่ประเทศทั้ง 10 ประเทศจะรวมตัวกันทางเศรษฐกิจได้จะต้องมีการกำหนดแผน เพื่อให้การดำเนินการของแต่ละประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และทำให้การรวมตัวทางเศรษฐกิจบรรลุเป้าหมาย

สำหรับประเทศไทยนั้น... ผมก้มลงอ่านเร็ว ๆ... จะแบ่งแผนงานออกเป็นของแต่ละกรม ถ้ากรมที่จัดเก็บภาษีก็จะรับผิดชอบการจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านภาษี ส่วนกรมที่ทำงานด้านนโยบาย ก็จะได้รับผิดชอบการพัฒนาอุตสาหกรรมการเงิน ส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กและผู้มีรายได้น้อย รวมถึงส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้

ว่าแต่... แล้วผมจะนั่งอ่าน
แผนยุทธศาสตร์ของประเทศไทย
ทำไมเนี่ย!

52. ร่างทีชีสารอหุวิตข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน รอบที่ 8 ภายใต้กรอบความตกลงการค้าบริการของอาเซียน

ฟ้าใส่กำลังยืนอ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์อย่างตั้งอกตั้งใจ

เธอกับลุงวามาเที่ยวที่จังหวัดเชียงราย ลุงวามอบว่าจะมาเดินสายรณรงค์ให้คนเสียภาษีอย่างถูกต้อง เป็นหนึ่งในโครงการสตาร์ทอัพแบบวิสาหกิจเพื่อชุมชนของแก แต่ช่วงโชคดีเหลือเกินที่จังหวัดเชียงราย ณ เวลานั้นกำลังเป็นเจ้าภาพการจัดประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน ทำให้มีเรื่องสนุก ๆ เกิดขึ้นมากมาย

หนึ่งในเรื่องสนุกพวกนั้นก็คือพี่ผู้ชายหน้าคมท่าทางแปลก ๆ ที่เธอเจอในร้านกาแฟ เมื่อเช้านั้นแหละหลังจากไปดักบตรกับลุงมาแล้ว ลุงก็พาเธอมาดูบรรยายภาคการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนที่เธอรู้สึกว่ามันช่างเจ๋งไปหมดทุกอย่าง โดยบริเวณทางเข้าอาคารจัดให้มีบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมของรัฐบาลแต่ละประเทศให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามาชมได้ด้วย

และบอร์ดที่เธอกำลังสนใจเป็นอย่างยิ่งนั้นก็คือหัวข้อ ข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน

“อ่านรู้เรื่องด้วยอะ” เสียงทักดังมาจากด้านหลัง ถึงไม่ต้องหันไปมองฟ้าใส่ก็จำได้ว่าเป็นเสียงของพี่ที่ร้านกาแฟคนนั้น! เด็กน้อยตาเป็นประกาย เธอรู้ว่าจริง ๆ แล้วเขาใจดี และถ้าเธอต้องการใครสักคนมาอธิบายเรื่องยาก ๆ บนบอร์ดนี้ให้ฟัง เขาก็น่าจะเป็นคนที่ช่วยเธอได้... ส่วนลุงวานั้นบอกว่าจะไปเข้าห้องน้ำ แต่หายไปไหนแล้วไม่รู้

“อยากรู้ไหมละ จะอธิบายให้ฟัง” คนตัวสูงเป็นฝ่ายอาสาเสียเอง

ฟ้าใส่พยักหน้าแรง ๆ เธอไม่มีปัญหาเรื่องฟังภาษาอังกฤษ แต่เธออ่านเนื้อหายาก ๆ พวกนี้เองไม่เข้าใจ

“สมมตินะว่า จะมีคนไทยไปตั้งบริษัทหรือไปลงทุนในต่างประเทศ มันก็จะต้องมีเงื่อนไขหลาย ๆ อย่างที่ต้องปฏิบัติตามที่ทำให้ยุ่งยากมากขึ้นใช่ไหมละ” เขาพูดซ้ำ ๆ

“น่าจะต้องยุ่งยากกว่าตั้งบริษัทในเมืองไทยนะคะ”

“ยุ่งยากกว่ามากเลยล่ะ” อีกฝ่ายยิ้มรับ “เขาเลยต้องมีการเปิดเสรีการค้าขึ้น เพื่อให้ประเทศที่อยู่ในข้อผูกพันนั้นเปิดให้มีการค้าการลงทุนระหว่างกันได้อย่างเสรี ก็คือลดความยุ่งยากพวกนั้นลงยังล่ะ”

“อ้อ ประเทศอาเซียนก็เลยต้องมีการเปิดเสรีการค้าขึ้นภายในกลุ่มสมาชิกใช้ไหมคะ”

“ใช่แล้ว เปิดเสรีการค้าภายในกลุ่มประเทศสมาชิกก็เพื่อให้ภูมิภาคนี้มีความแข็งแกร่งมากขึ้น พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน จะได้ยกระดับของทั้งภูมิภาคในเวทีการค้าโลก แล้วก็เพิ่มอำนาจต่อรองกับประเทศใหญ่ ๆ ด้วย”

“แล้วเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินล่ะคะ เป็นยังไง” ฟ่ำใสเอียงคอ ตาใสแป่ว

“ก็เป็นการเปิดเสรีบริการด้านการเงินในสาขาต่าง ๆ อย่างเช่น ภาคการธนาคาร ประกันภัย และหลักทรัพย์ดูอย่างเนื้อหาในบอร์ดนี่” ชายหนุ่มชี้มือไปที่ตารางที่แสดงอยู่บนบอร์ดนิทรรศการ “เป็นการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน รอบที่ 8 แล้ว ประเทศไทยได้ให้สิทธิประโยชน์กับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ ในการเจรจาเพื่อเข้ามาตั้งสาขาธนาคารในประเทศไทยได้ แล้วก็อนุญาตให้มีสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างชาติในบริษัทจัดการลงทุนได้ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ของทุนที่ชำระแล้ว ไม่ได้จำกัดว่าคนต่างชาติจะถือหุ้นได้ไม่เกินเท่านั้นเท่านั้นอีกต่อไป”

“ก็คือเปิดโอกาสให้อาเซียนเข้ามาตั้งสาขาธนาคารและบริษัทจัดการลงทุนได้เลยสินะคะ”

“เก่งมาก! และในทางกลับกัน ก็ยังทำให้คนไทยไปประกอบธุรกิจการเงินในประเทศอาเซียนอื่นได้ด้วยเหมือนกัน”

53. บทบาทของกระทรวงการคลังในองค์การระหว่างประเทศ

การมาประเทศไทยในครั้งนี้ทำให้ผมทั้งหลายอย่าง

จากการพูดคุยกับคนหลายคน และฟังคนหลายคนพูดคุยกัน ผมจึงเพิ่งจะรู้ว่า ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในเวทีโลก และองค์การระหว่างประเทศทั่วโลกต่างก็ให้ความสำคัญและความสนใจในประเทศเล็ก ๆ บนแหลมสุวรรณภูมิแห่งนี้

การพลิกบทบาทจากผู้ได้รับความช่วยเหลือเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือของประเทศไทยกลายเป็นกรณีตัวอย่างที่ประเทศกำลังพัฒนานำไปศึกษาอย่างแพร่หลาย

และองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าไปมีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญที่ผมจดเอาไว้... ผมก็หลงดูสมุดโน้ตในมือขณะกำลังเตรียมพร้อมเพื่อไปนำเสนอเนื้อหาให้กับเจ้านายของผมก่อนจะเดินทางไปร่วมรับประทานอาหารค่ำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของไทย... มีกลุ่มธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย และธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย

“อืม... ธนาคารโลก ธนาคารโลก” ผมพยายามจดจำให้ขึ้นใจ “ประเทศไทยร่วมบริจาคเงินเพิ่มทุนเพื่อช่วยเหลือกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาและประเทศที่ประสบปัญหาจากความขัดแย้ง”

ใช่ครับ นี่เป็นหนึ่งในตัวอย่างที่ประเทศไทยพลิกบทบาทจากผู้รับเงินบริจาคมาเป็นผู้บริจาคเงินเสียเอง แสดงให้เห็นว่าบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลกได้ก้าวขึ้นไปเหนือคำว่าประเทศด้อยพัฒนาไกลโขแล้ว

“โอ้โฮ มีสนับสนุนการเพิ่มทุนแบบสามัญของธนาคารโลกด้วย” ซึ่งการสนับสนุนนี้จะทำให้ธนาคารโลกมีฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่งขึ้น และทำให้มีเงินทุนไปช่วยเหลือประเทศอื่น ๆ ได้ต่อไป

ในส่วนความร่วมมือกับธนาคารพัฒนาเอเชียนั้น... ผมพลิกไปยังหน้าถัดไป

ประเทศไทยเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของธนาคารพัฒนาเอเชียเลยเชียวยครับ!

“โอ้โห” ผมอุทานอีกครั้ง “เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ลำดับที่ 17 จากทั้งหมด 67 ประเทศ!”

แล้วนอกจากนี้ ประเทศไทยยังบริจาคเงินเพิ่มทุนในกองทุนพัฒนาเอเชียซึ่งเป็นกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินและความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศสมาชิก สนับสนุนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ไม่ใช่แค่ในธนาคารโลกกับธนาคารพัฒนาเอเชียเท่านั้นหรอกครับที่ประเทศไทย มีบทบาทสำคัญ และพลิกสถานะจากผู้รับเงินบริจาคมาเป็นผู้ให้เงินบริจาค

ผมพลิกกระดาศ

ในธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย หรือที่เราเรียกกันว่า AIIB ประเทศไทยก็เป็นผู้นำในการจัดกลุ่มออกเสียง ทำให้ประเทศไทยมีบทบาทและมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบาย และทิศทางการดำเนินงานของ AIIB

นี่เป็นสถานะสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยสามารถทำให้ตนเองได้รับประโยชน์ สูงสุดจากการเป็นสมาชิกของ AIIB ได้ และถ้าประเทศไทยเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศรวมถึงนอกประเทศแล้ว การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ก็จะเกิดขึ้นได้ภายในภูมิภาคครับ

ก็อย่างที่ผมบอกแหละครับ ภูมิภาคนี้นี่ประมาณไม่ได้ และประเทศไทยก็น่ากลัว จริง ๆ ครับ!

54. กระทรวงการคลังร่วมขับเคลื่อนประเทศไทย ภายใต้วาระการพัฒนายั่งยืนของสหประชาชาติ พ.ศ. 2573

ลุงวางจูงมือฟ้าใสเดินชมบอร์ดนิทรรศการภายในอาคารที่จัดประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนประจำปี พ.ศ. 2562 โดยมีเสียงเจื้อยแจ้วของหลานสาวดังไม่ขาดปาก เพียงแค่เขาหายไปแล้วเข้าห้องน้ำไม่กี่นาที หลานสาวก็ได้เพื่อนใหม่เป็นหนุ่มละตินตัวโตที่มีน้ำใจช่วยอธิบายความรู้ให้หลานสาวช่างซักของเขอย่างไม่มีเบื่อ

“ลุงวาซา” เด็กน้อยจุดมือผู้เป็นลุง “อะไรคือการพัฒนาอย่างยั่งยืนเธอคะ”

ลุงวางมองตามสายตาของหลานไปก็พบเข้ากับป้ายนิทรรศการจัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับสหประชาชาติ

เขาขมวดคิ้ว ดูเหมือนว่านิทรรศการนี้จะไม่ได้นำเสนอความรู้จำกัดอยู่แค่เพียงในอาเซียนเสียแล้ว

“ฟ้าใสรู้จักองค์การสหประชาชาติรึเปล่าคะ”

“รู้จักค่ะ” สาวน้อยพยักหน้าหงิก “เป็นองค์กรที่ออกไปช่วยคนจนใช้ไหมคะ ฟ้าใสเคยเห็นในทีวี ไปช่วยเหลือคนในประเทศยากจน แล้วก็ประเทศที่เกิดสงคราม”

ลุงวางพยักหน้า หลานสาวของเขาทำให้ทั้งได้อีกตามเคย

“ไม่ใช่แค่ช่วยเหลือประเทศยากจนแล้วก็ประเทศที่เกิดสงครามเท่านั้นนะ บทบาทของสหประชาชาติยังรวมไปถึงการส่งเสริมให้ทุก ๆ ประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนก็คือการขจัดความยากจน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์”

“ก็คือช่วยให้คนมีงานดี ๆ ทำใช้ไหมคะ จะได้ไม่จน”

“นั่นเป็นแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น ฟ้าใสลองคิดดู ถ้าสมมติว่าอากาศไม่ดี ฟ้าใสจะรู้สึกแย่ไหม”

“หมายถึงอากาศมีฝุ่นเยอะ ๆ ใช้ไหมคะ” คนเป็นหลานคิดตาม “ฟ้าใสก็คงอึดอัดรู้สึกไม่สบาย”

“ใช่แล้ว นั่นหมายถึงว่า คุณภาพชีวิตของคนก็จะแย่ไปด้วย ถ้าอากาศไม่ดี หรือ ทุ่ง่าย ๆ ก็คือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนหมายความว่าไปถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษ เพื่อให้เรามีอากาศดี ๆ ไว้หายใจด้วย ไม่ใช่แค่การสร้างงานและการลดความ ยากจนเท่านั้น”

“นั่นแสดงว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติก็คือการสร้างงาน แล้วก็การรักษา สิ่งแวดล้อมด้วยใช่ไหมคะ”

“ถูกต้อง” ลุงวาทยกหน้าพลางจูงมือหลานไปยืนอ่านบอร์ดใกล้ ๆ

“บอร์ดนี้เล่าให้เราฟังว่ากระทรวงการคลังของไทยมีบทบาทอย่างไรบ้างในเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ”

“พัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม... เหมือนที่ลุงวาพูดเลยค่ะ!”

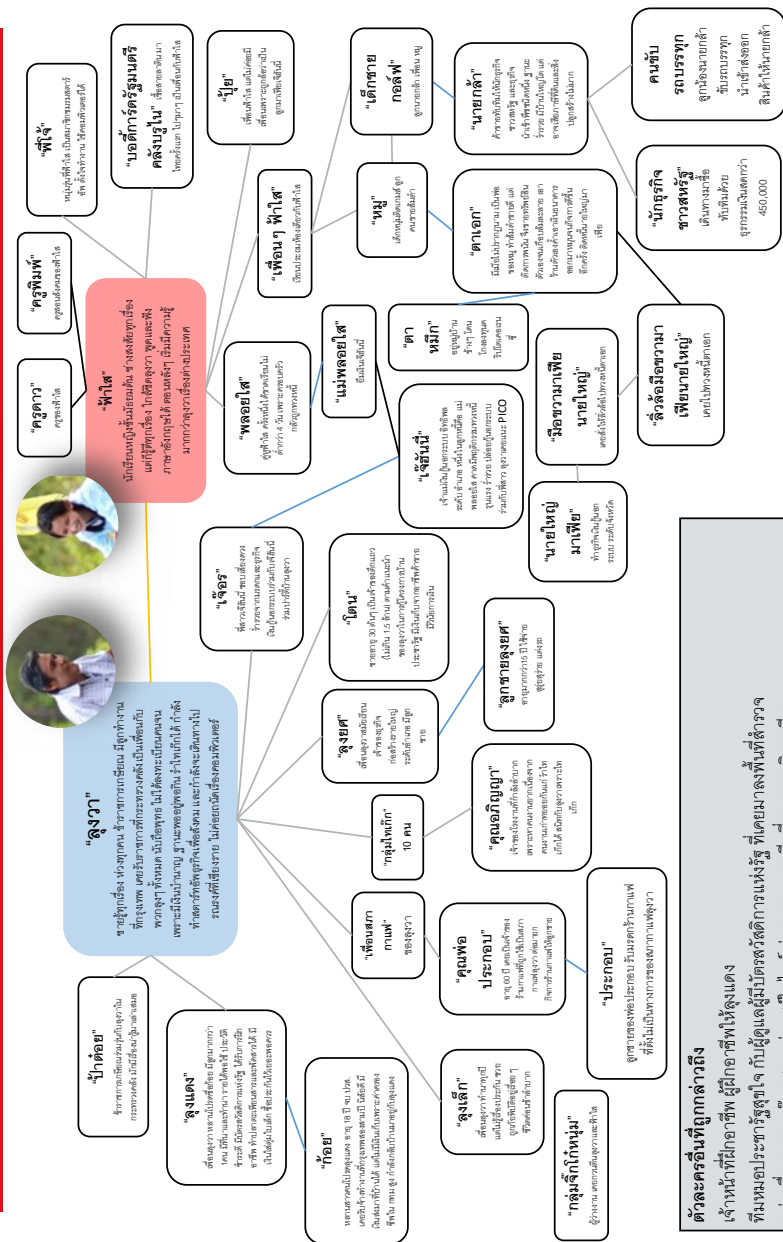
“ลองดูนี่สิ” คนเป็นลุงชี้มือ

“รัฐบาลไทยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติซึ่งกระทรวงการคลังมีหน้าที่โดยตรงในการ ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสองเป้าหมาย คือ เป้าหมายที่แปด เพื่อส่งเสริม การเติบโตทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และการสร้างงาน” หลานสาวอ่านออกเสียง

“และเป้าหมายที่สิบเจ็ด เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของความร่วมมือระดับโลก... ก็หมายถึงการพัฒนาความสัมพันธ์กับองค์การระหว่างประเทศทั้งหลาย” ลุงวาทอธิบายต่อ

“แล้ววันหนึ่ง ประเทศไทยก็จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” ฟาโสภาเป็น ประกาย

คณะกรรมการการเลือกตั้ง